

A szakképzett pályakezdők munkaerőpiaci pályájának követése – 2021

SZAKKÉPZÉS_2021

Budapest, 2021. október

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet olyan non-profit kutatóműhely, amely elsősorban alkalmazott közgazdasági kutatásokat folytat. Célja, hogy elméletileg és empirikusan megalapozott ismereteket és elemzéseket nyújtson a magyar gazdaság és a magyar vállalkozások helyzetét és kilátásait befolyásoló gazdasági és társadalmi folyamatokról.

MKIK GVI – Institute for Economic and Enterprise Research
Hungarian Chamber of Commerce and Industry

A kutatás finanszírozását az MKIK GVI és az MKIK között 2021. március 23-án létrejött szerződés biztosította, amely szerződés előzménye a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal, valamint a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara között megkötött NFA-KA-ITM-9/2020 iktatószámú támogatási szerződés.

A matematikai-statisztikai elemzést készítette és a tanulmányt írta:

Nábelek Fruzsina
Széll Krisztián
Tóth Katalin

Kutatásvezető:

Tóth Katalin (elemző, MKIK GVI)
Nábelek Fruzsina (ügyvezető igazgató, MKIK GVI) e-mail: fruzsina.nabelek@gvi.hu

A kézirat lezárva: 2021. október 20.

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet
Cím: 1054 Budapest, Szabadság tér 7.
Tel: +36 (1) 235-05-84
e-mail: gvi@gvi.hu
internet: <http://www.gvi.hu>

Tartalom

Vezetői összefoglaló.....	7
Bevezetés.....	16
1. Az adatfelvétel jellemzői	18
2. A 2019/20-as tanévben szakmát szerzettek pályájának alakulása.....	19
2.1. A minta jellemzői, a megkérdezettek jellemzői	19
2.2. A végzettek jelenlegi munkaerőpiaci státusza	23
2.2.1. A jelenleg tanulók jellemzői.....	26
2.2.2. Az álláskeresői időszak jellemzői.....	30
2.2.3. Az szakképzettek első munkahelye.....	34
2.2.4. A munkahellyel való elégedettség.....	35
2.2.5. A szakképzés hasznosulása a munkahelyen.....	37
2.2.6. Szakmából való kilépés, kilépési arányok	40
2.3. A végzéskor megfogalmazott tervek megvalósulása.....	44
2.4. A szakképzésről alkotott vélemény	51
2.5. Migráció, mobilitás.....	53
2.6. Jövőbeli tervek	54
3. A 2018/19-es tanévben szakmát szerzettek pályájának alakulása.....	58
3.1. A munkaerőpiaci státusz változása a tavalyi évhez képest	62
3.2. A tanulmányokat folytatók pályájának alakulása	64
3.3. A dolgozók pályájának alakulása	67
3.3.1. A tavalyi év folyamán dolgozók pályájának alakulása	67
3.3.2. A jelenleg dolgozók pályájának alakulása.....	70
3.4. A munkanélküliek pályájának alakulása	74
3.5. A szakképzettek véleménye az előmenetelükhöz szükséges tényezőkről.....	77
3.6. Külföldi munkavállalási szándék.....	78
Következtetések	79

Ábra- és táblázatjegyzék

1. táblázat: A kutatás adatfelvételei, 2019-2021.....	17
2.1.1. ábra: A megkérdezettek anyjának és apjának iskolai végzettsége, (százalék), 2021, N=2162-2240	20
2.1.2. ábra: A megkérdezettek apjának munkaerőpiaci státusza, százalék, 2021, N=213121	
2.1.3. ábra: Az átlagos tanulmányi átlag az apa iskolai végzettsége szerint (osztályzat), 2021, N=1833.....	22
2.1.4. ábra: A legalább egy idegen nyelven magukat megértetni tudó végzettek aránya az apa iskolai végzettsége szerint (százalék), 2021, N=2118	23
2.2.1. ábra: A 2020-ban végzettek jelenlegi munkaerőpiaci státusza (százalék), 2021, N=2 468.....	24
2.2.2. ábra: A végzettek jelenlegi munkaerőpiaci státusza az apa iskolai végzettsége szerint (százalék), 2021, N=2 017	26
2.2.1.1. ábra: A jelenleg tanulók képzésének típusa a szerint, hogy milyen típusú osztályban végeztek korábban (százalék), 2021, N=712	27
2.2.1.2. ábra: A jelenleg tanulók képzésének típusa az apák iskolai végzettsége szerint (százalék), 2021, N=710.....	29
2.2.1.3. ábra: A jelenleg szakmát tanulók aránya a különböző szakmacsoportokban (százalék), 2021, N=687	30
2.2.2.1. ábra: A jelenlegi munkahely megtalálásának módja a dolgozók körében (százalék), 2021, N=1 277.....	31
2.2.2.2. ábra: A családtagok segítségével és a tanulószereződés alapján elhelyezkedők aránya szakmacsoportok szerint (százalék), 2021, N=1 076.....	32
2.2.2.3. ábra: Az álláskeresés átlagos időtartama (hónap) szakmacsoportok szerint, 2021, N=1 069.....	33
2.2.3.1. ábra: A szakképzettek első munkahelye (százalék), 2021, N=1369	35
2.2.4.1. ábra: A munkahellyel való átlagos elégedettség egy 1-től 5-ig terjedő skálán (átlag), 2021, N=1 155–1 195	36
2.2.4.2. ábra: A fizetéssel való átlagos elégedettség egy 1-től 5-ig terjedő skálán szakmacsoportonként (átlag), 2021, N=1 104	37
2.2.5.1. ábra: A munkahelyen megtanult egyes tulajdonságok, készségek – említések aránya (százalék), 2021, N=866-915	39
2.2.5.2. ábra: Azok aránya szakmacsoportonként, akiknek konkrét feladatokat, feladatcsoportokat kellett elsajátítaniuk a munkahelyükön (százalék), 2021, N=804	40
2.2.6.1. ábra: A kilépők aránya a valós munkakínálat mutatója szerint az egyes szakmacsoportokban végzettek között, $1377 \leq N \leq 1888$	42
2.2.6.2. ábra: A kilépők aránya a két kilépési mutató és a végzett apjának iskolai végzettsége szerint, $1214 \leq N \leq 1664$	43
2.3.1. ábra: Az álláskeresés során preferált szakmatípus (százalék), 2021, N=1270.....	45

2.3.2. ábra: A tervezett állás és az első munkahely szakmatípusa, 2020-2021, N=678.....	46
2.3.3. ábra: A dolgozni tervező végzősök munkaerőpiaci státusza a pályakövetéses vizsgálat idején (százalék), 2021, N=467	48
2.3.4. ábra: A továbbtanulni tervező végzősök munkaerőpiaci státusza a pályakövetéses vizsgálat idején (százalék), 2021, N=336	48
2.3.5. ábra: A munka melletti továbbtanulást tervező végzősök munkaerőpiaci státusza a pályakövetéses vizsgálat idején (százalék), 2021, N=495.....	49
2.3.6. ábra: A álláskereső előre becsült és megvalósult időtartamának eltérése a megkérdezettek százalékában, 2021, N=553.....	50
2.3.7. ábra: Az érettségire tervező végzősök továbbtanulási iskolatípus szerint (fő), N=159	51
2.4.1. ábra: A szakképzéssel kapcsolatos állításokra adott osztályzatok (százalék), 2021, N=2276-2289	52
2.4.2. ábra: A szakképző iskolával és az oktatással kapcsolatos elégedettség (százalék), 2021, N=2288-2296	53
2.6.1. ábra: A megkérdezettek véleménye arról, hogy saját pályájuk, karrierjük szempontjából mennyire szükségesek az alábbi tényezők (százalék), 2021, N=886-2242	55
3.1. ábra: A megkérdezettek anyjának és apjának iskolai végzettsége, százalék, 2021, N=927-945.....	59
3.2. ábra: A megkérdezettek apjának munkaerőpiaci státusza, százalék, 2021, N=954	60
3.3. ábra: A megkérdezettek munkaerőpiaci státusza (százalék), 2021, N=1023.....	61
3.1.1. ábra: A megkérdezettek munkaerőpiaci státuszának változása 2020 elejéhez képest (százalék), 2021, N=1023.....	63
3.2.1. A legutóbbi kérdés óta továbbtanulók megoszlása a képzés típusa szerint (százalék), 2021, N=438	64
3.2.2. A legutóbbi kérdés óta szakmát tanulók megoszlása a szakma jellege szerint (százalék), 2021, N=183.....	65
3.2.3. A jelenleg tanulók megoszlása a tavalyi munkaerőpiaci státuszuk szerint (százalék), 2021, N=185.....	66
3.3.1.2. A megkérdezettek megoszlása a szerint, hogy hány munkahelyük volt 2020 januárja óta (százalék), 2021, N=820	68
3.3.1.3. A megkérdezettek megoszlása a szerint, hogy milyen szakmában volt a munkahelyük/munkahelyeik 2020-ban (százalék), 2021, N=826.....	69
3.3.2.1. A jelenleg alkalmazottak megoszlása a tavalyi munkaerőpiaci státuszuk szerint (százalék), 2021, N=635.....	70
3.3.2.2. ábra: A jelenleg dolgozó fiatalok megoszlása a szerint, hogy hogyan találták jelenlegi munkájukat, (százalék), 2021, N=554.....	71
3.3.2.3. ábra: A jelenleg dolgozó fiatalok megoszlása aszerint, hogy mennyire elégedettek munkájukkal különböző szempontok mentén, (százalék), 2021, N=530-55972	

3.3.2.4. ábra: A jelenleg dolgozó fiatalok véleménye arról, hogy munkavégzésükben mennyire veszik hasznát annak, amit a szakképzés során tanultak, (százalék), 2021 N=561.....	73
3.4.1. A tavaly munkanélküliek megoszlása az ideai munkaerőpiaci státuszuk szerint (százalék), 2021, N=101	75
3.4.2. A jelenleg munkanélküliek megoszlása a tavalyi munkaerőpiaci státuszuk szerint (százalék), 2021, N=77	76
3.5.1. ábra: A megkérdezettek véleménye arról, hogy saját pályájuk, karrierjük szempontjából mennyire szükségesek az alábbi tényezők, (százalék), 2021, N=476-1005	77

Vezetői összefoglaló

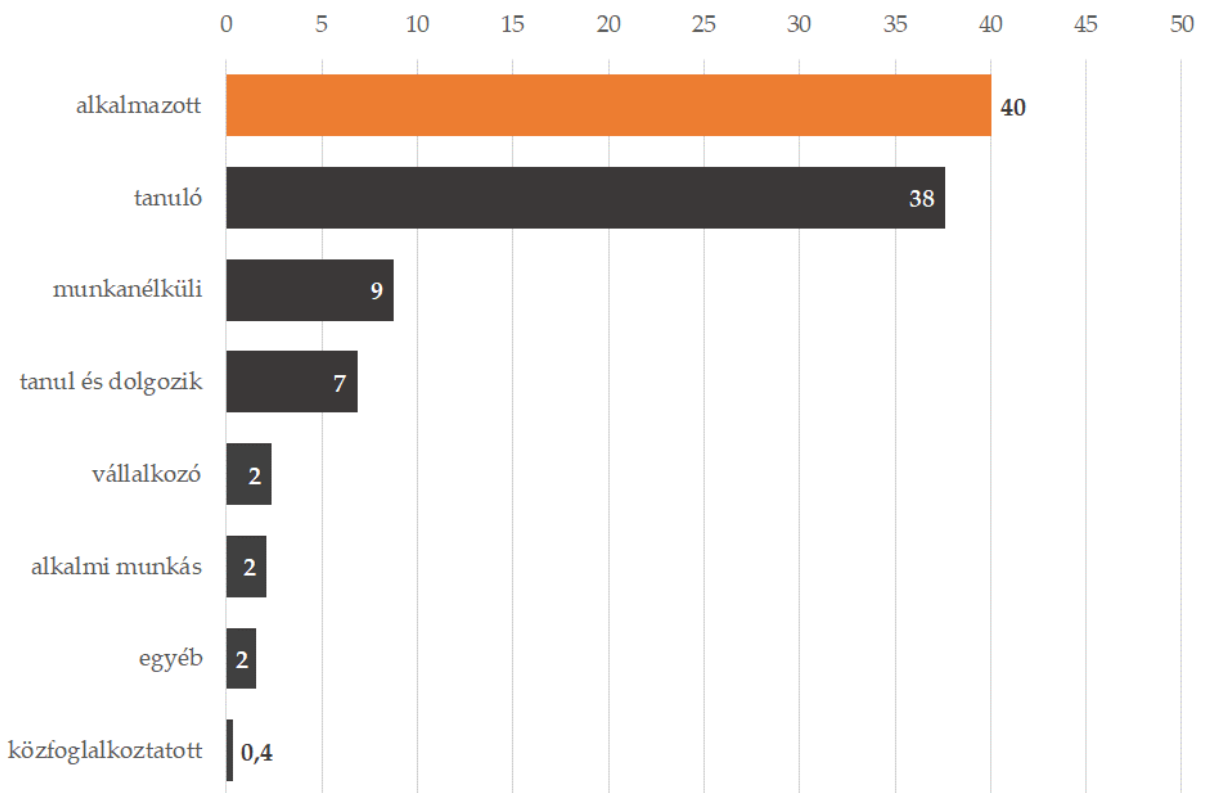
- Az MKIK GVI 2018-tól ún. pályakövetéses vizsgálat keretében vizsgálja a szakképzett pályakezdekők munkaerőpiaci helyzetének hosszabb távú alakulását. Ennek során egy adott évben végzős tanulókat a végzés várható évében az iskolában („iskolapados” adatfelvétel), majd az azt követő két évben évente keressük fel.
- A kutatási elrendezésnek megfelelően 2021 elején ismét felkerestük:
  - azokat a fiatalokat, akik 2020 tavaszán szakközépiskolai vagy szakgimnáziumi osztályban végzős tanulóként válaszoltak a kutatás első adatfelvételének kérdőívére. Esetükben idén az **első utánkövetés** valósult meg, a várható végzésük után 7-8 hónappal.
  - azokat a fiatalokat, akik 2019 tavaszán voltak végzősök és nem csak abban az évben, hanem a várható végzésük után 7-8 hónappal is válaszoltak már a kutatás kérdőívére. Esetükben idén a **második utánkövetés** valósult meg, a várható végzésük után 19-20 hónappal.
- Az MKIK GVI irányításával lezajlott kérdőíves adatfelvétel során az első utánkövetés keretében 2468 főt értünk el telefonon vagy online. A második utánkövetés során 1023 fő töltötte ki kérdőívünket. Tanulmányunk 2. fejezete az első utánkövetés, 3. fejezete a második utánkövetés eredményeit mutatja be.

A 2020 tavaszán végzős tanulók utánkövetésének eredményei

- A 2.1. fejezetben az első utánkövetés (2019/2020-es tanévben végzősök) keretében megkérdezettek alapjellemzőit vizsgáljuk. A válaszadók 47%-a férfi és 53%-a nő. Átlagos életkoruk 21 év. A válaszadók 51%-a szakközépiskolai, 49%-a szakgimnáziumi osztályban végzett. Érettségivel a válaszadók több mint fele (60%) rendelkezik.
- A válaszadók 61%-ának apja nem rendelkezik érettségivel, ez az arány 49% az anya esetében. A megkérdezett fiatalok legnagyobb részének szülei szakmunkásként (39%) dolgoznak.
- A megkérdezettek döntő többsége (84%) legalább egy idegen nyelven – jellemzően angolul – meg tudja magát értetni.

- A 2.2 fejezetben a megkérdezettek jelenlegi munkaerőpiaci státuszát vizsgáljuk. A 2020-ban végzettek valamivel több mint fele (52%) dolgozik valamilyen formában jelenleg: 40%-uk alkalmazott, a vállalkozók és az alkalmi munkások aránya 2–2%, a közfoglalkoztatottaké 1% alatti, míg 7%-uk tanul és dolgozik egyszerre. A válaszadók közel kétötöde (38%) tanuló (úgy, hogy közben nem dolgozik). Nagyjából minden tizedik (9%) megkérdezett munkanélküli. A végzettek jelenlegi munkaerőpiaci státusza nagymértékben összefügg a családi háttérükkel.

A 2020-ban végzettek jelenlegi munkaerőpiaci státusza (százalék), 2021, N=2 468

Forrás: KOVETES_1_2021

- Első munkahelyként 56%-uk azt a szakmát végezte, amit 2020 májusában tanult, 44% százalékuk nem a tanult szakmájában helyezkedett el. 19 százalékuk egy másik szakmacsoportba tartozó munkát kezdett, mint amit tanult, illetve 15%-uk szakképzettséget nem igénylő, egyszerű betanított munkát végzett. 10%-uk egy másik szakmában dolgozott, ami hasonlít a 2020 májusában tanult szakmájára. A szakképzettek körében előforduló szakmaváltás tehát itt is tetten érhető, mely

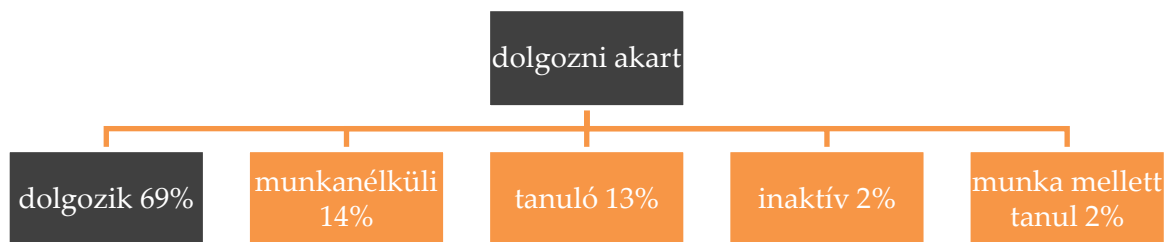

felhívja a figyelmet a munka során történő átképzés, továbbképzés és az ezt biztosító tanulási készségek fontosságára.

- A jelenleg is tanuló diákok többsége szakgimnáziumban/technikumban (42%), illetve egyetemen (22%) tanul. 18%-uk szakképző iskolába, 8%-uk gimnáziumba jár, 11%-uk pedig iskolarendszeren kívüli (OKJ-s) képzésben vesz részt. A magasabb végzettségű szülők gyermekei nagyobb valószínűséggel tanulnak tovább felsőfokú intézményben, egyetemen. A végzés után továbbra is tanulók 50%-a tanul szakmát jelenleg.
- A dolgozók elsősorban (49%) családtagok, ismerősök segítségével találtak jelenlegi munkájukat, de több mint tizedük (13%) tanuló szerződés alapján tudott elhelyezkedni a jelenlegi munkahelyén.
- A jelenleg dolgozók bő fele (53%) kevesebb, mint egy hónapig keresett állást, mielőtt jelenlegi munkahelyén elhelyezkedett. Akik több, mint egy hónapig kerestek állást, átlagosan 3,2 hónap alatt tudtak elhelyezkedni jelenlegi munkahelyükön. Az előző évekkel összevetve a végzetek között nőtt azoknak az aránya, akik több, mint egy hónapig kerestek állást. A nemzetközi tapasztalatokat is figyelembe véve mindez arra utalhat, hogy a koronavírus-járvány nehezíthette a pályakezdők elhelyezkedését.
- A jelenleg dolgozó végzetek döntő többsége (82%) elégedett munkahelyével. A válaszadók kiemelkedően elégedettek a munkatársaikkal, míg legkevésbé a fizetésükkel és az előrelépési lehetőségekkel elégedettek.
- A szakképzésben végzetek közel negyede (23%) érzi úgy, hogy mindennek hasznát veszi, amit a szakképzés során tanult, egyötödük (21%) viszont úgy gondolja, egyáltalán nem hasznosítja a munkahelyén ezt a tudást. A megkérdezettek négyötöde (80%) szerint a szakképzés után elsősorban rutint kellett szerezniük a munkahelyükön.
- A szakmából való kilépési arányokat két mutató segítségével vizsgáljuk. A valós munkakínálat mutatója szerint 2020-ban a szakképzett fiatalok közel háromnegyede (68,5%) képezte részét a szakmájára vonatkozó munkakínálatnak és 31,5%-uk hagyta el ezt a munkapiacot. A társadalmi hasznosság mutatója szerint a végzetek 77%-a használta valamilyen formában a megszerzett szakmáját, míg 23%-uk nem használta szakmáját.

- A 2.3. fejezetben a szakképzett pályakezdők jövőre vonatkozó terveit és azok megvalósulását vizsgáljuk. Még a végzésük évében megkérdeztük a fiatalokat arról, hogy milyen szakmában terveznek majd elhelyezkedni. A preferált állásra jellemző, hogy az éppen tanult szakmájukban keresnek munkát a szakképzett pályakezdők, de itt is számottevő, 17%-os a teljesen eltérő szakmában állást keresők aránya. Ez felhívja a figyelmet a szakképzettek szakmaváltásának munkaerőpiaci jelentőségére, és a későbbiekben szükséges továbbképzés és átképzés fontosságára, amelyhez megfelelő szintű általános kompetenciák (írás, olvasás, számolás) szükségesek.
- Ha a végzősök szakmaszerzés utáni időszakra vonatkozó terveit összevetjük a későbbi munkaerőpiaci történetükkel, azt láthatjuk, hogy a kizárólag munkára, illetve a csak továbbtanulásra vonatkozó tervek nagy részben megvalósultak, a munka melletti továbbtanulás tervei azonban az esetek jelentős részében kizárólagos alkalmazotti, illetve tanulói státuszhoz vezettek.

A dolgozni tervező végzősök munkaerőpiaci státusza a pályakövetéses vizsgálat idején (százalék), 2021, N=467

Forrás: KOVETES_1_2021

A munka melletti továbbtanulást tervező végzősök munkaerőpiaci státusza a pályakövetéses vizsgálat idején (százalék), 2021, N=495

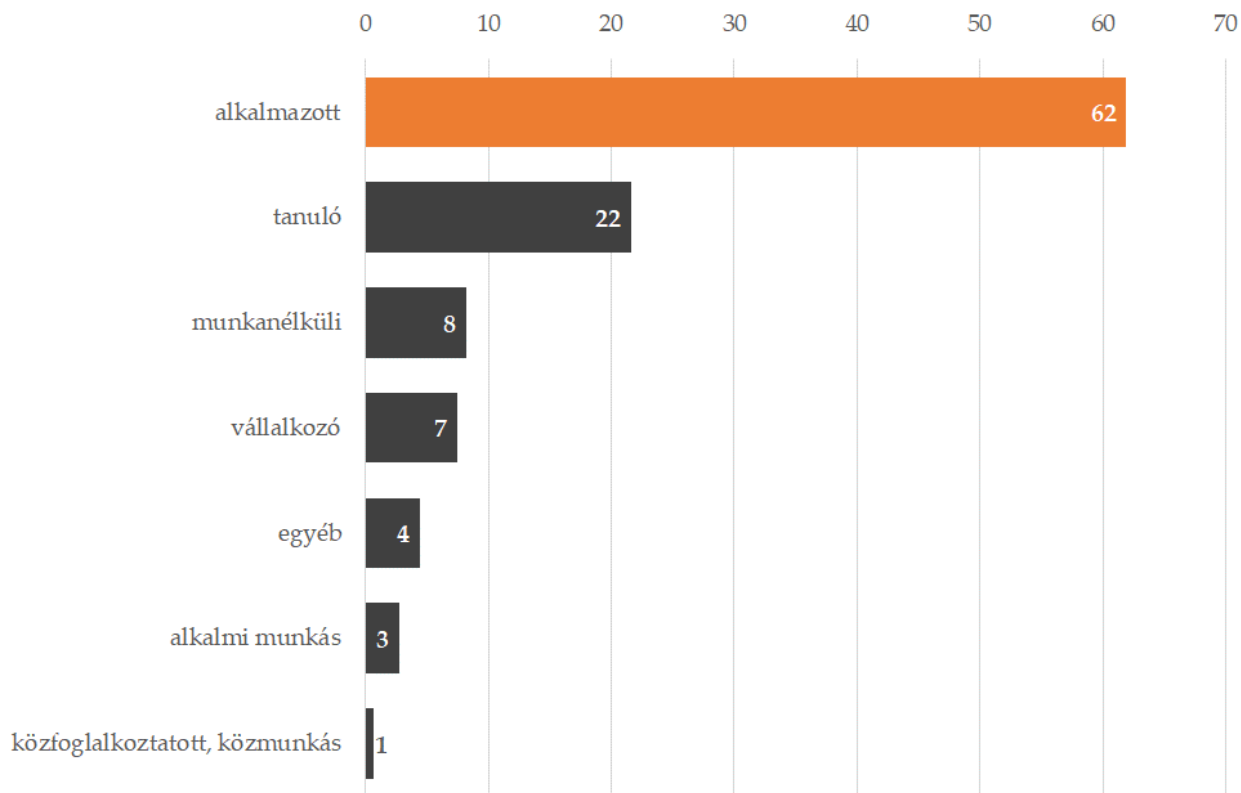
Forrás: KOVETES_1_2021

- A 2.4. fejezet eredményei szerint a pályakezdő szakképzettek szakképzésről alkotott véleménye a várható gyors munkaerőpiaci elhelyezkedés szempontjából a legpozitívabb, míg legkevésbé egy jól fizető állás megszerzésében bíznak az egykori diákok. A képzés kapcsán a leginkább a megtanulható szakmai ismeretek tekintetében elégedettek a pályakezdő szakképzettek, míg legkevésbé az iskolák felszereltségével vannak megelégedve. Összességében elmondható, hogy a megkérdezettek képzésről alkotott véleménye döntően pozitív, az összes vizsgált mutató esetében 60% feletti azok aránya, akik inkább, vagy teljes mértékben elégedettek a képzéssel az adott szempontból.
- A 2.5. fejezet a megkérdezettek migrációs tervire tér ki. A válaszadók 10%-a tervezi, hogy a következő 12 hónapban hosszabb időre elköltözik egy másik országba. A külföldi költözést tervezők között a legnépszerűbb célországoknak Németország és Ausztria tekinthetőek.
- 2.6. fejezetben a szakképzésben résztvevők jövőbeli terveivel foglalkozunk részletesebben. A válaszadók többsége úgy véli, saját pályája alakulása szempontjából kiemelkedően szükséges, hogy szakmai továbbképzéseken vegyen részt, ami szintén a későbbiekben lehetséges továbbképzés és átképzés fontosságára hívja fel a figyelmet.

A 2019 tavaszán végzős tanulók utánkövetésének eredményei

- A második utánkövetéssel (2018/2019-es tanévben végzősök) elért válaszadók 67%-a férfi, 33%-a nő. A megkérdezettek átlagéletkora 27 év. A megkérdezettek nagyjából háromnegyedének (67%) apja nem rendelkezik érettségivel, az anya esetében ez az arány 55%. A fiatalok többségének anyja és apja szakmunkásként dolgozik.
- A megkérdezettek 62%-a jelenleg alkalmazott, bő ötödük (22%) tanuló, közel tizedük (8%) munkanélküli, 7%-uk vállalkozó. (A többi kategóriába a válaszadók csekély hányada sorolható.)

A megkérdezettek munkaerőpiaci státusza (százalék), 2021, N=1023

Forrás: KOVETES_2_2021

- A követéses adatfelvétel egyik fő előnye, hogy lehetőséget biztosít arra, hogy megvizsgáljuk, hogyan változott a fiatalok munkaerőpiaci státusza tavalyi helyzetükhöz képest.

- A 2020 elején alkalmazottként dolgozó megkérdezettek 87%-a 2021 elején is alkalmazott volt, 5%-uk munkanélkülivé vált. Vagyis a fiatalok döntő többsége meg tudta tartani alkalmazotti státuszát az elmúlt egy év során.
  - A tavaly munkanélküli státuszúak közel fele (46%) idén már alkalmazottként dolgozott, kevesebb mint harmaduk (29%) még mindig (vagy újra) munkanélküli, 8%-uk tanuló, 5%-uk pedig vállalkozó lett. Tehát a többség ki tudott lépni a munkanélküliségből, ugyanakkor jelentős azok aránya is, akiknek ez nem sikerült.
  - A 2020 elején tanuló státuszúak hattizede (60%) továbbra is tanuló maradt, bő ötödük (22%) alkalmazott, 7%-uk pedig munkanélküli lett.
  - Azok, akik tavaly a tanulás mellett valamilyen munkát is végeztek többségében (57%) alkalmazottá váltak idén, ötödük (20%) kizárólag tanuló lett, 16%-uknak pedig nem változott a munkaerőpiaci státusza.
- Az eredmények szerint jelentős azok aránya, akik tanultak az elmúlt egy évben: az összes válaszadó több mint kétötöde (43%), vagyis 438 fő vett részt valamilyen képzésben. Közülük csupán 19 fő olyan, akinek még ugyanaz a képzés van folyamatban, mint 2019-ben, a többiek új képzésben vesznek részt. Többségük szakgimnáziumban (31%) vagy OKJ-s képzésen (28%), illetve szakközépiskolában (19%) tanult. Nagyjából minden tizedik (11%) fiatal vett részt egyetemi képzésben az elmúlt egy évben.
  - A megkérdezettek 22%-a az ideai adatfelvétel időpontjában, tehát 19–20 hónappal a várható végzés után is tanuló volt még. Összevetve a tavalyi évvel azt láthatjuk, hogy a tanulók 88%-a tavaly is diák volt. 5%-uk a tanulás mellett dolgozott is, további 4%-uk munkanélküli, 2%-uk pedig alkalmazott volt a tavalyi adatfelvétel időpontjában.
  - 2020 januárja óta az összes megkérdezett 80%-a, vagyis 820 fő dolgozott. A többség (73%) egy munkahelyen dolgozott az elmúlt egy évben, azonban nagyjából minden negyedik (27%) megkérdezettnek kettő vagy több munkahelye is volt. Vagyis azt láthatjuk, hogy a megkérdezettek egy jelentős hányada viszonylag gyakran váltott munkahelyet 2020-ban. Az elmúlt évben a megkérdezettek több mint negyedének (29%) volt olyan munkahelye, ahova korábban járt gyakorlati képzésre.

- Vizsgáltuk azt is, hogy milyen szakmában tudtak elhelyezkedni a szakképzett fiatalok. A válaszadók több mint felének (51%) volt a 2019-ben szerzett szakmájában munkahelye az elmúlt egy évben. További 12%-uknak pedig olyan munkája volt, ami ugyanabba a szakmacsoportba tartozik, mint a 2019-ben szerzett végzettsége. Viszont közel minden negyedik (23%) fiatalnak volt olyan munkája 2020 folyamán, amely teljesen eltérő szakma a 2019-ben szerzett szakmájához képest. 7%-uk egy korábban szerzett szakmájában is tevékenykedett, 12%-uk pedig egyszerű betanított munkásként (is) dolgozott tavaly.
- A 2019-ben végzősök közül a megkérdezettek 70%-a (730 fő) dolgozik jelenleg, döntő többségük (88%) alkalmazott, 8%-uk vállalkozó, 4%-uk alkalmi munkás, kevesebb mint 1%-uk pedig közfoglalkoztatott. Az alkalmazottként dolgozók többsége (70%) tavaly is alkalmazott volt, 10%-uk tanuló, 8%-uk munkanélküli volt, 6%-uk pedig tanult és dolgozott is az előző adatfelvételkor.
- A megkérdezettek többsége nagyon gyorsan el tudott helyezkedni: 64%-uk kevesebb, mint egy hónap alatt elhelyezkedett, 17%-uk egy-két hónap alatt szerzett állást, nagyjából tizedüknek három-öt hónapba telt munkához jutni, és nagyjából 8%-uknak kellett fél évet vagy annál többet szánnia az álláskeresésre.
- Az eredmények szerint a fiatalok többsége (51%) családtagok, ismerősök segítségével találta jelenlegi állását, a második leggyakrabban említett csatorna a tanulószereződés.
- A fiatalok döntő többsége elégedett jelenlegi munkatársaival, a munkavégzés körülményeivel, munkakörével, munkaidejével és a műszakbeosztásával, az előbbiekhöz képest kisebb részük elégedett a továbblépési lehetőségekkel és a fizetésével.
- A válaszadók háromtizede (30%) úgy véli, hogy szinte mindennek hasznát veszi, amit a szakképzés során tanult, míg majdnem minden negyedik válaszadó (23%) úgy véli, hogy a szakképzés során tanultaknak egyáltalán nem veszi hasznát munkavégzésében.
- Vizsgáltuk, hogy a 2020-as év folyamán előfordult-e akár csak egy hónapig, hogy munkanélküliek voltak válaszadóink. Az összes megkérdezett 28%-a (285 fő) volt álláskereső munkanélküli rövidebb-hosszabb ideig a tavalyi év során. A döntő többség esetében a munkanélküliség csupán átmeneti állapot volt, azonban a

válaszadók több mint harmada hosszabb távon (4–12 hónap) volt érintett a munkanélküliségben.

- A tavalyi adatfelvételkor magukat munkanélkülinek vallók több mint héttizedének (71%) 2021-re sikerült kilépni a munkanélküliségből, azonban jelentős (29%) azok aránya, akik továbbra is munkanélküliek.
- Az összes megkérdezett 8%-a munkanélküli jelenleg. 62%-uk tavaly még nem volt munkanélküli, azonban majdnem kétötödük (38%) tavaly is állástalan volt a kérdéses időpontjában.
- A megkérdezettek szerint szakmai előremenetelük szempontjából elsősorban arra van szükség, hogy jobban beszéljenek idegen nyelveket, és hogy szakmai továbbképzéseken vegyenek részt. Az érettségivel nem rendelkező válaszadók közel 56%-a szerint nagyon vagy inkább szükséges az érettségi megszerzése.
- A válaszadók 18%-a dolgozott már korábban külföldön, 9% kevesebb, mint három hónapot, és 6% több mint fél évet. A válaszadók túlnyomó többsége (92%) nem szeretne hosszabb távra külföldre költözni a következő 12 hónapban sem, 6%-uk viszont szeretne más országba költözni, elsősorban Németországba és Nagy-Britanniába.

Bevezetés

Az MKIK GVI 2009 óta minden évben kérdőíves felméréssel vizsgálja a szakképzett pályakezdők munkaerőpiaci helyzetét. E felmérések fontos pillanatképet rajzoltak arról, hogy mi történik a szakképzettekkel a végzés utáni időszakban (2009 és 2012 között 9 hónapos, 2013 és 2017 között 19 hónapos időtávon), a szakképzésből kikerülők közül hányan helyezkednek el a szakmájukban, hányan dolgoznak, és hányan tanulnak tovább. Vagyis ez a felmérés-sorozat a rövid távú munkaerőpiaci alkalmazkodás vizsgálatára alkalmas volt, azonban a munkaerőpiaci tendenciák hosszabb távú megfigyelésére kevésbé, mivel a felmérés során minden évben más-más tanulókat kérdeztünk meg. Ezt a módszert 2018-tól felváltotta az ún. pályakövetéses vizsgálat, amelynek során egy adott évben végzős tanulókat a végzés várható évében az iskolában („iskolapados” adatfelvétel), majd az azt követő két évben keressük fel. Így egy adott évi adatfelvétel során a tanulók mintája három részre oszlik:

1. hullám: az iskola utolsó évfolyamában tanulók;
2. hullám: az 1. hullámban válaszadók a várható végzés után 7-8 hónappal;
3. hullám: az 1. hullámban válaszadók a várható végzés után 19-20 hónappal.

E változtatással az MKIK egy hiánypótló vizsgálatot indított el. Egy olyan vizsgálatot, amely korábban nem létezett Magyarországon, de amely elengedhetetlenül szükséges a szakképzett pályakezdők hosszabb távú munkaerőpiaci helyzetének felméréséhez.¹

Az 1. hullám esetében a kérdezés célja a tanulók elhelyezkedési szándékainak felmérése és adatgyűjtés a pályakövetéses vizsgálat későbbi adatfelvételeihez. A 2. hullám esetében az adatfelvétel célja a munkaerőpiaci helyzet feltérképezése a várható végzés után 7-8 hónappal (munkaerőpiaci státusz, saját vagy eltérő szakmában való elhelyezkedés), a 3. hullám esetében pedig ugyanez a várható végzés után 19-20 hónappal.

Az új kutatási elrendezésnek megfelelően 2020 tavaszán szakközépiskolai vagy szakgimnáziumi² végzős tanulók körében készült egy adatfelvétel, majd 2021-ben ismét

---

¹ A pályakövetéses vizsgálat alapötlete és koncepciója Tóth István Jánostól származik, a szerzők ezúton mondanak köszönetet neki.

² A tanulmányban – ahol ettől eltérőt nem jelzünk – a középiskolák aktuális tanévben használt megnevezéseit használjuk. A 2019-ben és 2020-ban végzettek esetében így az iskolatípusokat szakközépiskolának és szakgimnáziumnak nevezzük, míg a 2021-ben is tanulók esetében az érintett fejezetekben a szakképző iskola és technikum megnevezéseket használjuk.

felkerestük e diákokat.³ Jelen tanulmány az ő pályájuk kezdetét veszi górcső alá azt vizsgálva, hogy a várható végzés óta eltelt mintegy 7-8 hónap alatt beléptek-e a munkaerőpiacra vagy folytatták tanulmányaikat, valamint azt is megvizsgáljuk, hogy el tudtak-e helyezkedni saját szakmájukban.

Továbbá tanulmányunk azoknak a fiataloknak a pályáját követi, akik 2019-ben szakközépiskolában vagy szakgimnáziumban voltak végzősök, és a végzésük évében, illetve tavaly már válaszoltak a kérdőívünkre. E fiatalokat is igyekeztünk idén év elején ismét elérni és tájékozódni arról, hogy hogyan alakult a pályájuk a várható végzés után 19-20 hónappal.

1. táblázat: A kutatás adatfelvételei, 2019-2021

Évfolyam	Adatfelvétel éve		
	2019	2020	2021
2019-ben végzősök	iskolapados adatfelvétel	első utánkövetés	második utánkövetés
2020-ban végzősök		iskolapados adatfelvétel	első utánkövetés

A „Szakközépiskolai férőhelyek meghatározása a megyei fejlesztési és képzési bizottságok (MFKB-k) részére”⁴ című kutatási program 2008-ban indult el a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara szervezésével és irányításával, a Munkaerő-piaci Alap anyagi támogatásával. A kutatási program 2009-ben kibővítve került megvalósításra, így ekkor nyílt először lehetőségünk a vállalati kereslet felmérése mellett a pályakezdő szakképzettek munkaerőpiacra történő belépésének feltérképezésére is. 2021-ben immár a tizenharmadik tanulói felmérést végeztük el.

A szakképzett pályakezdők körében végzett követéses vizsgálatról azt reméljük, hogy fontos információkat ad a szakképzési rendszerről, mivel a felmérés révén alkalmunk nyílik jobban megismerni a szakképzett fiatalok munkaerőpiaci pályájának kezdetét.

Az adatfelvétel szakmai koncepciójának kialakítását, a mintavételt, a kérdőív összeállítását, az adatfelvétel szervezését és lebonyolítását az MKIK Gazdaság- és

³ Őket 2022-ben az utolsó követési kör keretében keressük fel újra.

⁴ 2013 előtt regionális fejlesztési és képzési bizottságok (RFKB-k)

Vállalkozáskutató Intézete (GVI) végezte el. Az adatfelvétel eredményeit a GVI munkatársai elemezték.

1. Az adatfelvétel jellemzői

Az MKIK GVI irányításával lezajlott követéses kérdőíves adatfelvétel során 3491 szakképzett pályakezdőt kerestek fel a kérdezőbiztosok 2021 folyamán. Az adatfelvétel a COVID-19 járványra tekintettel a személyes és telefonos megkeresés mellett online is zajlott.

2020-ban az „iskolapados” kutatás során a járványhelyzet és az ehhez kapcsolódó iskolabezárások miatt a korábbiaknál kevesebb, 5410 végzős szakközépiskolás illetve szakgimnazista tanuló válaszolta meg kérdőívünket, 59%-uk pedig valamilyen elérhetőségét is megadta. Közülük 1373 tanulót értünk el újra, akikkel a „K1” (1. követés) kérdőívet vettük fel telefonon (967 fő) vagy online (406 fő). A kutatáshoz további 1095 kérdőívet vettünk fel olyan fiatalok körében, akik 2020 tavaszán szakközépiskolában vagy szakgimnáziumban végzős diákok voltak. Köztük 529 tanulót a korábbi iskoláján keresztül értünk el, 566 végzettet pedig egyes területi kamarák kerestek meg a rendelkezésükre álló ISZIIR adatbázis alapján.⁵ Annak érdekében, hogy az iskolapados és e felmérés adatai együttesen vizsgálhatóak legyenek, ezen fiatalok esetében a „K1” kérdőívet kiegészítettük néhány olyan kérdéssel, amely az „iskolapados” kutatás kérdőívében szerepelt. Esetükben a „K1” + retrospektív kérdőívet vettük fel.

Az elemzés során a fenti almintákat – összesen 2468 fő eredményeit – együttesen fogjuk vizsgálni az 2. fejezetben.

Az elemzés 3. fejezetében a 2019 nyarán szakközépiskolában vagy szakgimnáziumban végzős fiatalok pályájának alakulását vizsgáljuk. 2020-ban az első utánkövetés keretében 4364 fő töltötte ki kérdőívünket, közülük idén 1023 fővel sikerült újabb kérdőívet kitölteni. E fiatalokkal a „K2” (2. követés) kérdőívet vettük fel.

---

⁵ A 2021-es adatfelvételben adatvédelmi okokból csak azok a területi kamarák vettek részt, amelyeknek a tanulószervezéshez kötődő adatkezelési szabályzata ezt megengedte. A megkeresettek személyes adatait az MKIK GVI nem kezelte, a válaszadók jövő évi megkeresése pedig saját hozzájárulásuk alapján történik.

2. A 2019/20-as tanévben szakmát szerzettek pályájának alakulása

2.1. A minta jellemzői, a megkérdezettek jellemzői

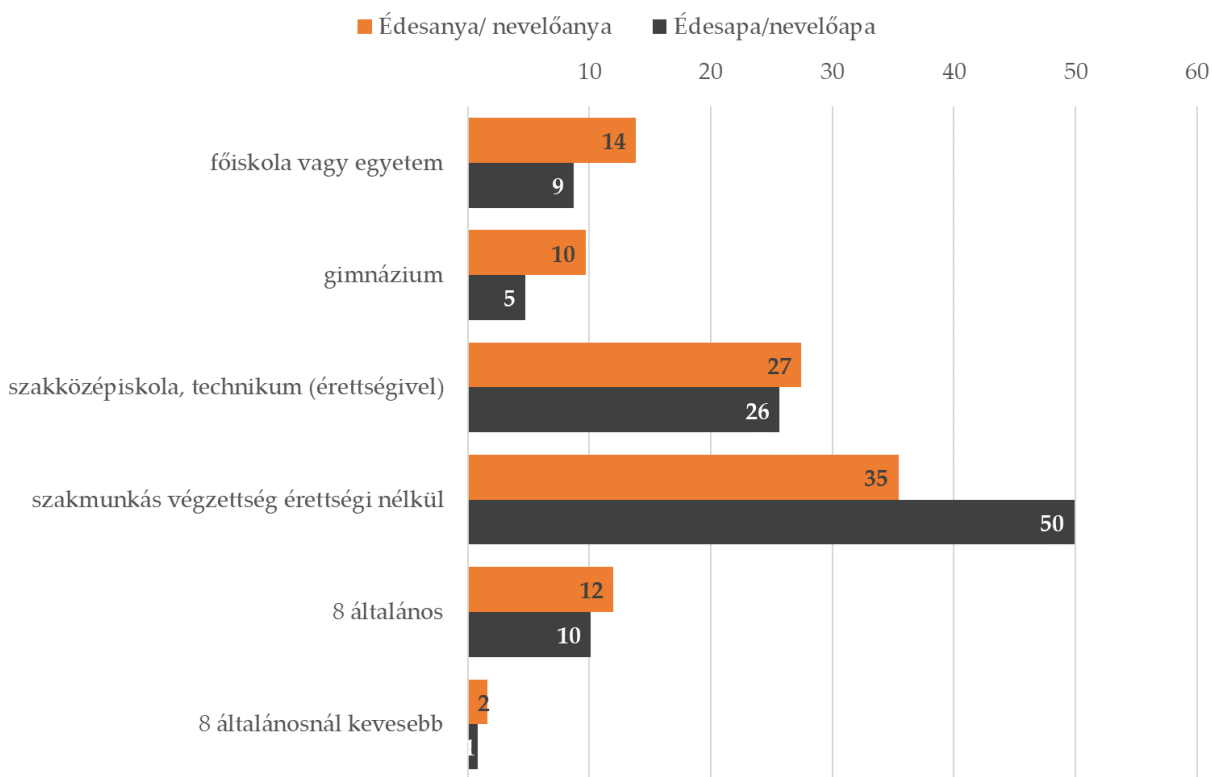
Ahogy az előző fejezetben láthattuk, összesen 2468 szakképző iskolát (szakközépiskolát vagy szakgimnáziumot) végzett fiatallal sikerült felvenni az első követéses kérdőívet 2021-ben.

A mintába került válaszadók 47%-a férfi és 53%-a nő. A megkérdezettek 32%-a 19 éves vagy fiatalabb, 44%-uk 20 és 21 év közötti, 24%-uk pedig idősebb 21 évnél, átlagos életkoruk 21 év. Budapesten él a válaszadók 6%-a, egyéb városban lakik 56%-uk, 38%-uk községi lakos, és kevesebb, mint 1%-uk él külföldön. A megkérdezettek 51%-a szakközépiskolai, 49%-a szakgimnáziumi osztályban végzett. Érettségivel a válaszadók több, mint fele (60%) rendelkezik. Az érettségizett megkérdezettnek 80%-a szakgimnáziumban, 20%-a gimnáziumban szerezte érettségi bizonyítványát.

A tapasztalatok szerint a családi háttér jelentős hatással lehet a végzettek pályájára, ezért a megkérdezettek családi hátterét több kérdéssel is vizsgáltuk kérdőíveinkben. Egyrészt vizsgáltuk, hogy a megkérdezettek hány fővel élnek egy háztartásban. 20 %-uk legfeljebb 2 fős háztartásban él, 26%-uk háromszemélyes, 30%-uk négyfős, 24%-uk pedig 4 főnél nagyobb háztartásban él. A megkérdezettek 75%-a együtt él édesanyjával, 4%-uk pedig nevelőanyjával. A válaszadók közel fele (55%) él együtt édesapjával, 9%-uk pedig nevelőapjával. Nagyjából felük (54%) lakik együtt testvérével, testvéreivel.

A megkérdezettek felének apja szakmunkás végzettségű (érettségi nélkül), 26%-uknak az édesapja vagy nevelőapja szakközépiskolát, technikumot végzett (érettségivel). 10%-uk apja 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezik. Csekély hányaduk apja főiskolán vagy egyetemen (9%), illetve gimnáziumban (5%) végzett. Mindössze 1% azok aránya, akiknek az apja nem fejezte be a 8 általános iskolát. Összességében azt láthatjuk, hogy a válaszadók közel kétharmada (61%) apja nem rendelkezik érettségivel. A válaszadók 35%-ának anyja szakmunkás végzettségű (érettségi nélkül), az anyák 28%-a rendelkezik szakközépiskolai vagy technikai érettségivel, és 12%-uknak az anyja 8 általános iskolai végzettséget szerzett. 14%-uknak az anyja felsőoktatásban (főiskolán, egyetemen) vagy gimnáziumban végzett (10%). 2%-uknak az anyja nem fejezte be a 8 általános iskolát. A megkérdezettek 49%-ának anyja nem szerzett érettségit.

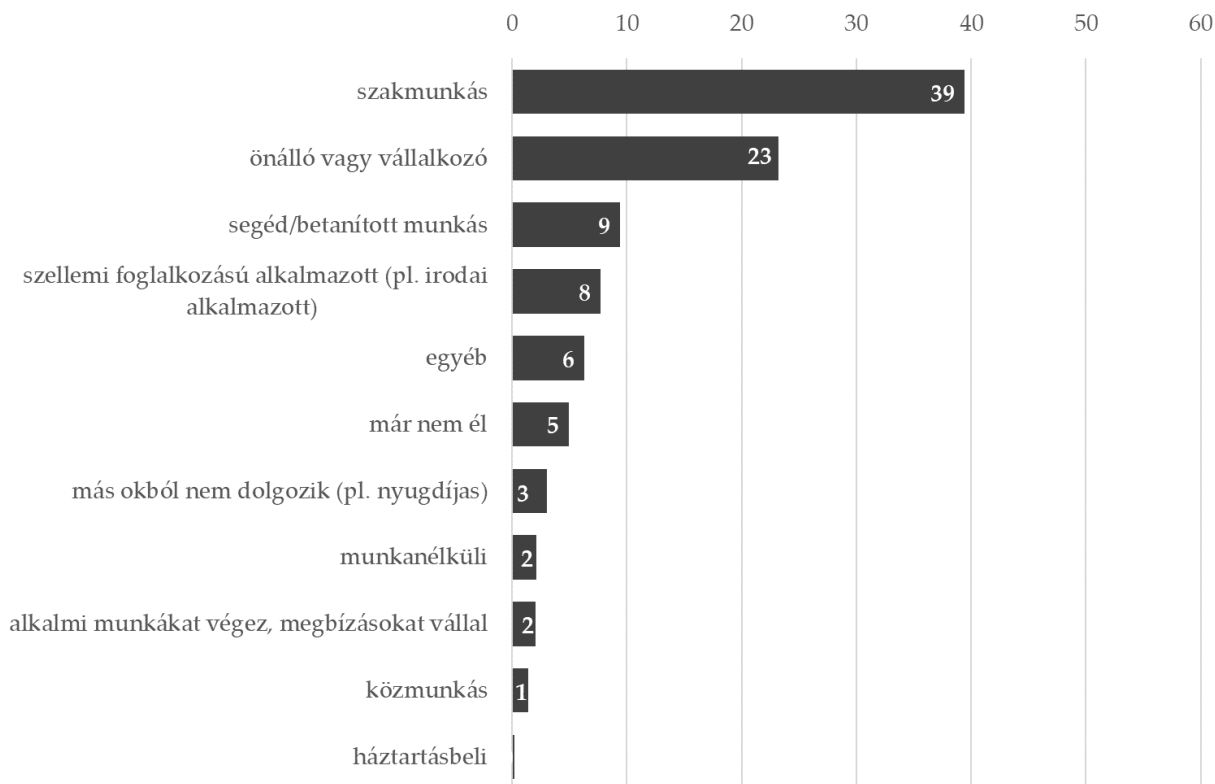
2.1.1. ábra: A megkérdezettek anyjának és apjának iskolai végzettsége, (százalék), 2021, N=2162-2240

Forrás: KOVETES_1_2021

Az apa munkaerőpiaci státusza kapcsán azt láthatjuk, hogy magas, 39%-os az aránya, akiknek apja szakmunkásként dolgozik. A megkérdezettek 23%-ának apja önálló vagy vállalkozó, 10%-ának apja segéd vagy betanított munkás. A válaszadók csupán 8%-ának apja szellemi foglalkozású alkalmazott. (A többi munkaerőpiaci kategóriába a megkérdezettek csekély hányadának szülője sorolható.)

2.1.2. ábra: A megkérdezettek apjának munkaerőpiaci státusza, százalék, 2021, N=2131

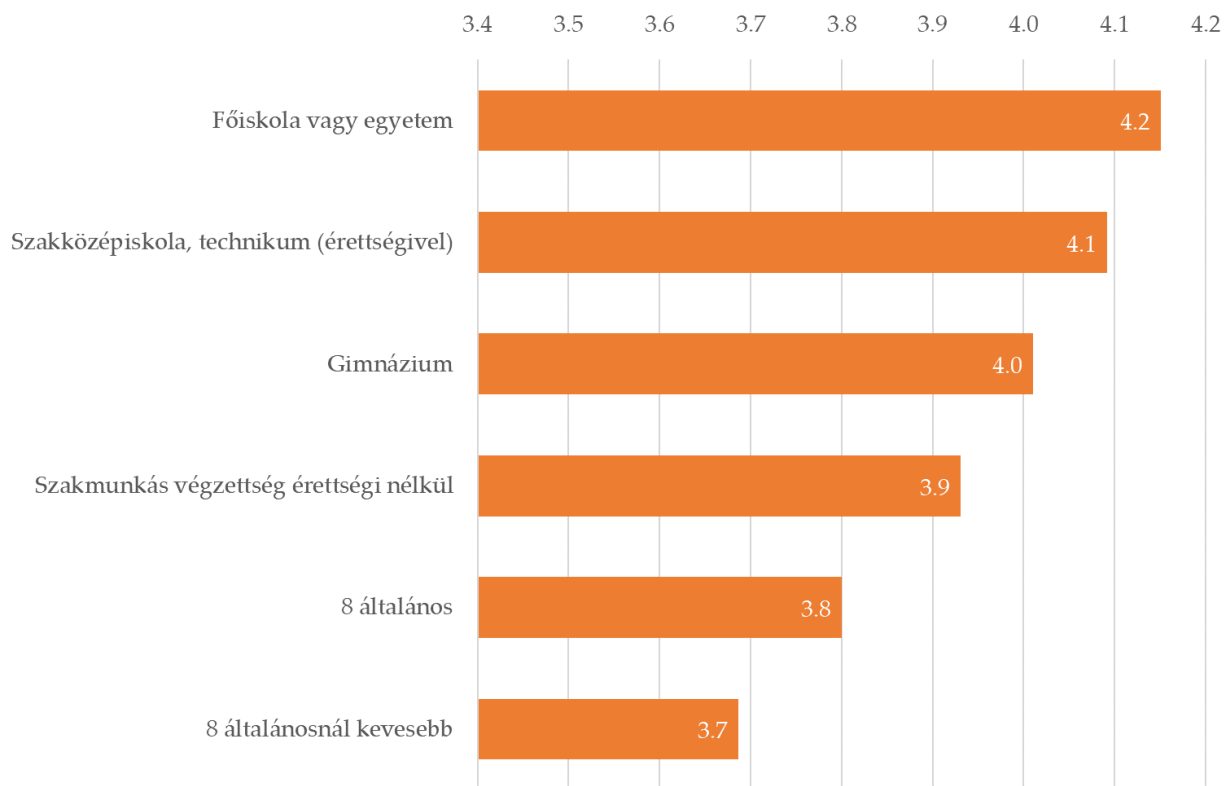
Forrás: KOVETES_1_2021

A válaszadók legnagyobb részének (27%) anyja szintén szakmunkásként dolgozik. 22%-uké szellemi foglalkozású, 12%-uké pedig segéd- vagy betanított munkás. 11%-uknak önálló vagy vállalkozó az édesanyja vagy nevelőanyja, 8%-uknak háztartásbeli. (A többi munkaerőpiaci kategóriába a megkérdezettek csekély hányadának szülője sorolható.)

A kérdés kitért a végzettség tanulmányi eredményeire is. A megkérdezettek átlagosan 3,9-es tanulmányi átlaggal zárták a szakképzést. Ez az érték az apa iskolai végzettsége szerint különbségeket mutat – megállapítható, hogy a legjobb átlagot a felsőfokú végzettségű (4,2) és a szakközépiskolát, technikumot (4,1) vagy gimnáziumot végzett (4,0) apák gyermekei érték el. A tanulmányi átlagukat tekintve kis mértékben elmaradnak az

előzőekhez képest a szakmunkás végzettségű (3,9), a 8 általános iskolai végzettségű (3,8) és 8 általánosnál kevesebb osztályt (3,7) végzett apák gyermekei.

2.1.3. ábra: Az átlagos tanulmányi átlag az apa iskolai végzettsége szerint (osztályzat), 2021, N=1833

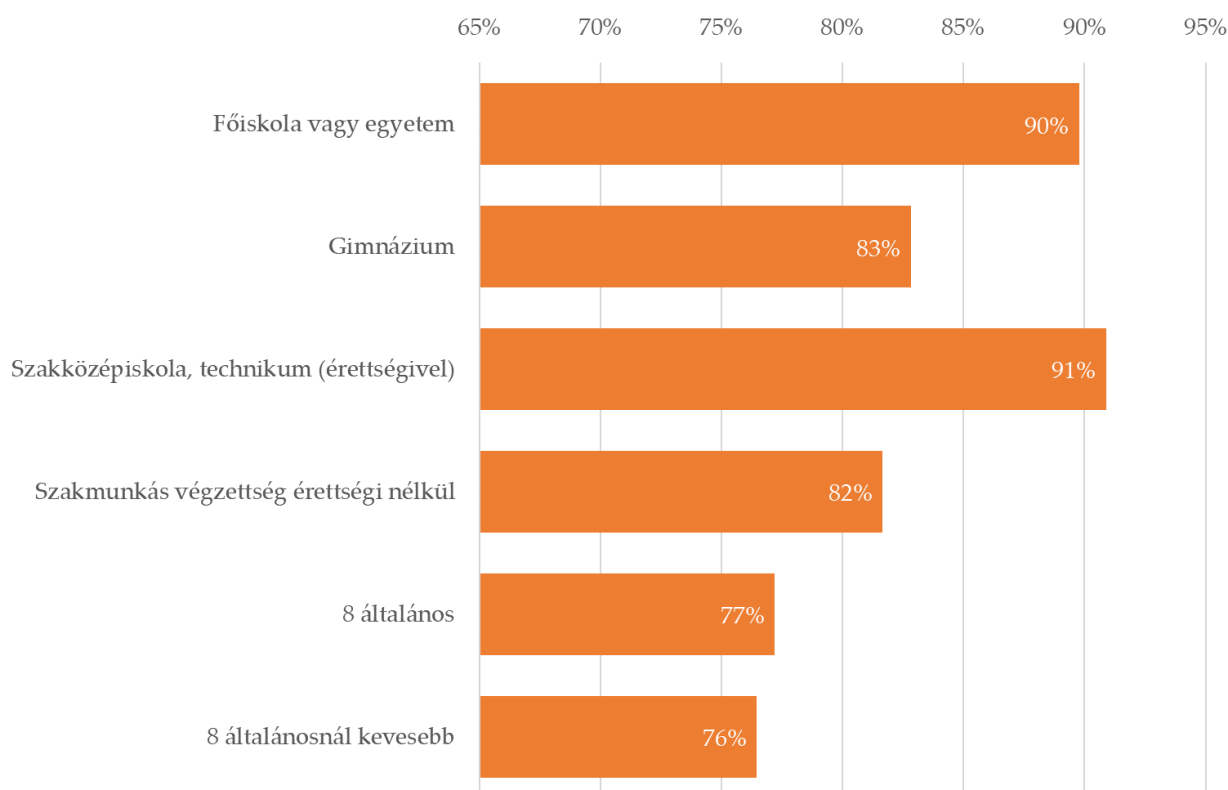
Forrás: KOVETES_1_2021

A megkérdezettek 84%-a számolt be arról, hogy legalább egy idegen nyelven meg tudja magát értetni. Azok közül, akik beszélnek idegennyelvet 67% beszél angolul, 25% pedig németül. Az, hogy valakinél kialakult-e ilyen szintű nyelvtudás, összefüggésben áll az a szakképzés utolsó éve végén elért tanulmányi eredménnyel – akik jobban tanultak, azokra inkább jellemző, hogy beszélnek valamilyen idegen nyelven.

A családi háttérrel ismét az apa iskolai végzettségével jellemezve jelentős különbségeket láthatunk az idegennyelv-tudásban: a szülő iskolázottságának növekedésével egyre nő azon megkérdezettek aránya, akik meg tudják magukat értetni valamilyen idegen nyelven. A felsőfokú végzettségű szülők gyermekei körében ez az arány 90%, míg a 8

általánosnál alacsonyabb végzettségűek gyermekei között csupán 76% (lásd a 2.1.4. ábrát).

2.1.4. ábra: A legalább egy idegen nyelven magukat megértetni tudó végzettek aránya az apa iskolai végzettsége szerint (százalék), 2021, N=2118

Forrás: KOVETES_1_2021

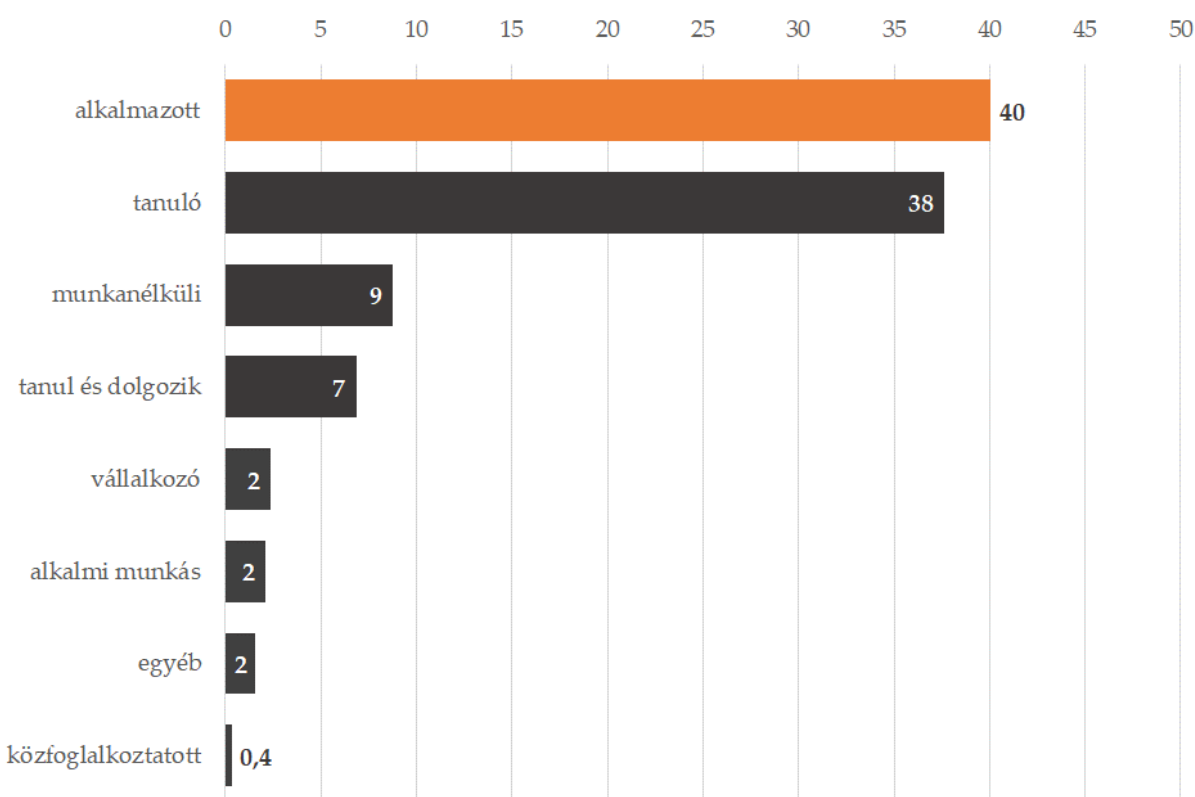
Emellett a szakképző iskola típusa szintén összefüggést mutat a nyelvtudással: a szakközépiskolások 77%-a, a szakgimnáziumi tanulók 91%-a tudja magát megértetni idegen nyelven.

2.2. A végzettek jelenlegi munkaerőpiaci státusza

Az alfejezetben a 2020-ban végzettek munkaerőpiaci helyzetének legfontosabb jellemzőit foglaljuk össze. Ennek kapcsán kitérünk a jelenleg (is) tanulók képzéseire vonatkozó jellemzőkre, valamint a dolgozó végzettek helyzetére, álláskeresési időszakára, munkahelyükkel és a szakképzés hasznosulásával kapcsolatos véleményeire, továbbá ismertetjük az adott szakmából való kilépés körülményeit és a kilépési arányokat is.

A 2020-ban végzetek kétötöde (40%) jelenleg alkalmazott, vállalkozóként és alkalmi munkásként 2–2%-uk, közfoglalkoztatottként pedig kevesebb, mint 1%-uk dolgozik, míg további 7%-uk tanul és dolgozik is egyszerre. Összességében tehát a válaszadók 58%-a dolgozik jelenleg valamilyen formában (alkalmazottként, vállalkozóként, alkalmi munkásként vagy közfoglalkoztatottként). A válaszadók több mint harmada (38%) továbbra is tanulói státuszban van, a munkanélküliek aránya 9%, míg azok aránya, akik egyéb okokból (például GYES, GYED) nincsenek jelen a munkaerőpiacon 2%-ot tesz ki (lásd a 2.2.1. ábrát).

2.2.1. ábra: A 2020-ban végzetek jelenlegi munkaerőpiaci státusza (százalék), 2021, N=2 468

Forrás: KOVETES_1_2021

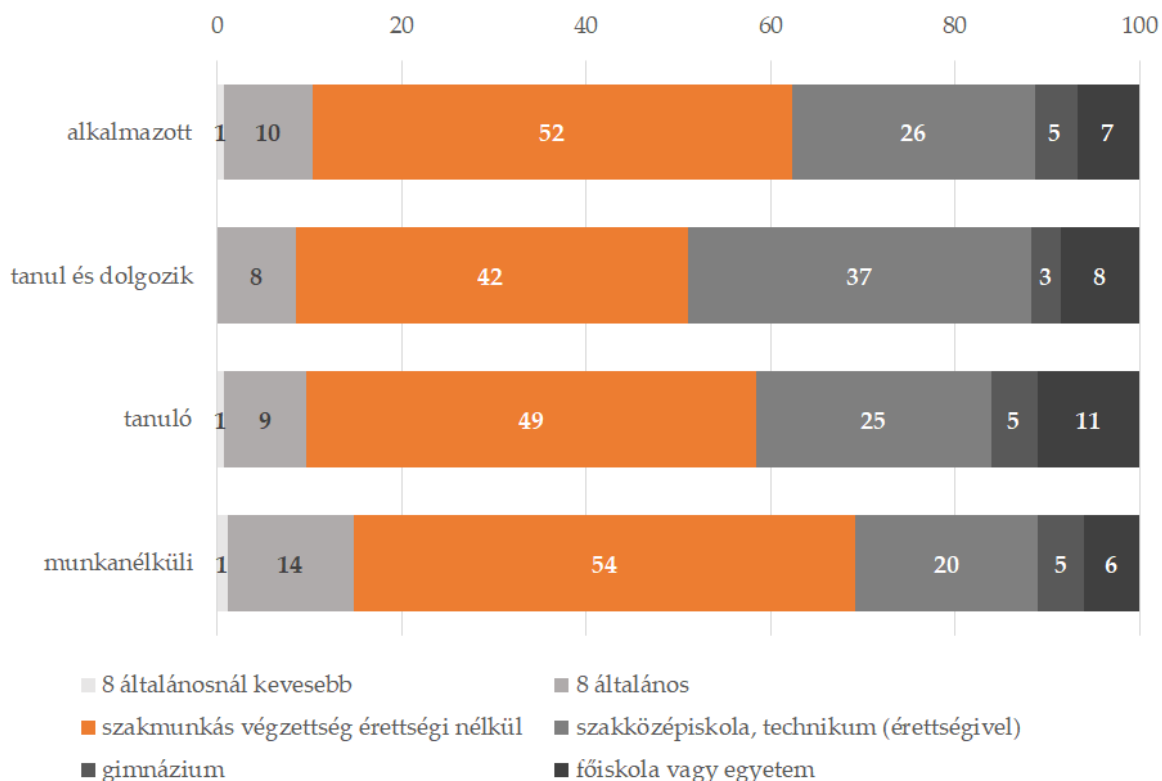
A munkaerőpiaci státuszt a végzetek korábbi képzési szakmacsoportja szerint vizsgálva megállapítható, hogy jelenleg alkalmazottként dolgozik az élelmiszeripar (56%), az építészet (55%), a faipar (55%), az elektrotechnika-elektronika (53%), a kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció (51%), a gépészet (51%) és az ügyvitel (50%) szakmacsoportokhoz tartozó szakmákban végzetek legalább fele. A jelenleg tanulók

aránya a korábban könnyűipari (63%), vegyipari (58%), mezőgazdasági (57%), illetve rendészeti, honvédelemi és közszolgálati (50%) szakmát tanulók körében a legmagasabb. A tanulók és egyben dolgozók aránya a többi szakmacsoporthoz képest kiemelkedő a közgazdaság (12%), a mezőgazdaság (11%) és a művészet, közművelődés, kommunikáció (10%) szakmacsoportok esetén. Nagyjából minden hetedik válaszadó munkanélküli az egyéb szolgáltatások (15%) és a közlekedés (14%) szakmacsoportban szakmát szerzők körében.

A végzettek jelenlegi munkaerőpiaci státusza összefüggésben áll a családi háttérükkel. A legfeljebb 8 általánossal rendelkező apák gyermekeinek aránya a tanulók és egyben dolgozók körében a legalacsonyabb, nem haladja meg a 9%-ot, ugyanakkor a munkanélküliek esetében megközelíti a 15%-ot. Azok aránya, akik édesapja, nevelőapja szakmunkás végzettséggel rendelkezik a szakképzés befejezése után alkalmazottként elhelyezkedők esetében (52%), illetve a munkanélküliek körében emelkedik ki (54%). A legalább érettségivel rendelkező apák gyermekeinek aránya a tanulók és egyben dolgozók (41%) körében lényegesen magasabb, mint a munkanélküliek között (25%). A tanulók és egyben dolgozók esetében kiemelkedő arányban (37%) jelennek meg a szakközépiskolában érettségizett apák gyermekei, és ugyanígy magas ez az arány az alkalmazottak (26%) és a jelenleg tanulók körében is (25%), hozzáátéve, hogy utóbbiak esetében a diplomás apák gyermekeinek aránya is kimagasló (11%). Egyértelmű tendencia tehát, hogy alkalmazottként a szakmunkás végzettségű apák gyermekei helyezkedtek el a legnagyobb arányban, míg a magasabb végzettségű szülők gyermekei körében jellemzőbb a továbbtanulás. Továbbá az is elmondható, hogy minél alacsonyabb az apa iskolai végzettsége, annál valószínűbb, hogy gyermeke munkanélkülivé válik (lásd a 2.2.2. ábrát).

2.2.2. ábra: A végzettek jelenlegi munkaerőpiaci státusza az apa iskolai végzettsége szerint (százalék), 2021, N=2 017

Forrás: KOVETES_1_2021

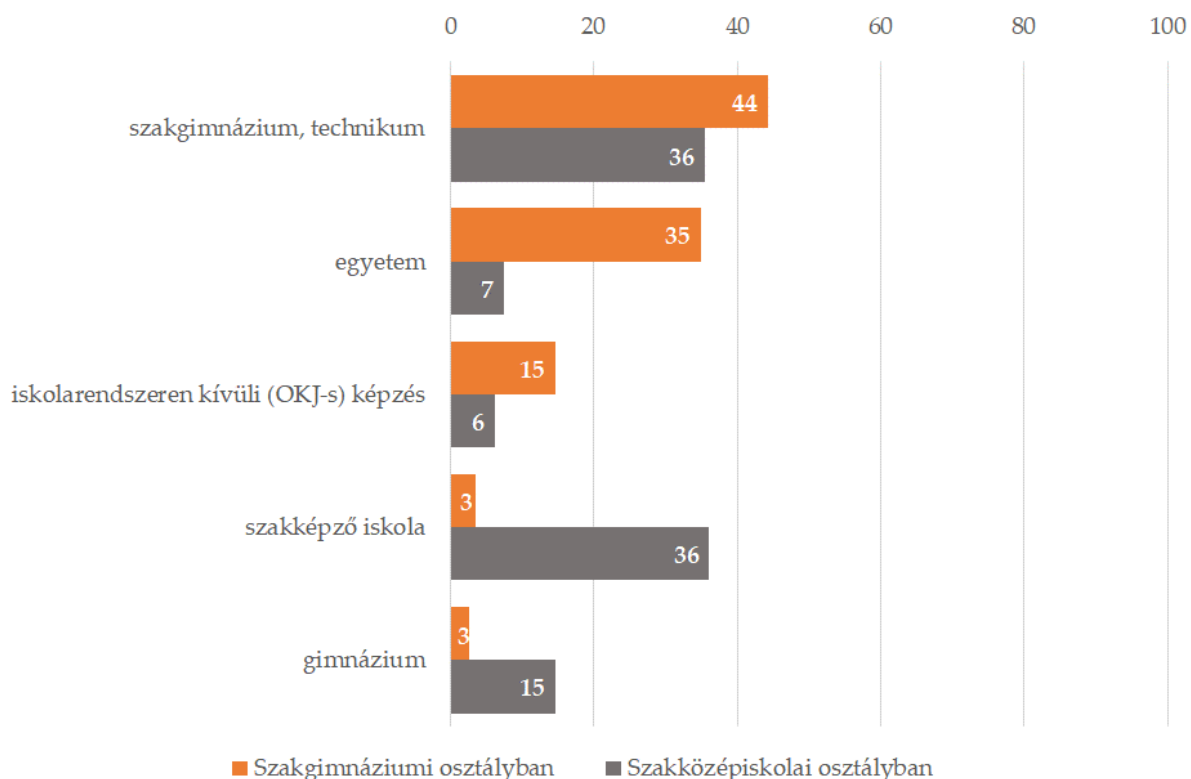
2.2.1. A jelenleg tanulók jellemzői

A következőkben a kizárólag tanulói státuszban lévő, illetve a tanulás mellett dolgozó végzettek néhány jelenlegi képzésével kapcsolatos jellemzőjét mutatjuk be. A jelenleg is tanulók többsége szakgimnáziumban/technikumban (42%), illetve egyetemen (22%) tanul. 18%-uk szakképző iskolába, 8%-uk gimnáziumba jár, 11%-uk pedig iskolarendszeren kívüli (OKJ-s) képzésben vesz részt.

A szakgimnáziumban végzett, ugyanakkor továbbra is tanuló válaszadók kétötöde (44%) jelenleg is szakgimnáziumban/technikumban tanul, bő harmaduk (35%) pedig egyetemre jár. Körükben 15% azok aránya, akik valamilyen OKJ-képzésen vesznek részt, 3–3%-uk pedig szakképző iskolában vagy gimnáziumban tanul. Ezzel szemben a szakközépiskolában végzett továbbtanulók megegyező hányada (36–36%-a) folytatja tanulmányait szakgimnáziumban/technikumban, illetve szakképző iskolában, illetve

15%-uk tanul gimnáziumban. Felsőoktatási intézményben 7%-uk, iskolarendszeren kívüli képzésben 6%-uk tanult tovább, utóbbiak valószínűleg a szakképzést megelőzően szereztek érettségit (lásd a 2.2.1.1. ábrát).

2.2.1.1. ábra: A jelenleg tanulók képzésének típusa a szerint, hogy milyen típusú osztályban végeztek korábban (százalék), 2021, N=712

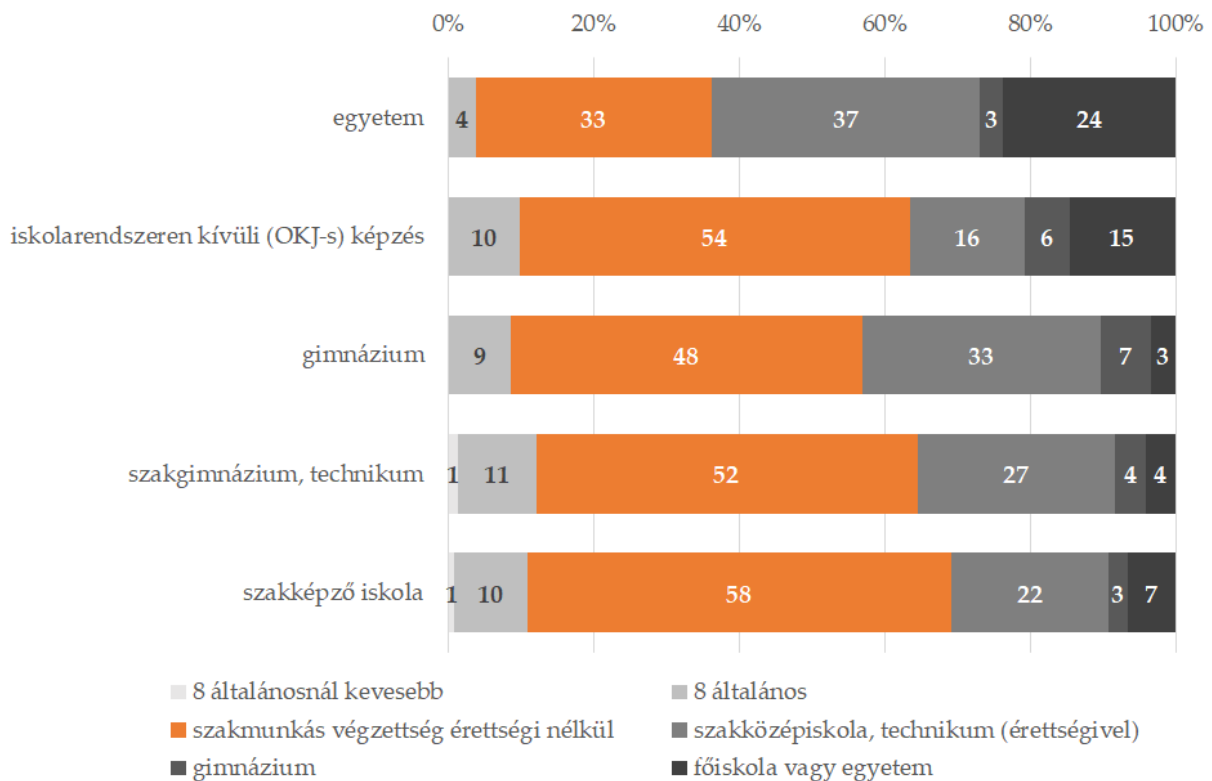
Forrás: KOVETES_1_2021

Az édesapa, nevelőapa iskolai végzettsége összefügg azzal, hogy a végzettek közül jelenleg is tanulók milyen képzési típusba járnak. E tekintetben a felsőoktatásban és a nem felsőoktatásban (középfok, iskolarendszeren kívüli OKJ-s képzések) továbbtanulók szüleinek végzettségében tapasztalható jelentős különbség: a felsőoktatásban tanulók közel negyedének (24%) főiskolai vagy egyetemi végzettségű az édesapja, nevelőapja, mely arány lényegesen kisebb az iskolarendszeren kívüli, OKJ-s (15%), és még kisebb az iskolarendszerű középfokú képzések esetében (3–7%). Az egyetemen vagy gimnáziumban tanulók szülei inkább rendelkeznek érettséggel (40–40%), mint a többi képzési típusba járók szülei (melyek között nem éri el az egyharmadot sem ez az arány).

Az egyetemen tanulók körében az érettségivel nem rendelkező, azaz legfeljebb szakmunkás végzettségű szülők gyermekeinek aránya (37%) jelentősen kisebb, mint a gimnáziumban (57%), valamint az iskolarendszeren kívüli képzésben, szakképző iskolában vagy szakgimnáziumban/technikumban továbbtanulók (63–69%) esetében. A legfeljebb 8 általános végzettséggel rendelkező apák gyermekei minimális arányban jelennek meg a felsőoktatásban (4%).

Összességében tehát megállapítható, hogy elsősorban a felsőoktatásban és a nem felsőoktatásban (középfokú, illetve iskolarendszeren kívüli, OKJ-s képzések) továbbtanulók szüleinek végzettségében tapasztalható jelentős különbség. A 2020-ban végzettek közül jelenleg egyetemre járók szüleinek iskolai végzettsége átlagosan magasabb, mint az iskolarendszeren kívüli, illetve a középfokú iskolarendszerű képzésekben továbbtanulók szüleié. Vagyis a magasabb végzettségű szülők gyermekei nagyobb valószínűséggel felsőfokú intézményben, egyetemen tanulnak tovább, de népszerűbbek körükben az iskolarendszeren kívüli, OKJ-s képzések is (lásd a 2.2.1.2. ábrát).

2.2.1.2. ábra: A jelenleg tanulók képzésének típusa az apák iskolai végzettsége szerint (százalék), 2021, N=710

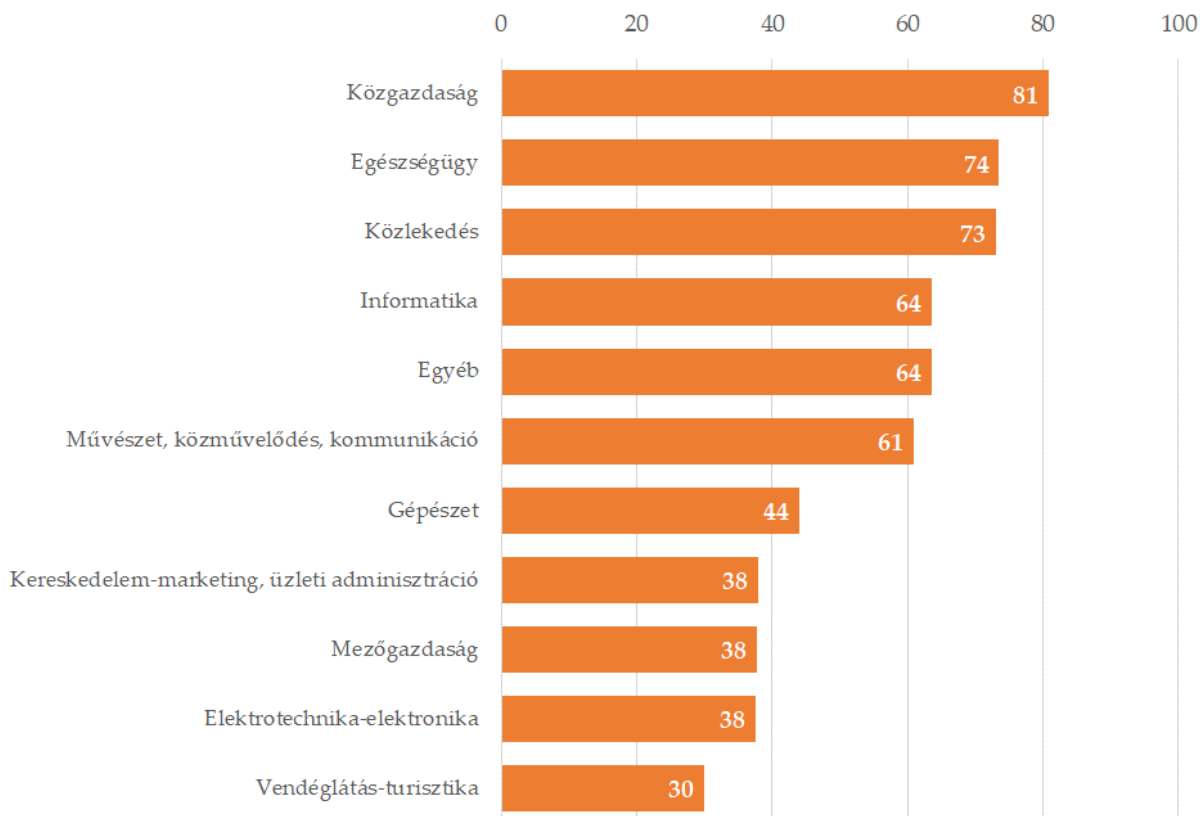

Forrás: KOVETES_1_2021

A jelenleg is tanulók közül jellemzően azok tanultak tovább a felsőoktatásban, akiknek magasabb volt a tanulmányi átlaguk a szakképzés utolsó évének végén: esetükben 4,4 körül alakult a tanulmányi átlag, míg nem haladta meg a 4-et az iskolarendszeren kívüli, OKJ-s képzésben (4,0) és a középfokú iskolarendszerű képzésekben (3,9–3,9) továbbtanulók esetében.

A végzés után továbbra is tanulók 50%-a tanul szakmát jelenleg. Ez az arány jelentősen alacsonyabb a szakközépiskolában végzettek között (24%), míg magasabb a szakgimnáziumban végzetteknél (69%). Egyes szakmacsoportokban végzettek között a jelenleg szakmát tanulók aránya a korábban a közgazdasági szakmacsoporthoz tartozó szakmát szerzők körében a legmagasabb (81%), de magasnak mondható az egészségügy (74%) és a közlekedés (73%) szakmacsoportok esetében is, míg alacsony a vendéglátás-turisztika szakmacsoportokban (30%) végzettek körében (lásd a 2.2.1.3. ábrát).

2.2.1.3. ábra: A jelenleg szakmát tanulók aránya a különböző szakmacsoportokban (százalék), 2021, N=687

Forrás: KOVETES_1_2021

Megjegyzés: Az ábrán csak azokat a szakmacsoportokat szerepeltetjük, amelyekben legalább 20 fő válaszolt a kérdésre.

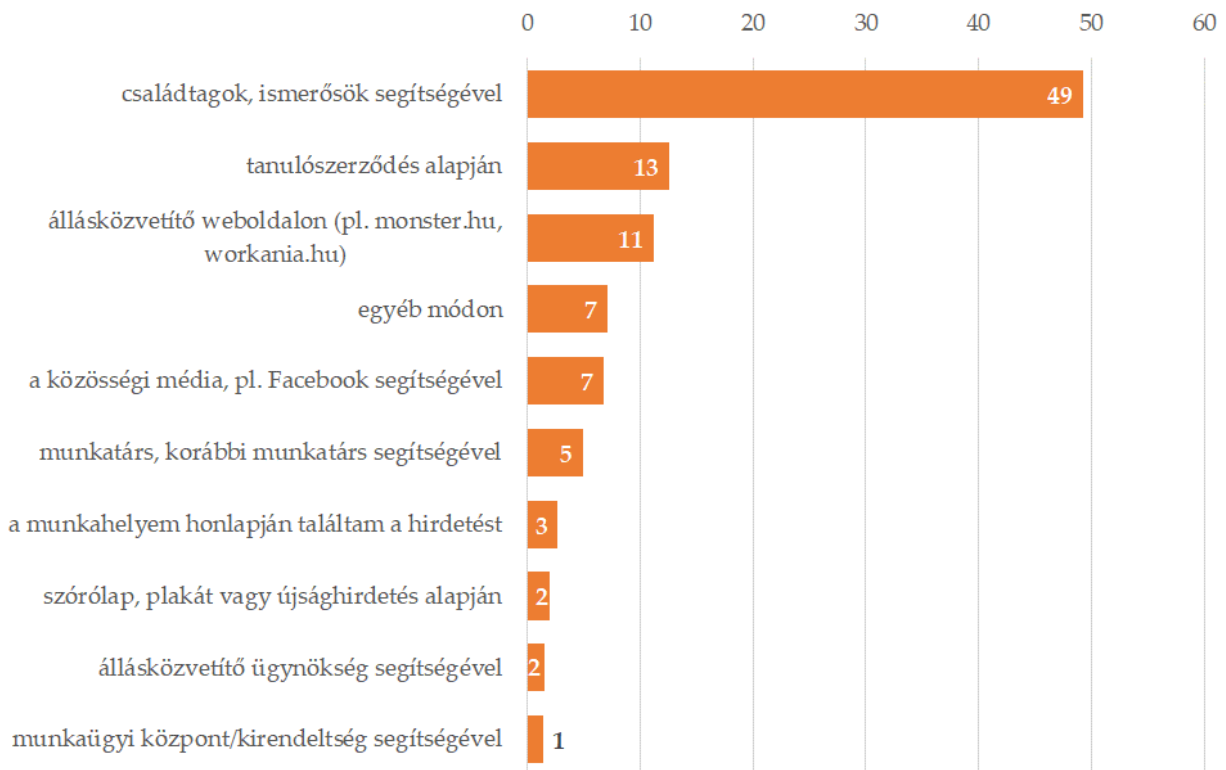
A jelenleg szakmát tanulók 37%-a a korábban szerzett szakmájában tanul tovább, 27%-uk pedig másik szakmát tanul, de olyat, ami ugyanabba a szakmacsoportba tartozik, mint amit korábban szerzett. 22%-uk teljesen eltérő szakmát tanul, 14%-uknak pedig ugyanaz a képzése van folyamatban, mint 2019 tavaszán.

2.2.2. Az álláskeresési időszak jellemzői

A jelenleg (alkalmazottként, vállalkozóként, alkalmi munkásként vagy közfoglalkoztatottként) dolgozó végzettek jellemzően (49%) családtagok, ismerősök segítségével találták a jelenlegi munkájukat. Több mint tizedük tanulószerveződés alapján (13%) vagy állasközvetítő oldalon keresztül (11%) tudott elhelyezkedni a mostani munkahelyén. Jóval kisebb arányban vannak azok, akik valamilyen más módon, például (korábbi) munkatárs (5%) vagy a közösségi média segítségével (7%) kerültek

alkalmazásba. Szintén 7% számolt be arról, hogy egyéb módon talált munkát, ami az esetek nagy részében azt jelentette, hogy személyesen kereste fel jelenlegi munkaadóját vagy vállalkozást alapított, esetleg diákmunka után foglalkoztatták tovább (lásd a 2.2.2.1. ábrát).

2.2.2.1. ábra: A jelenlegi munkahely megtalálásának módja a dolgozók körében (százalék), 2021, N=1 277

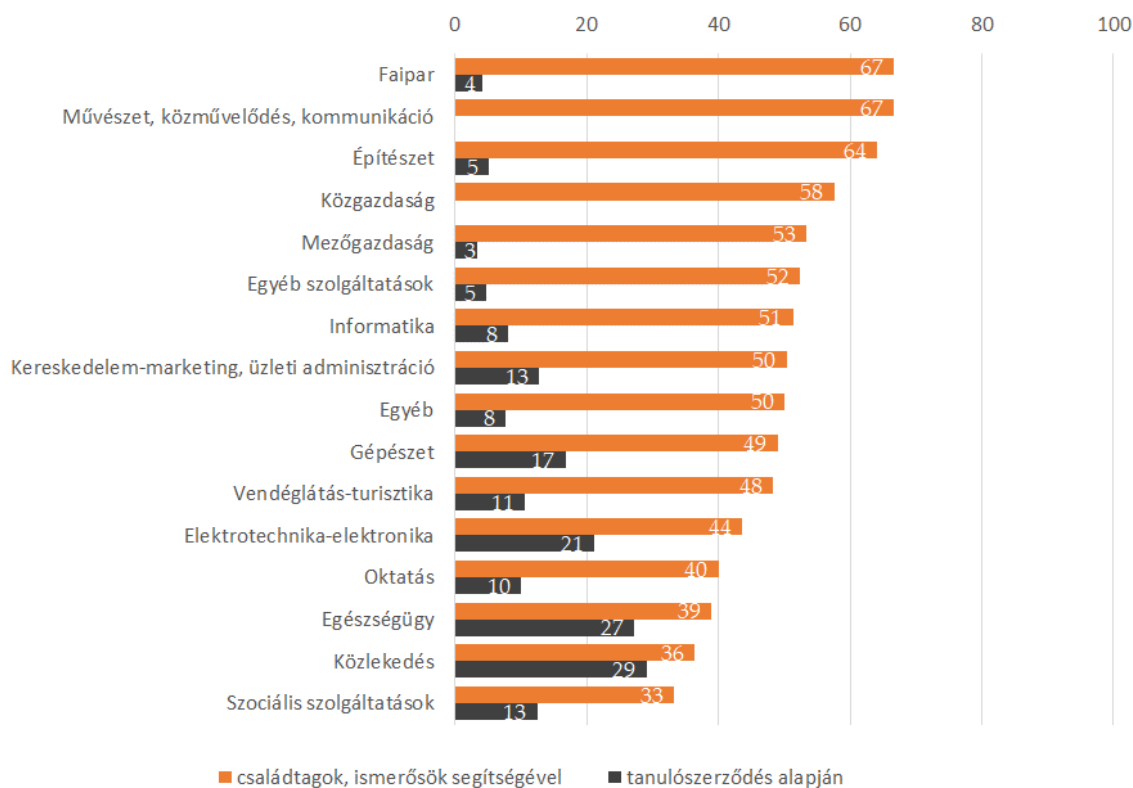

Forrás: KOVETES_1_2021

A szakmacsoportok közül a korábban közlekedési vagy egészségügyi szakmákat tanulók körében volt a legjellemzőbb a tanulószerződés alapján történő elhelyezkedés (rendre 29 és 27%), ugyanakkor a korábban az elektrotechnikai-elektronika, a gépészet, a kereskedelem-marketing, üzleti kommunikáció, a szociális szolgáltatások és a vendéglátás-turisztika szakmacsoportokba tartozó szakmákat tanulók több mint 10%-a szintén tanulószerződés alapján helyezkedett el. A családtagok, ismerősök segítségével történő elhelyezkedés a faipari (67%), a művészet, közművelődés, kommunikáció (67%),

az építészeti (64%) és a közgazdasági szakmacsoportokban (58%) végzetek körében volt a legjellemzőbb (lásd a 2.2.2.2. ábrát).

2.2.2.2. ábra: A családtagok segítségével és a tanulószereződés alapján elhelyezkedők aránya szakmacsoportok szerint (százalék), 2021, N=1 076

Forrás: KOVETES_1_2021

Megjegyzés: Az ábrán csak azokat a szakmacsoportokat szerepeltetjük, amelyekben legalább 20 fő válaszolt a kérdésre.

A jelenleg dolgozók 53%-a kevesebb, mint egy hónapig keresett állást, mielőtt jelenlegi munkahelyén elhelyezkedett. 33%-uk egy és három hónap közötti időtartamot töltött álláskeresővel, míg 10%-uk három hónapnál többet, de fél évnél kevesebbet. A jelenleg dolgozó végzetek 4%-ának tartott fél évnél tovább az elhelyezkedés. Akik több, mint egy hónapig kerestek állást, átlagosan 3,2 hónap alatt tudtak elhelyezkedni jelenlegi munkahelyükön. Az előző évekkel összevetve azt láthatjuk, hogy a végzetek között nőtt azoknak az aránya, akik több, mint egy hónapig kerestek állást: míg az előző három évben

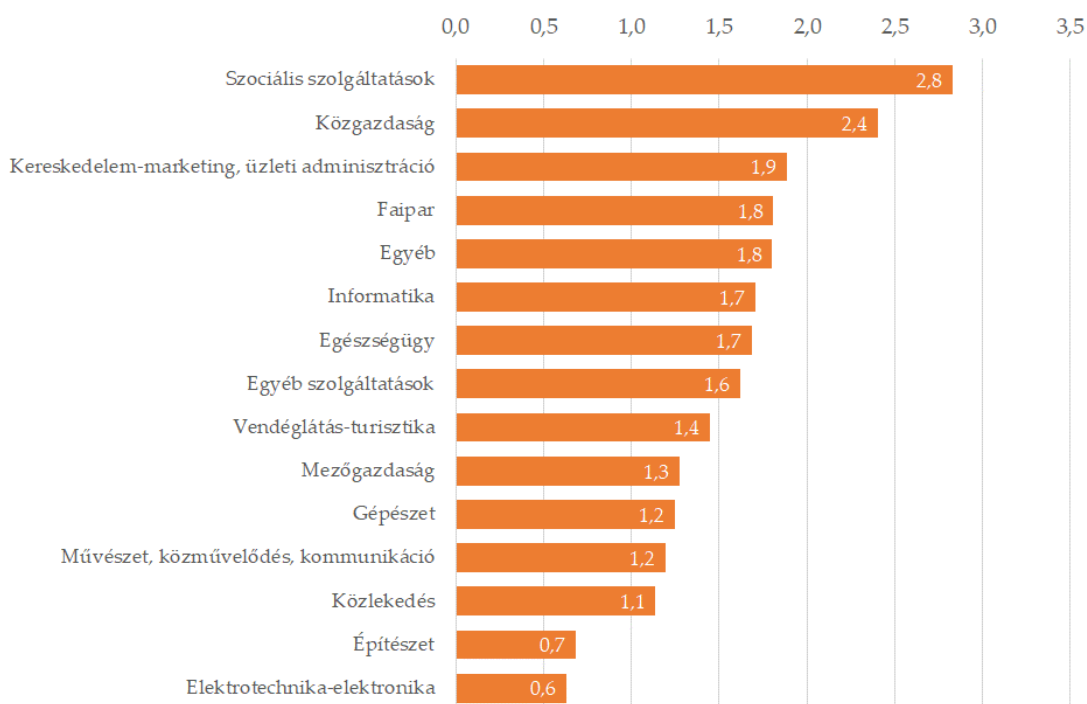

20-25 százalékuknak tartott tovább az álláskeresés, a 2021-ben kérdezettek közel felének.⁶ A nemzetközi tapasztalatokat is figyelembe véve mindez arra utalhat, hogy a koronavírus-járvány nehezíthette a pályakezdekők elhelyezkedését.

A szakgimnáziumban, illetve a szakközépiskolában végzett válaszadók álláskeresési ideje között nem figyelhető meg jelentős különbség: mindkét csoport döntő többsége (85, illetve 87%) három hónapon belül tudott elhelyezkedni a jelenlegi munkahelyén.

A jelenleg már dolgozó végzettek közül a legkevesebb időt átlagosan az elektrotechnika-elektronika szakmacsoportban végzettek töltötték álláskereséssel. A korábban építészeti, gépészeti, valamint közlekedési szakmacsoportok szakmáit tanulók jelentős többsége (60% feletti arány) szintén egy hónapon belül talált magának munkát. Ezzel szemben a szociális szolgáltatások és a közgazdaság körébe tartozó szakmákat tanulóknak kevesebb mint 30%-a helyezkedett el ilyen gyorsan a munkahelyén, átlagosan nekik tartott legtovább (2,4–2,8 hónapig) a jelenlegi állásuk megtalálása (lásd a 2.2.2.3. ábrát).

2.2.2.3. ábra: Az álláskeresés átlagos időtartama (hónap) szakmacsoportok szerint, 2021, N=1 069

Forrás: KOVETES_1_2021

Megjegyzés: Az ábrán csak azokat a szakmacsoportokat szerepeltetjük, amelyekben legalább 20 fő válaszolt a kérdésre.

⁶ A követéses vizsgálat jellemzőiből fakadóan a különböző évek mintái némileg eltérnek, így az adatok teljeskörű összevetése nem lehetséges. A különbség nagysága ugyanakkor nagy bizonyossággal arra utal, hogy a tendencia nem a minták különbségeiből fakad.

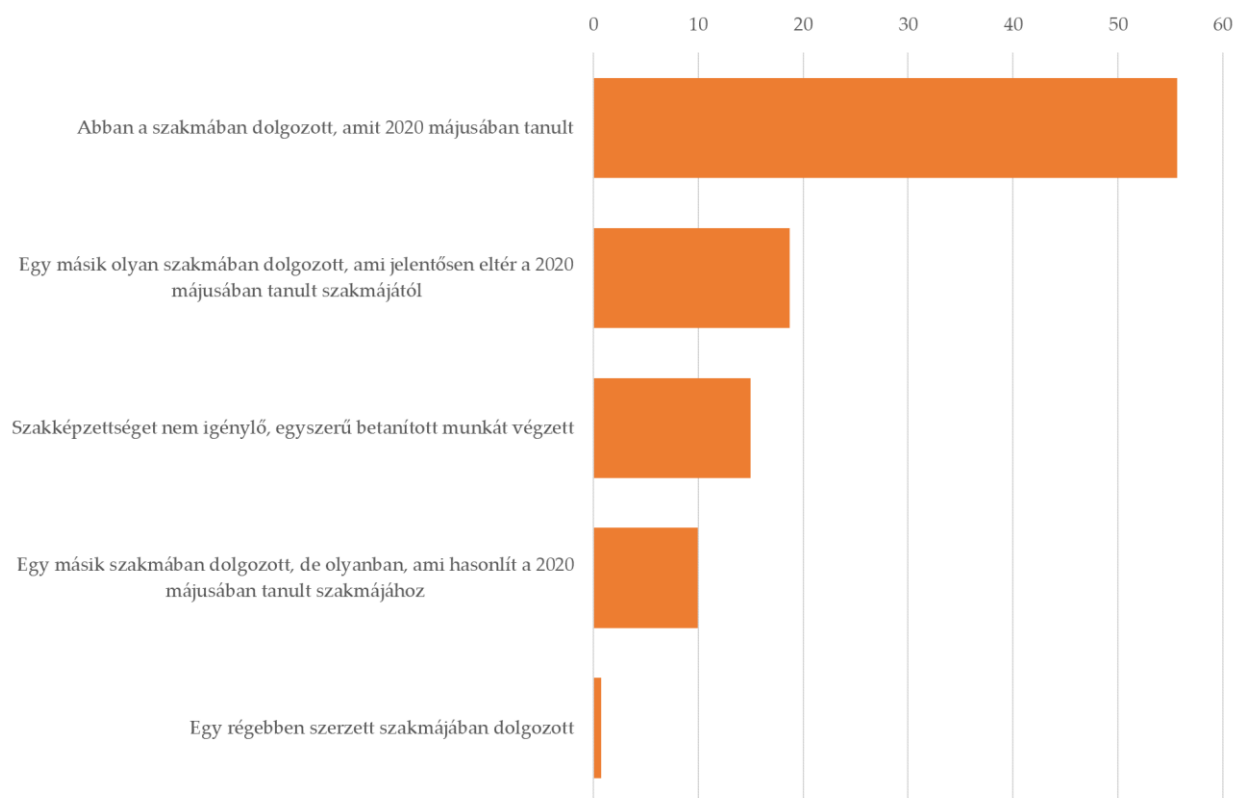
Az álláskereséssel töltött idő nem mutat kapcsolatot sem a végzetek tanulmányi eredményével, sem édesapjuk legmagasabb iskolai végzettségével.

A jelenleg alkalmazottként dolgozók nagyjából háromnegyede (77%) határozatlan idejű szerződéssel állt munkába, 21%-uknak van határozott idejű szerződése, míg 2%-ukat megbízási szerződéssel foglalkoztatják. A határozatlan idejű szerződés leggyakoribb a közlekedés (86%) és a közgazdaság (87%) szakmacsoportban végzetek esetében, míg a határozott idejű szerződések aránya a szociális szolgáltatások (52%) szakmacsoportokhoz tartozó szakmákat szerzők körében emelkedik ki.

2.2.3. Az szakképzettek első munkahelye

Ha megvizsgáljuk a 2020-ban végzetek első munkahelyét, akkor az látható, hogy 78%-a első munkahelyükön alkalmazottak volt. 14%-uk diákmunka szövetkezetben dolgozott. 3%-uk kezdett önálló vállalkozóként dolgozni a szakképzés befejezése után. Első munkahelyként 56%-uk azt a szakmát végezte, amit 2020 májusában tanult, 44% százalékuk nem a tanult szakmájában helyezkedett el. 19 százalékuk egy másik szakmacsoportba tartozó munkát kezdett, mint amit tanult, illetve 15%-uk szakképzettséget nem igénylő, egyszerű betanított munkát végzett. 10%-uk egy másik szakmában dolgozott, ami hasonlít a 2020 májusában tanult szakmájára. Átlagosan 6 hónapot dolgoztak első munkahelyükön.

2.2.3.1. ábra: A szakképzettek első munkahelye (százalék), 2021, N=1369

Forrás: KOVETES_1_2021

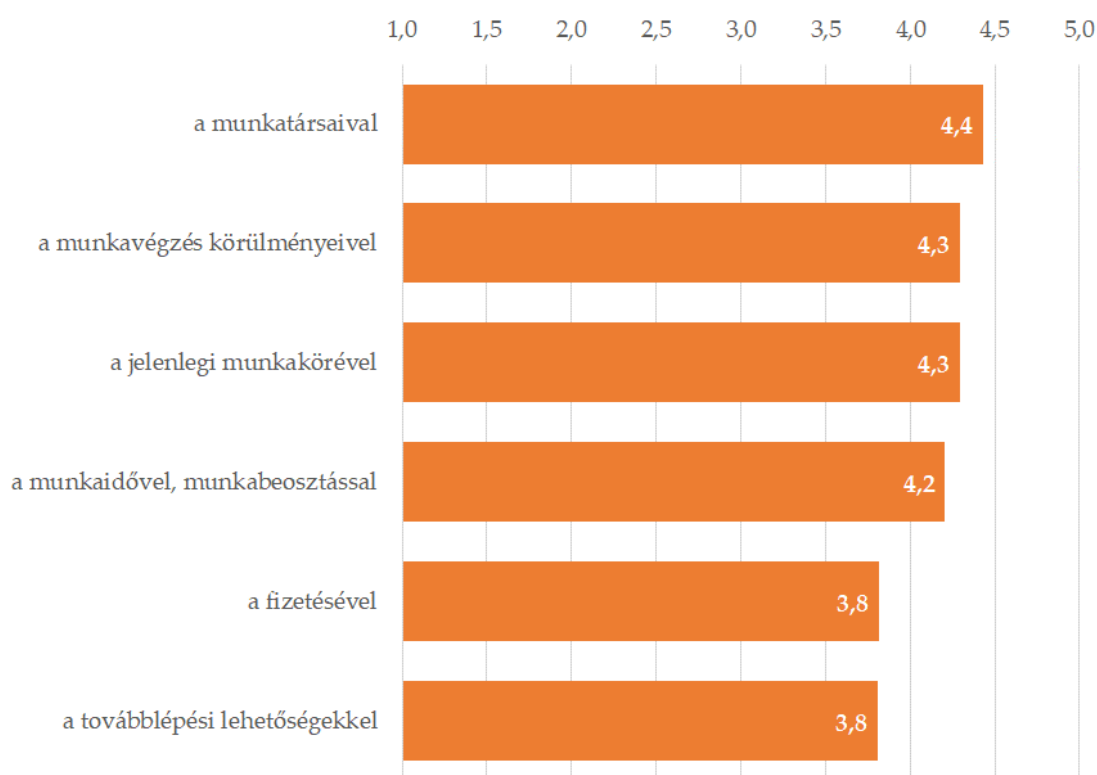
2.2.4. A munkahellyel való elégedettség

A jelenleg dolgozó végzeteket kérdeztük arról is, hogy mennyire elégedettek a jelenlegi munkahelyükkel. Ehhez arra kértük őket, hogy több szempont szerint osztályozzák 1-től 5-ig terjedő skálán a munkahelyüket, ahol az 1 az egyáltalán nem elégedett, az 5 pedig a nagyon elégedett jelentette. Az egyes szempontok átlagos értékelését lásd a 2.2.4.1. ábrán.

A jelenleg dolgozók döntő többsége (83%) nagyon elégedett vagy elégedett a jelenlegi munkakörével, mindössze kevesebb mint 2%-uk nagyon elégedetlen. A végzetek az 1-től 5-ig tartó skálán átlagosan 4,3-re értékelték a munkakörükkel való elégedettséget. A munkaidővel, műszakbeosztással hasonló arányban (79%) nagyon elégedettek vagy elégedettek a végzetek. Ezt a szempontot átlagosan 4,2-re értékelték a válaszadók. A jelenleg dolgozó végzetek szintén kiemelkedően elégedettek a munkavégzés

körülményeivel (átlagosan 4,3-re értékelték) és a munkatársaikkal (átlagosan 4,4-es értékelés). Ugyanakkor kevésbé elégedettek a munkahelyükön a továbblépési lehetőségekkel: ebben a tekintetben mindössze 64%-uk állította, hogy nagyon elégedett vagy elégedett, míg 14%-uk inkább vagy nagyon elégedetlen. A dolgozó végzetek szintén kevésbé elégedettek a fizetésükkel: 65%-uk állította, hogy ebből a szempontból elégedett, átlagosan pedig 3,8-as osztályzatot adtak munkahelyüknek a bérezésük tekintetében.

2.2.4.1. ábra: A munkahellyel való átlagos elégedettség egy 1-től 5-ig terjedő skálán (átlag), 2021, N=1 155–1 195

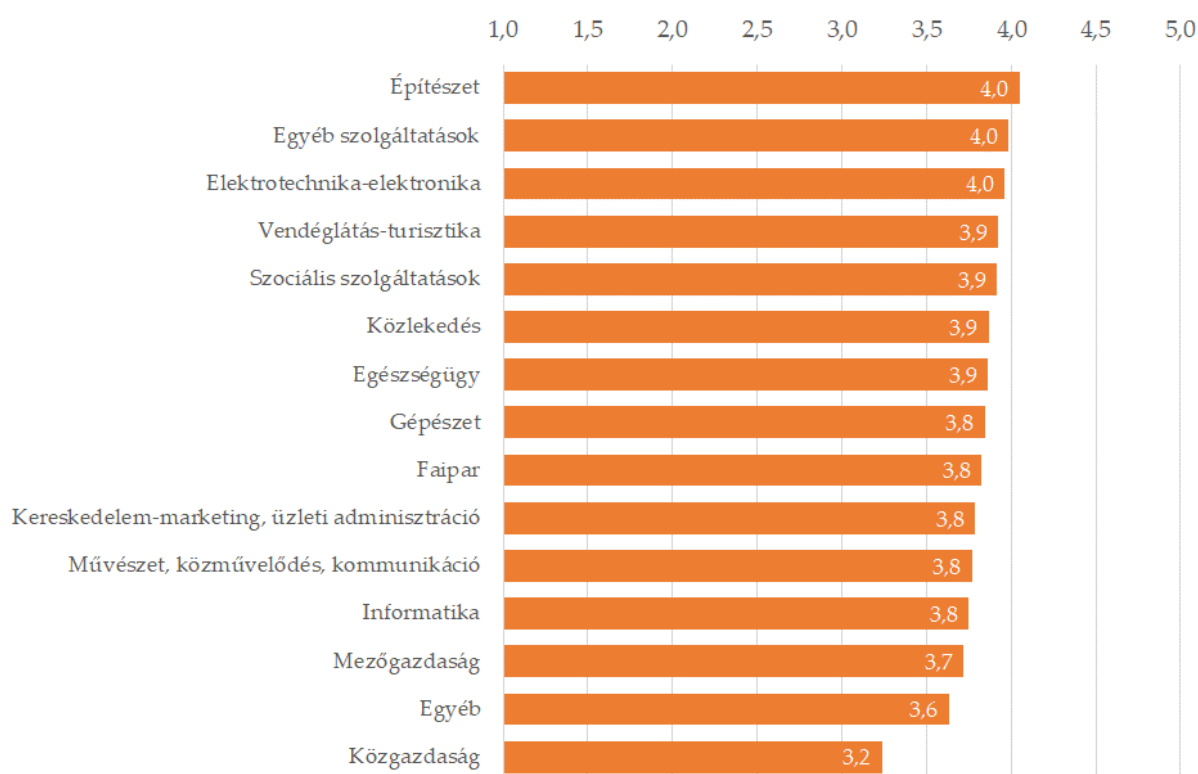

Forrás: KOVETES_1_2021

A dolgozó fiatalok leginkább az építéset, az egyéb szolgáltatások, valamint az elektrotechnika-elektronika területéhez tartozó szakmákban vannak megelégedve fizetésükkel, míg ez legkevésbé közgazdasági szakmákban végzettekre jellemző (lásd a 2.2.4.2. ábrát).

A fenti szempontokat összesítve elmondható, hogy a jelenleg dolgozó végzettek inkább elégedettek a munkahelyükkel, átlagosan 4,1-ra osztályozzák azt. Szakmacsoportok szerint vizsgálva az elégedettséget elmondható, hogy az egyéb szolgáltatások, az elektrotechnikai-elektronikai, az egészségügyi, az építészeti és a közlekedési szakmákat végzettek a leginkább elégedettek (4,3-as átlag), míg a közgazdaság és az egyéb kategóriába tartozó szakmákban végzettek a legkevésbé elégedettek (3,9-es átlag) munkahelyükkel.

2.2.4.2. ábra: A fizetéssel való átlagos elégedettség egy 1-től 5-ig terjedő skálán szakmacsoportonként (átlag), 2021, N=1 104

Forrás: KOVETES_1_2021

Megjegyzés: Az ábrán csak azokat a szakmacsoportokat szerepeltetjük, amelyekben legalább 20 fő válaszolt a kérdésre.

2.2.5. A szakképzés hasznosulása a munkahelyen

A jelenleg dolgozókat kérdeztük arról is, hogy milyen mértékben érzik azt, hogy a szakképzés során tanultak hasznosak a munkahelyükön, és mik azok a tulajdonságok,

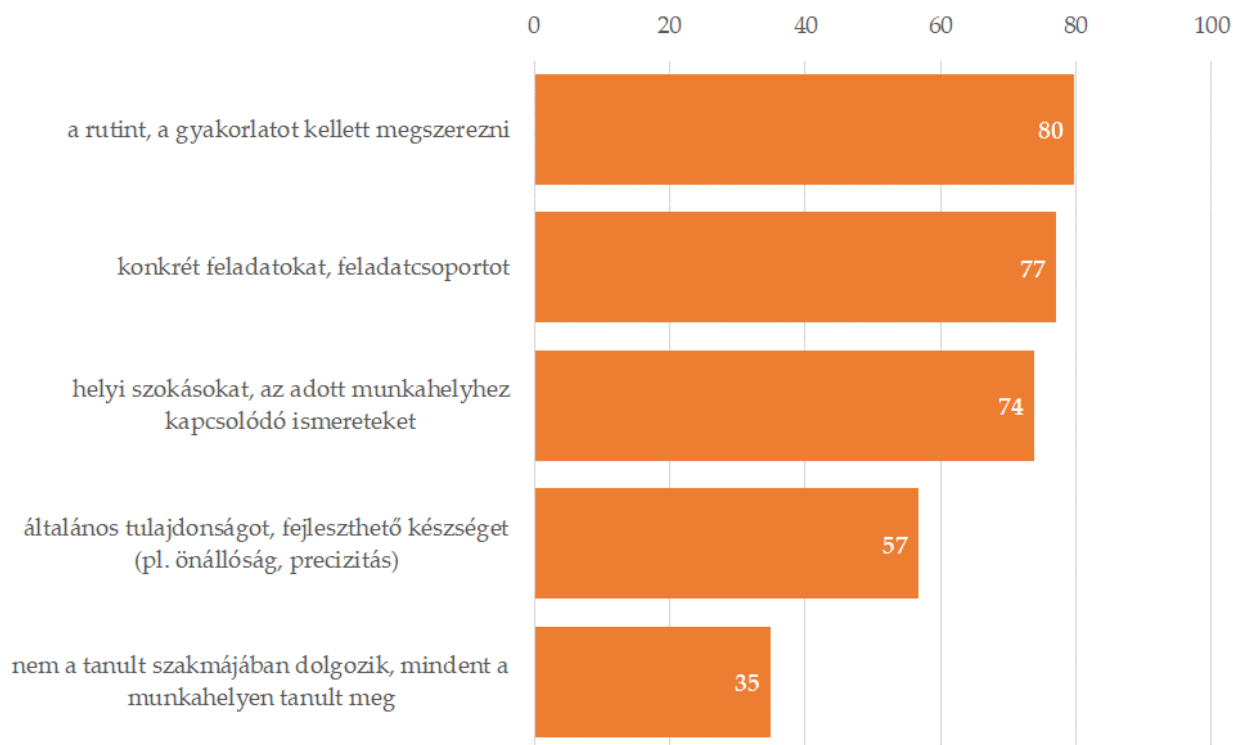
készségek, amiket a szakképzésben nem tudtak elsajátítani, így a munkahelyükön kellett megtanulniuk.

A megkérdezettek nagyjából kétötöde (42%) úgy véli, hogy a szakképzésben tanultak többségét tudja hasznosítani, viszont körülbelül ugyanekkora hányaduk (40%) úgy látja, hogy az ott szerzett tudás nem feltétlenül hasznosítható a munkája során. A végzettek közel negyede (23%-a) érzi úgy, hogy mindennek hasznát veszi, amit a szakképzés során tanult. 19%-uk úgy gondolja, hogy nagyobb részének hasznát veszi, 18%-uk körülbelül a felének veszi hasznát. A végzettek szintén 18%-a úgy véli, hogy csak a kisebb részének veszi hasznát, 21%-uk pedig úgy érzi, egyáltalán nem hasznosítja a munkahelyén azt, amit a szakképzés során tanult.

A jelenleg dolgozók között a szociális szolgáltatások (50%), az egyéb szolgáltatások (42%) és az építészet (37%) szakmacsoportokban végzettek érzik leginkább úgy, hogy szinte mindent hasznosítani tudnak abból, amit tanultak. A könnyűipari (67%) és a művészet, közművelődés, kommunikáció (33%) szakmákat tanulók között voltak a legtöbben azok, akik úgy gondolják, hogy semmit nem használnak a munkahelyükön a szakképzésben tanultakból.

Rákérdeztünk arra is, hogy mi volt az, amit a végzeteknek a munkahelyükön kellett megtanulniuk. Többségük, 80% úgy gondolja, hogy rutint kellett szerezniük a munkahelyükön a szakképzés után, 77%-uk úgy érzi, hogy konkrét feladatokat, feladatcsoportokat kellett megtanulnia. A már dolgozó végzettek 74%-a említette, hogy a helyi szokásokat, a konkrét munkahelyhez kapcsolódó ismereteket kellett elsajátítania a jelenlegi munkahelyén. 57%-uk olyan általános készségeket sajátított el a munkahelyén, mint az önállóság és a precizitás, 35%-uk pedig nem a tanult szakmájában dolgozik, így mindent a munkahelyén kellett megtanulnia (lásd a 2.2.5.1. ábrát).

2.2.5.1. ábra: A munkahelyen megtanult egyes tulajdonságok, készségek – említések aránya (százalék), 2021, N=866-915

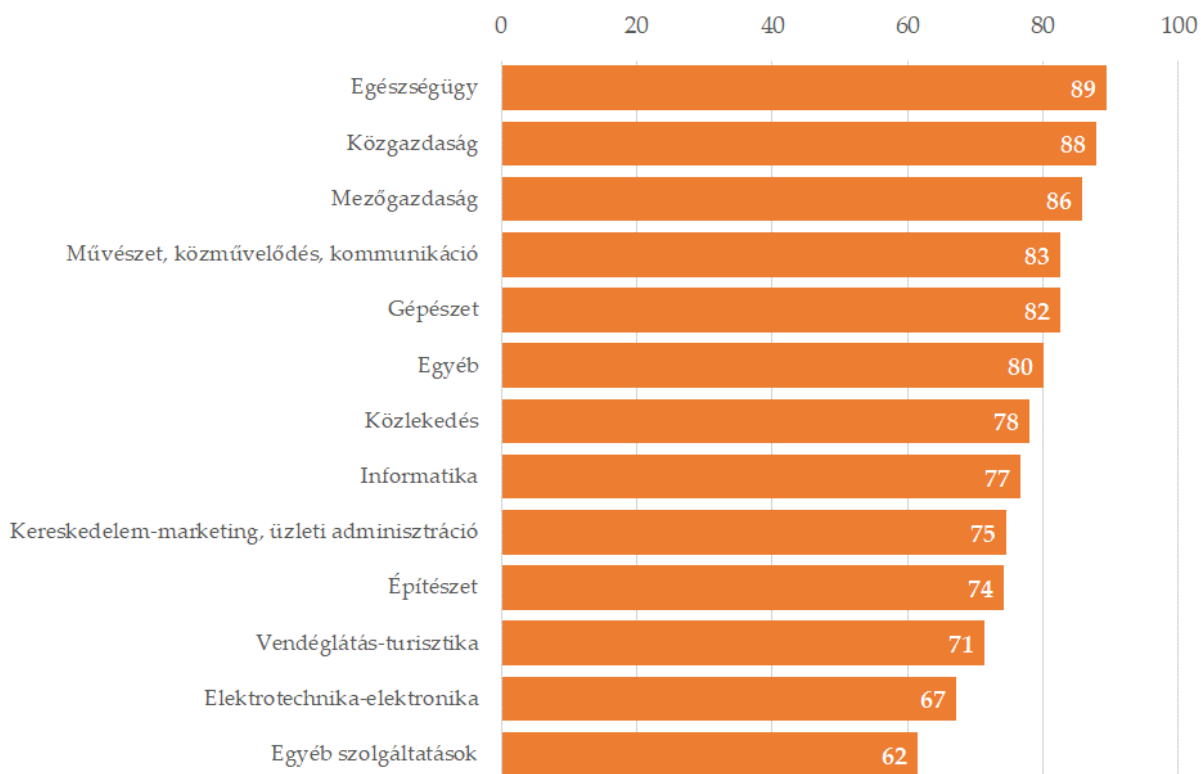
Forrás: KOVETES_1_2021

Megjegyzés: A válaszadók több válaszlehetőséget is megjelölhettek, így az összes említés aránya meghaladja a 100%-ot.

A munkahelyen megtanult készségek közül a rutinszerzést legnagyobb arányban az egészségügy (93%), illetve a közlekedés (90%) területéről kikerülő végzettek említették, míg legkevésbé a faipar szakmacsoport (60%) tanulói tartották ezt fontosnak.

A konkrét feladatok, feladatcsoportok munkahelyen történő elsajátítását legnagyobb arányban szintén az egészségügyi (89%), valamint a közgazdaság (88%) és a mezőgazdaság (86%) szakmacsoportokban végzettek említették, míg ez legkevésbé az egyéb szolgáltatások körébe tartozó (62%) szakmákban végzettekre jellemző (lásd a 2.2.5.2. ábrát).

2.2.5.2. ábra: Azok aránya szakmacsoportonként, akiknek konkrét feladatokat, feladatcsoportokat kellett elsajátítaniuk a munkahelyükön (százalék), 2021, N=804

Forrás: KOVETES_1_2021

Megjegyzés: Az ábrán csak azokat a szakmacsoportokat szerepeltetjük, amelyekben legalább 20 fő válaszolt a kérdésre.

2.2.6. Szakmából való kilépés, kilépési arányok

A szakmájukból „kilépő”, tehát nem a saját szakmájukban dolgozó végzett szakképzettek már a kutatás kezdetétől különös figyelmet fordítottunk, mivel ez a hiányszakmák fontos vetületéről ad tájékoztatást. Belátható, hogy a jelentős kilépési aránnyal jellemezhető szakmákban hiába végez megfelelő számú tanuló, a munkaerőpiacon mégis hiány fog megjelenni. Az adatfelvétel eredményei alapján többféle megközelítésben is vizsgálható a szakmában maradás kérdése. Ezen különböző megközelítések eltérő pillanatképet nyújtanak a szakképzettek sokrétű és dinamikus változó munkaerőpiaci és iskolai tevékenységeiről. Ugyanakkor a felvételtől kapott adatok alapján csak megközelítőleg lehet bemutatni, hogy pontosan mi zajlik le a szakképzettek életpályája során.

A rendelkezésre álló adatok alapján 2021-ben három, alább részletezendő megközelítésben készítettünk kilépési mutatót. Mindegyik egy-egy kutatási kérdéshez köthető, melyek fontos közpolitikai relevanciával is bírnak.

1. A valós munkakínálat mutatója

Kutatási kérdés: részét képezi-e a szakképzett egyén az adott szakmában megjelenő valós munkakínálatnak a szakmaszerzést követően?

Ennél a mutatónál az adott szakmában megjelenő munkakínálatba azok számítanak bele, akik legalább egyszer már dolgoztak saját megszerzett szakmájukban, vagy azzal azonos szakmacsoportba tartozó szakmában, míg azok, akik más szakmában helyezkedtek el, kilépőnek számítanak. Akik még soha nem dolgoztak, nem számítanak bele a kilépési arányba, tehát sem a kilépők, sem a nem kilépők számát nem növelik. Ezt a csoportot azért vettük ki a számításokból, mert nem lehet pontosan tudni, hogy aktívan keresnek-e munkát, és ha igen, akkor a saját szakmájukban, vagy másokban teszik ezt. Ez a mutató a munkaerőpiaci megközelítésre helyezi a hangsúlyt.

2. A társadalmi hasznosság mutatója

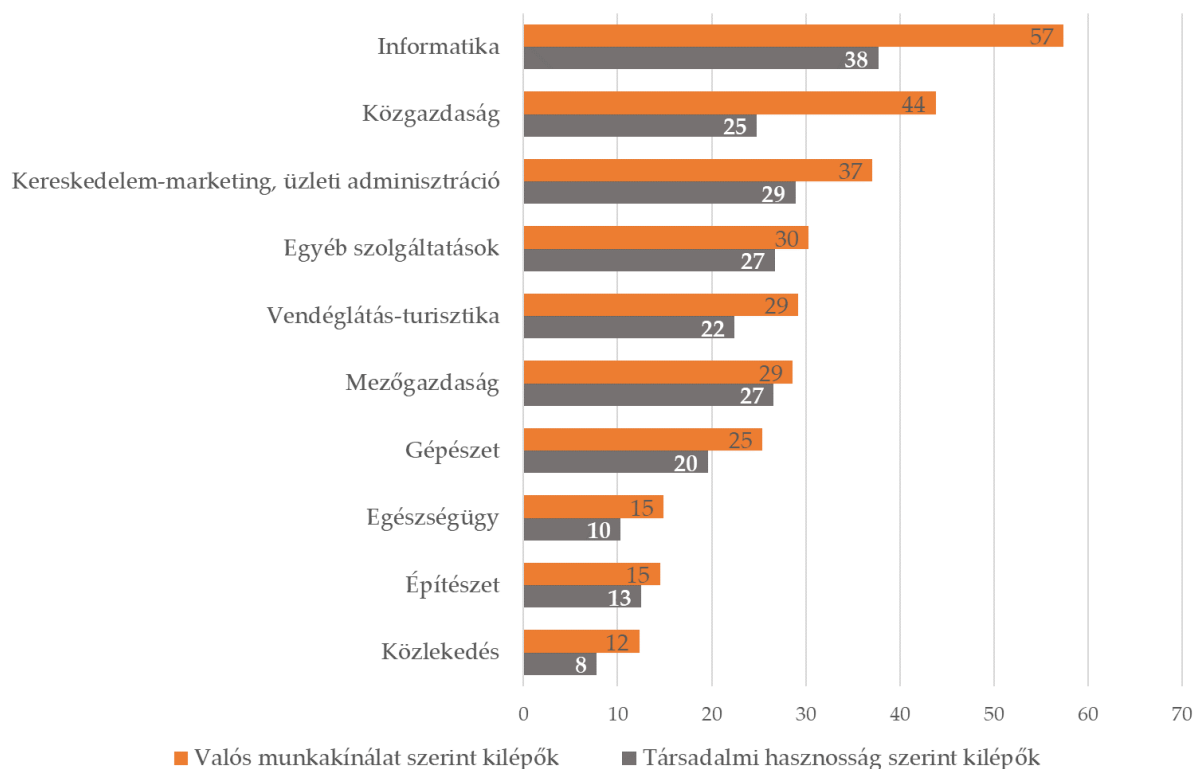
Kutatási kérdés: használta-e valaha a szakképzett egyén a legutóbbi megkeresés óta a megszerzett szakmáját?

Ez a mutató azt jelzi, hogy az illető használta-e valaha a megszerzett szakmáját akár a munkaerőpiacon (legalább egyszer már dolgozott az utolsó megkeresés óta a szerzett szakmájában, vagy azzal azonos szakmacsoportba tartozó szakmában), akár tanulmányai során (pl. továbbtanulás az adott szakmában szakközépiskola után szakgimnáziumban). Amennyiben a végzett nem használta a szakmáját sem a munkaerőpiacon, sem tanulmányaiban, a társadalmi hasznosság mutatója szerint kilépőnek számít. Ez a mutató egy sajátos társadalmi megközelítést alkalmaz, mely az adott szakközépiskolai képzés társadalmi hasznosságát vizsgálja.

A valós munkakínálat mutatója szerint 2021-ben a szakképzett fiatalok közel háromnegyede (68,5%) képezte részét a szakmájára vonatkozó munkakínálatnak és 31,5%-uk hagyta el ezt a munkapiacot. A társadalmi hasznosság mutatója szerint a végzettek 77%-a használta valamilyen formában a megszerzett szakmáját.

Az egyes szakmacsoportokat vizsgálva elmondható, hogy a valós munkakínálat mutatója alapján a legmagasabb kilépési arányokkal az informatika, a közgazdaság, a kereskedelem-marketing és az egyéb szolgáltatások szakmákban végzettek esetében találkozhatunk. Ezekben a szakmacsoportokban a valós munkakínálat mutatója szerint legalább 30% vagy afeletti a kilépők aránya. A társadalmi hasznosság mutatója szerinti kilépők aránya az informatika és közgazdaság szakmacsoportokban jelentősen alacsonyabb, mint a valós munkakínálat szerinti kilépőké, ami arra utal, hogy az ezekben a szakmacsoportokban végzettek egy része még nem helyezkedett el, de továbbtanul a szakmájában (lásd a 2.2.6.1 ábrát).

2.2.6.1. ábra: A kilépők aránya a valós munkakínálat mutatója szerint az egyes szakmacsoportokban végzettek között, $1377 \leq N \leq 1888$

Forrás: KOVETES_1_2021

A szakmából való kilépés összefüggést mutat a végzett családi hátterével. Azoknak a végzetteknek, akinek az apja szakmunkás vagy ennél alacsonyabb végzettséggel rendelkezik, Több, mint 30%-a azoknak a végzetteknek, akiknek édesapja 8 általánost végzett, és több, mint 35%-a azoknak, akiknek édesapja főiskolai vagy egyetemi végzettséggel rendelkezik, kilépőnek számít mindkét mutató szerint. Ezzel szemben, a

legalacsonyabb kilépési arányokkal a szakközépiskolai, technikumi végzettséggel rendelkező apák gyermekeinél találkozunk, akiknek kevesebb, mint 30%-a kilépő (lásd a 2.2.6.2. ábrát).

2.2.6.2. ábra: A kilépők aránya a két kilépési mutató és a végzett apjának iskolai végzettsége szerint, $1214 \leq N \leq 1664$

Forrás: KOVETES_1_2021

A korábban tanulószerveződéssel rendelkezők kilépési aránya mindkét mutató szerint alacsonyabb, mint azoké, akik nem dolgoztak tanulószerveződéssel. A munkakínálat szerint kilépők aránya a tanulószerveződésekénél 26%, a társadalmi hasznosság szerint pedig 21%, míg azoknál akik nem rendelkeztek tanulószerveződéssel 41% nem képezi részét a munkaerő kínálatnak, 27 százalék pedig nem dolgozott/dolgozik és nem tanul a saját szakmájában.

Megfigyelhető emellett, hogy a végzetek közül a nők között magasabb a kilépők aránya, mint a szakmát szerzett férfiak között. Előbbiek 25%-a nem képezi részét a

munkaerőkínálatnak, 36%-uk pedig a társadalmi hasznosság mutatója szerint is kilépőnek számít, míg a férfiaknál a kilépők aránya 21% illetve 28% a két mutató alapján.

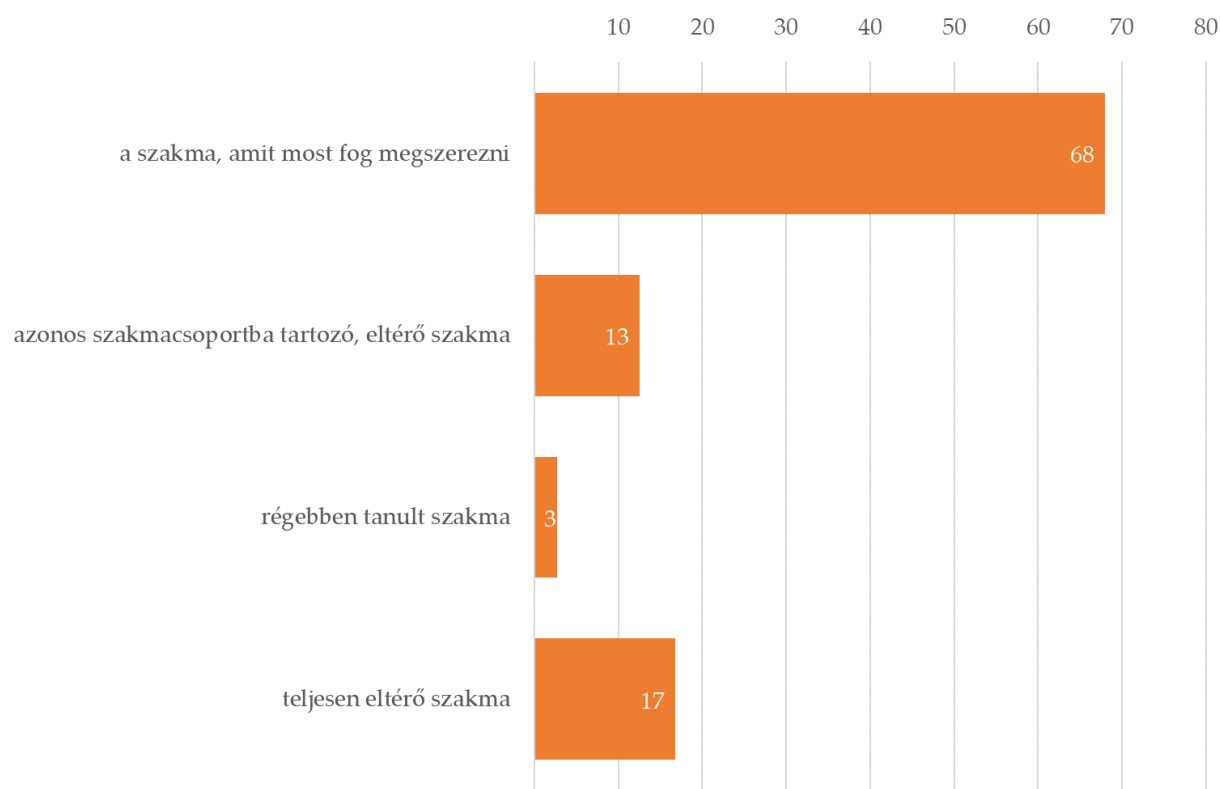
2.3. A végzéskor megfogalmazott tervek megvalósulása

Az alábbi fejezetben a szakképzett pályakezdők jövőre vonatkozó terveit és azok megvalósulását vizsgáljuk meg. A válaszadók a terveikre vonatkozó kérdéseket végzős korukban („iskolapados adatfelvétel”) válaszolták meg, majd az első követéses vizsgálat során, körülbelül fél évvel a végzés után gyűjtöttünk tőlük újra adatot a továbbtanulás és a munkaerőpiaci helyzet témáiban. Így a két időpontban felvett válaszok összevetésével megtudhatjuk, hogy milyen arányban valósulnak meg a pályakezdő szakképzettek tervei.

Az iskolapados adatfelvétel során megkérdeztük a végzős diákokat, hogy terveik szerint mit fognak csinálni a szakma megszerzése után. A válaszadók 34%-a jelezte, hogy dolgozni szeretne a szakmaszerzés után, 36%-uk dolgozni és tanulni szeretne egyszerre, 25%-uk pedig arról számolt be, hogy tovább szeretne tanulni úgy, hogy nem dolgozna mellette, 4%-uk még nem tudta, hogy mit fog csinálni a szakma megszerzése után.

A válaszadó fiatalokat megkérdeztük, hogy milyen szakmában szeretnének először állást keresni, azaz hogy a szakmák megfelelnek-e annak a szakmának, amit végzősként tanultak. Az elsőként választott (tehát preferált) szakma esetében jelentős többségük, 68%-uk jelölte be, hogy ez az a szakma, amit a válaszadás időpontjában készült megszerezni. 12%-uk jelezte, hogy egy másik, de azonos szakmacsoportba tartozó szakmában tervez állást keresni. 3%-uk jelölte, hogy egy régebben kitanult szakmában, 17%-uk pedig teljesen eltérő szakmában szeretett volna állást keresni (lásd a 2.3.1. ábrát).

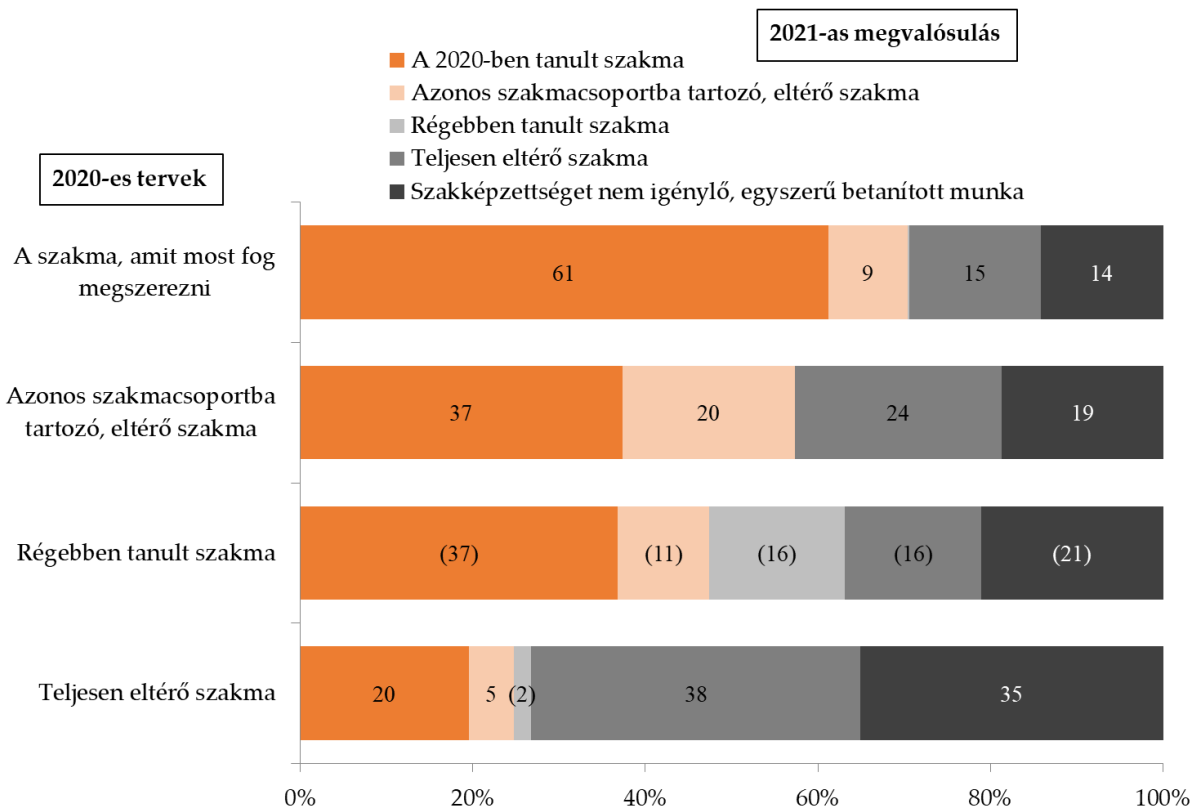
2.3.1. ábra: Az álláskeresés során preferált szakmatípus (százalék), 2021, N=1270

Forrás: KOVETES_1_2021

Az adatok arra is lehetőséget adnak, hogy összehasonlítsuk, hogy a válaszadók az első adatfelvételnél milyen típusú szakmában terveztek állást keresni (azaz hogy megfelelnek-e ezek annak a szakmának, amit végzősként tanultak) és azt, hogy akik elhelyezkedtek a végzés utáni fél év során, mely típusú szakmában találtak állást (lásd a 2.3.2. ábrát).

2.3.2 ábra: A tervezett állás és az első munkahely szakmatípusa, 2020-2021, N=678

Forrás: KOVETES_1_2021

Megjegyzés: Azokat az értékeket, ahol az esetszám nem éri el a 20 főt, zárójelbe tettük.

Azon szakképzett fiatalok közül, akik a kérdezéskor tanult szakmájukban terveztek elhelyezkedni, 61% valóban ebben a szakmában talált állást első munkahelyén. 9%-uk másik szakmában dolgozott, de azonos szakmacsoportban, 15%-uk teljesen eltérő szakmában, 14%-uk pedig szakképzettséget nem igénylő, egyszerű betanított munkát végzett.

Azok közül, akik a tanulttól eltérő, de azonos szakmacsoportba tartozó szakmában terveztek állást keresni (75 fő), 15 fő tett így, 28 fő mégis a tanult szakmájában helyezkedett el, 18 fő teljesen eltérő szakmában, 14 fő pedig szakképzettséget nem igénylő munkát kapott.

A válaszadók közül csak 19 fő jelölte meg, hogy régebben tanult szakmájában szeretett volna állást keresni, többségük mégis a 2020-ban tanult szakmájában dolgozott.

Azok közül, akik teljesen eltérő szakmában szerettek volna állást keresni, 38% tényleg így helyezkedett el, 20%-uk a 2020-ban tanult szakmájában dolgozott, 5%-uk ezzel azonos

szakmacsoportba tartozó szakmában talált állást, 35%-uk szakképzettséget nem igénylő munkát végzett, 2%-uk pedig egy régebben szerzett szakmájában dolgozott.

Az adatok tehát azt mutatják, hogy – a végzés előtti tervekkel nem mindig összhangban – a végzettek 51%-a a kérdezéskor tanult szakmájában helyezkedett el első munkahelyén. Azonban azok közül, akik teljesen eltérő szakmában terveztek dolgozni, 38% később tényleg a tanulttól eltérő szakmában dolgozott. Emellett a szakképzettséget nem igénylő, egyszerű betanított munkát végzők is számottevő arányban (18%) jelennek meg a szakképzett pályakezdők között. A szakképzettek körében gyakran előforduló szakmaváltás tehát itt is tetten érhető, mely felhívja a figyelmet a munka során történő átképzés, továbbképzés és az ezt biztosító tanulási készségek fontosságára.

Ha a végzősök szakmaszerzés utáni időszakra vonatkozó terveit összevetjük a későbbi munkaerőpiaci történetükkel, azt láthatjuk, hogy a kizárólag munkára, illetve a csak továbbtanulásra vonatkozó tervek nagy részben megvalósultak, a munka melletti továbbtanulás tervei azonban az esetek jelentős részében kizárólagos tanulói státuszhoz vezettek.

A végzősök 34%-a szándékozott a szakmaszerzés után dolgozni, 37%-uk azt jelezte, hogy munka mellett szeretne továbbtanulni, 37%-uk pedig továbbtanulást tervezett, úgy, hogy közben nem fog dolgozni.

Azoknak a szakképzett pályakezdőknek, akik jelezték, hogy dolgozni szeretnének a szakmaszerzés után, 62%-a alkalmazott volt a követéses vizsgálat időpontjában, további 7%-uk pedig vállalkozóként, alkalmi munkásként, vagy közfoglalkoztatottként dolgozott. Tehát összességében a dolgozni tervezők kétharmada (69%) valósította meg szándékát és állt munkába. A tavaly dolgozni tervezők 14%-a munkanélküli, 13%-a tanuló volt, 2%-uk pedig tanulás mellett dolgozott, 2%-uk pedig egyéb inaktív volt az idején a kérdéses időpontjában.

2.3.3. ábra: A dolgozni tervező végzősök munkaerőpiaci státusza a pályakövetéses vizsgálat idején (százalék), 2021, N=467

Forrás: KOVETES_1_2021

Azok, akik tovább szerettek volna tanulni úgy, hogy nem dolgoznak mellette, többségében (74%) valóban tanulók voltak az első követés idején, 10%-uk dolgozott (és közben nem tanult), 6%-uk munkanélküli volt, 1%-uk inaktív, 8%-uk pedig dolgozott és tanult egyszerre.

2.3.4. ábra: A továbbtanulni tervező végzősök munkaerőpiaci státusza a pályakövetéses vizsgálat idején (százalék), 2021, N=336

Forrás: KOVETES_1_2021

Azoknak a fiataloknak, akik korábban munka mellett szerettek volna továbbtanulni, csupán 14%-a dolgozott és tanult is a követéses vizsgálat időpontjában. 33%-uk dolgozott,

de nem tanult, 46%-uk tanult és nem dolgozott mellette, 5%-uk munkanélküli, 1%-uk pedig egyéb inaktív volt.

2.3.5. ábra: A munka melletti továbbtanulást tervező végzősök munkaerőpiaci státusza a pályakövetéses vizsgálat idején (százalék), 2021, N=495

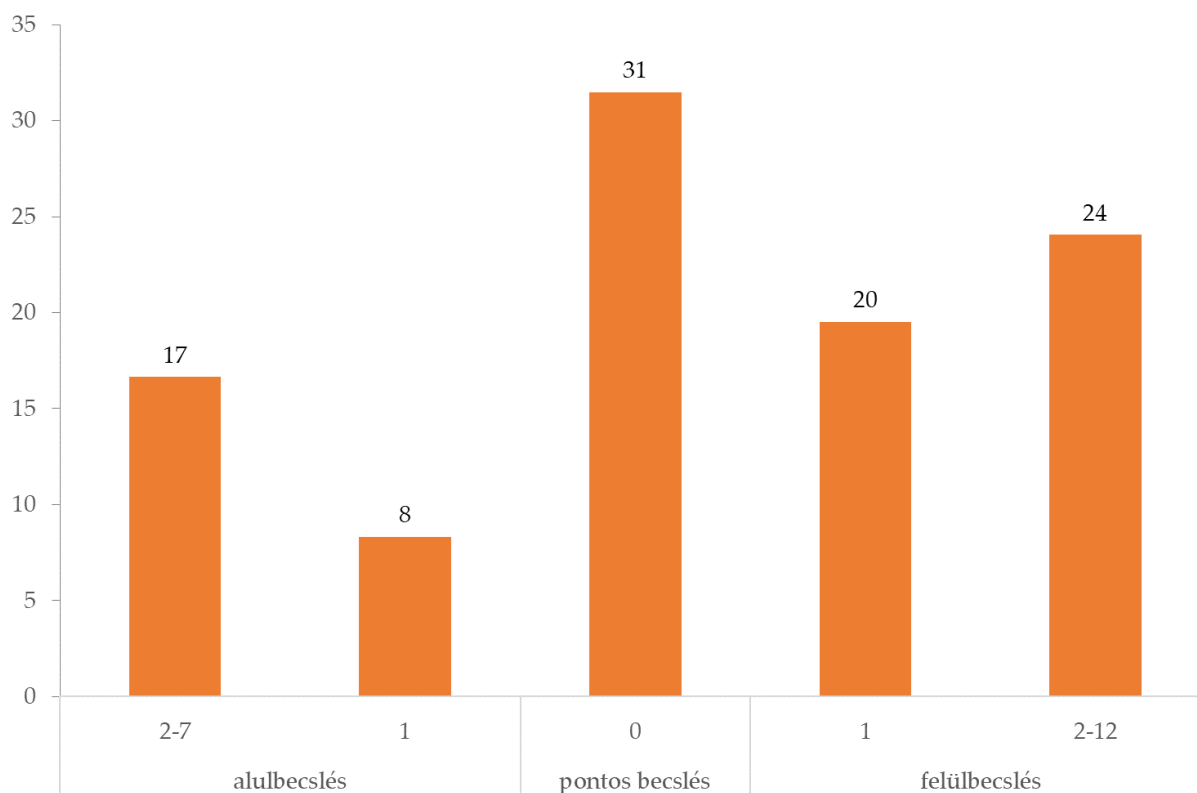

Forrás: KOVETES_1_2021

A szakképzett pályakezdők 28%-a úgy gondolta, hogy ha majd elkezdi az álláskeresést, azonnal fog tudni állást találni, 25%-uk egy hónapos álláskeresői időszakra számított, 18%-uk két hónaposra, 16%-uk pedig ennél hosszabbra.

A követéses vizsgálatnak köszönhetően ezeket a feltételezéseket összevethetjük azzal, hogy a követés időpontjában dolgozók mennyi ideig kerestek állást, mielőtt elhelyezkedtek. Az adatok azt mutatják (lásd a 2.3.2.4. ábrát), hogy a diákok nagy része, 31%-a, pontosan meg tudta becsülni az álláskeresés időtartamát. A pontosan becslők döntő többsége arra számított, hogy rögtön el tud majd helyezkedni, és ez be is következett. 28%-uk egy hónapot tévedett (8% alábecslés, 20% felülbecslés), 17%-uk 2-7 hónappal becsülte alá az időtartamot, 24%-uk pedig 2-12 hónappal felülbecsülte az álláskeresés hosszát. Az előző évekhez viszonyítva megnőtt azoknak az aránya, akik alulbecsülték az álláskeresésre fordított időt.

2.3.6. ábra: A álláskeresés előre becsült és megvalósult időtartamának eltérése a megkérdezettek százalékában, 2021, N=553

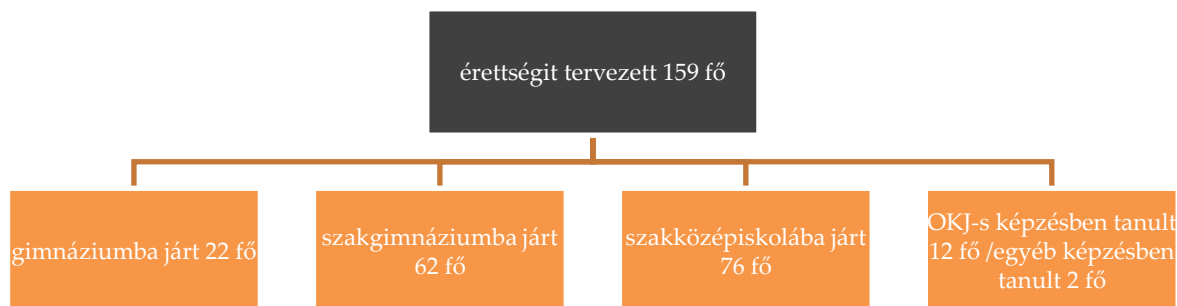
Forrás: KOVETES_1_2021

Attól az 830 főtől, aki továbbtanulási tervekről számolt be, azt is megkérdeztük, hogy mit tanulna még a végzés után. 28%-uk jelezte, hogy szeretne leérettségizni, 23%-uk a végzés idején tanult szakmájában tervezett továbbtanulni, 17%-uk azt jelezte, hogy másik szakmát szeretne tanulni, 31%-uk pedig főiskolára vagy egyetemre készült. A diákok döntő többsége (92%) Magyarországon tervezett továbbtanulni, 4%-uk pedig külföldön, 5%-uk pedig még nem tudta ezt a kérdezéskor.

A követéses vizsgálat arra is lehetőséget teremt, hogy a végzős szakközépiskolás, illetve szakgimnazista tanulók továbbtanulási terveit összevethessük a végzés utáni fél évben megvalósult tanulmányaikkal. Az eredmények azt mutatják, hogy azon végzősöknek, akik jelezték, hogy később szeretnének leérettségizni (235 fő), 67%-a (159 fő) tanult 2020 júniusa óta. A 159 főből 22 fő járt gimnáziumba ebben az időszakban, 62 fő szakgimnáziumban tanult, így 2021-ben a korábban érettségít tervezők 36%-a járt érettségít adó intézménybe. Az érettségít tervezők közül további 76 fő

szakközépiskolában, 1 fő egyéb képzésben, 2 fő iskolarendszeren kívüli (OKJ-s) képzésben tanult.

2.3.7. ábra: Az érettségít tervező végzősök továbbtanulási iskolatípus szerint (fő), N=159

Forrás: KOVETES_1_2021

2.4. A szakképzésről alkotott vélemény

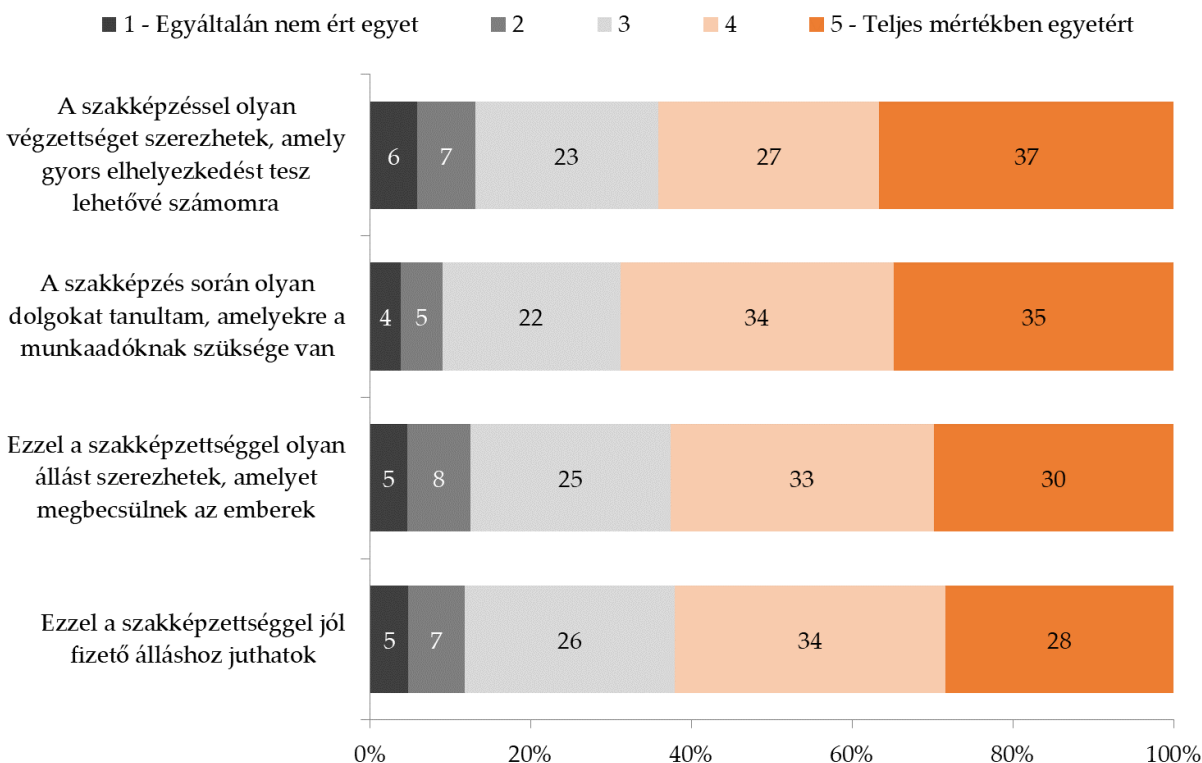
Az alábbiakban a pályakezdő szakképzettek szakképzésről alkotott véleményét elemezzük. A válaszadók négy, a szakképzéssel kapcsolatos állítást osztályozhattak a szerint, hogy mennyire értenek egyet vele.⁷ Az eredmények azt mutatják, hogy az elhelyezkedés gyorsasága, a képzés során elsajátított tudás hasznossága, a megbecsültség és a fizetés tekintetében a fiatalok többsége elégedett a szakképzéssel. A legnagyobb arányban azzal az állítással értettek egyet, mely szerint a szakképzéssel olyan végzettséget szerezhettek, amely gyors elhelyezkedést tesz lehetővé számukra: a megkérdezettek 37%-a teljes mértékben, 27%-uk pedig inkább egyetért ezzel.⁸ A válaszadók 69%-a teljes mértékben vagy inkább egyetért azzal, hogy a szakképzés során olyan dolgokat tanult, amelyekre a munkaadóknak szüksége van. A megkérdezettek 63%-a teljes mértékben vagy inkább egyetért azzal, hogy a megszerzett szakképzéssel olyan állást szerezhettek, amelyet megbecsülnek az emberek. A pályakezdő szakképzettek

⁷ A kérdőív megfelelő kérdése: „A következő kijelentésekkel mennyire ért vagy nem ért egyet? Az 5-ös jelentse: teljes mértékben egyetért, az 1-es azt, hogy egyáltalán nem ért egyet. Természetesen a közbülső osztályzatokat is használhatja.”

⁸ Az előző évekhez viszonyítva némileg csökkent azoknak az aránya, akik szerint a szakképzés gyors elhelyezkedést tett lehetővé.

62%-a egyet ért azzal az állítással is, mely szerint a megszerzett szakképzettséggel jól fizető álláshoz juthatnak. (lásd a 2.4.1. ábrát).

2.4.1. ábra: A szakképzéssel kapcsolatos állításokra adott osztályzatok (százalék), 2021, N=2276-2289

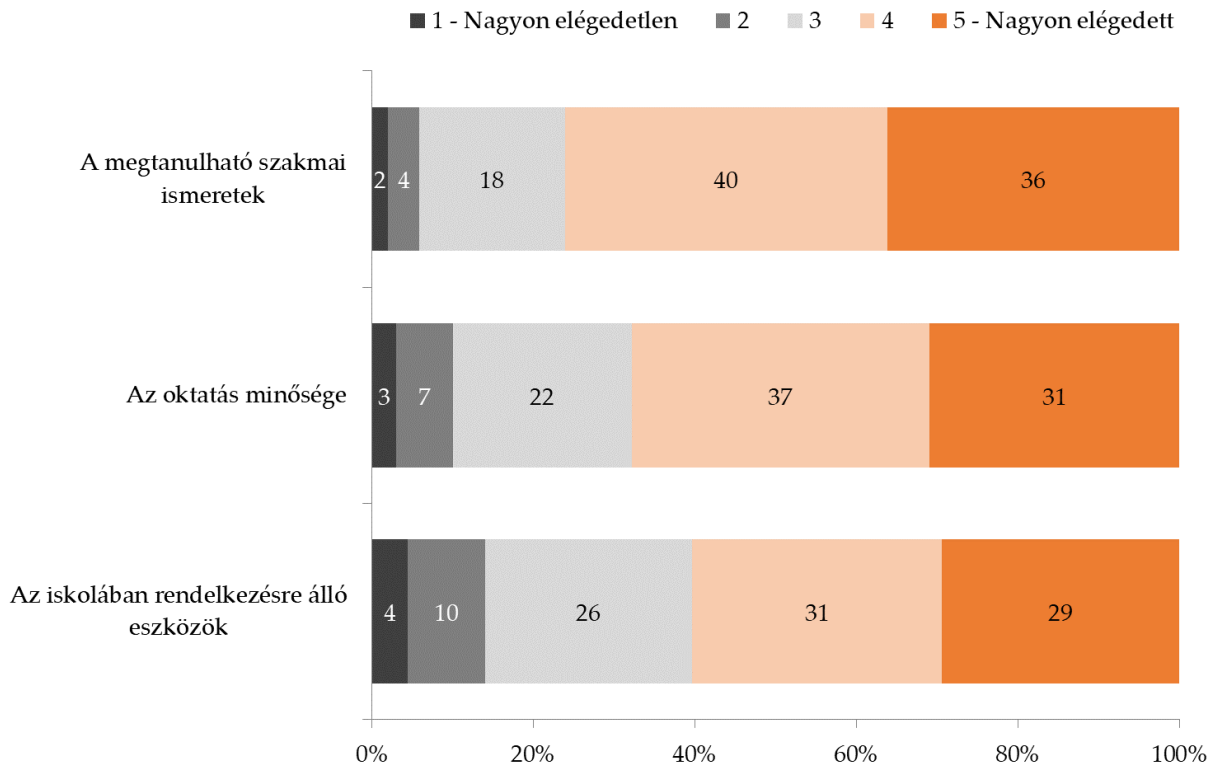

Forrás: KOVETES_1_2021

A válaszadók emellett a szakképző iskolával kapcsolatos tényezőket is osztályozhatták a szerint, hogy mennyire elégedettek az iskola és az oktatás egyes jellemzőivel.⁹ A válaszadók a legnagyobb arányban a megtanulható szakmai ismeretekkel voltak nagyon elégedettek (36%) vagy inkább elégedettek (40%). Az oktatás minőségével 31%-uk nagyon, 37%-uk inkább elégedett volt. A legkevésbé az iskolában rendelkezésre álló eszközökkel voltak elégedettek a frissen végzett szakképzettek: 29%-uk nagyon, 31%-uk inkább elégedett volt e téren. (lásd a 2.4.2. ábrát).

⁹ A kérdőív megfelelő kérdése: „Mennyire elégedett a szakképzéssel a következő szempontok szerint? Az 5-ös jelentse azt, hogy nagyon elégedett, az 1-es, hogy nagyon elégedetlen.”

2.4.2. ábra: A szakképző iskolával és az oktatással kapcsolatos elégedettség (százalék), 2021, N=2288-2296

Forrás: KOVETES_1_2021

2.5. Migráció, mobilitás

Az alábbi fejezetben azt vizsgáljuk, hogy mennyire jellemző a megkérdezettek körében a külföldi munkavállalás, illetve, hogy milyen arányban tervezik azt.

A megkérdezettek 8%-a dolgozott már valaha külföldön, de jellemzően csak kevés ideig. 39%-uk kevesebb, mint 1 hónapot, 45%-uk 1-3 hónapot töltött külföldön. 4-6 hónapot csupán 5%-uk, míg több, mint 6 hónapot 10%-uk vállalt Magyarországon kívül munkát.

A válaszadóknak 10%-a tervezi, hogy a következő 12 hónapban hosszabb időre elköltözik egy másik országba. A megkérdezettek körében a külföldre költözés szándéka összefügg a jelenlegi munkaerőpiaci státusszal. A munkanélküliek (15%) és az alkalmazottak (12%) az átlagnál (10%) nagyobb arányban tervezik a külföldi munkavállalást, míg a vállalkozók

(6%), alkalmi munkások (8%), a tanulók (8%) az átlagnál kisebb arányban szándékoznak külföldre menni.

A külföldi költözést tervezők között a legnépszerűbb célországoknak Németország, és Ausztria tekinthetőek.

2.6. Jövőbeli tervek

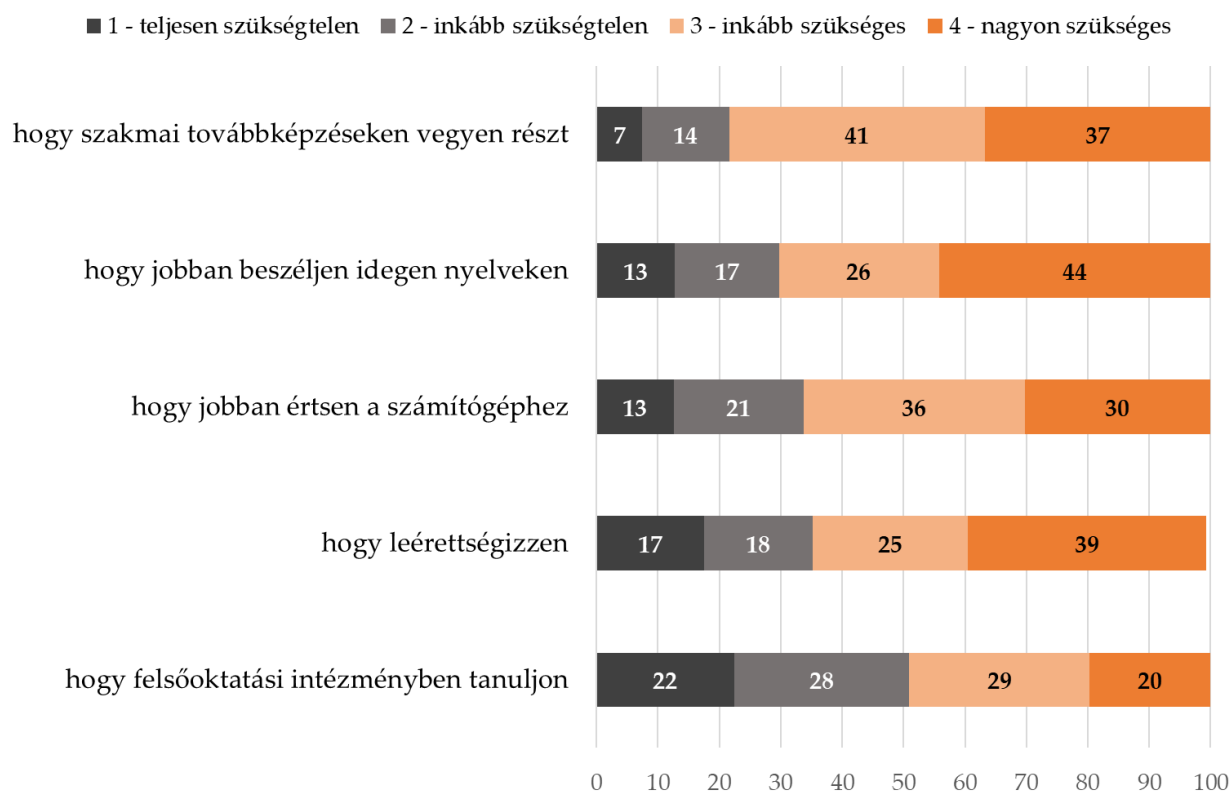
Az alábbi fejezetben a szakképzett pályakezdők továbbtanulási és munkaerőpiaci terveibe adunk betekintést.

Kérdőívünkben a válaszadók 1-től 4-ig osztályozhattak különböző tényezőket a szerint, hogy saját pályájuk, karrierjük szempontjából mennyire tartják szükségesnek azokat.¹⁰ Az eredmények szerint a szakképzett fiatalok a legnagyobb arányban azt tartják fontosnak, hogy szakmai továbbképzéseken vegyenek részt: 78%-uk szerint ez nagyon vagy inkább szükséges lenne karrierje szempontjából. Azt, hogy jobban beszéljenek idegennyelveket a fiatalok 70%-a tartja nagyon vagy inkább szükségesnek. A válaszadó fiatalok nagyjából 66% tartja szükségesnek, hogy jobban értsen a számítógéphez. Azok között, akiknek nincs érettségije, 64% tartja szükségesnek pályája szempontjából, hogy leérettségizzen, 35% pedig inkább vagy teljesen szükségtelennek. A megkérdezettek 49%-a tekinti csak fontosnak karrierje szempontjából, hogy felsőoktatási intézményben tanuljon, 51%-uk viszont teljesen szükségtelennek tartja ezt (lásd a 2.6.1. ábrát).

---

¹⁰ A kérdőív megfelelő kérdése: „A saját pályája, karrierje szempontjából nagyon szükségesnek tartja, inkább szükségesnek, inkább szükségtelennek, vagy teljesen szükségtelennek tartja azt, ...”

2.6.1. ábra: A megkérdezettek véleménye arról, hogy saját pályájuk, karrierjük szempontjából mennyire szükségesek az alábbi tényezők (százalék), 2021, N=886-2242

Forrás: KOVETES_1_2021

Az alábbiakban azt vizsgáljuk meg, hogy mely jellemzők valószínűsítik azt, hogy az egyes tényezőket nagyon szükségesnek találják a válaszadók.

Azok, akik szakközépiskolában tanultak minden tényezőt nagyobb arányban tartottak szükségesnek, mint a szakközépiskolában végzetek. A magasabb, gimnáziumi vagy főiskolai vagy egyetemi, végzettségű apák gyermekei szintén az átlagnál nagyobb arányban tartották nagyon szükségesnek a tényezőket.

Emellett a Budapesten élő válaszadók nagyobb arányban tartanak nagyon szükségesnek minden tényezőt, különös tekintettel az érettségire, amit a budapesti válaszadók 60%-a tart nagyon szükségesnek.

Bizonyos tényezők esetében az apa iskolai végzettsége mellett az apa foglalkozása is összefüggést mutat azzal, hogy a végzett mennyire tartja fontosnak az adott célt. Az idegennyelv-tudás javítását a legnagyobb arányban a szellemi foglalkozásúak (51%) és az egyéb okból nem dolgozó (pl. nyugdíjas) szülők (54%) gyermekei tartják nagyon

szükségesnek, míg a többi szülői munkaerőpiaci státusz esetében az átlag körül vagy az alatt alakul azok aránya, akik nagyon szükségesnek tartják ezt. A szakmai továbbképzéseken való részvételt a legnagyobb arányban a szellemi foglalkozású apával rendelkező válaszadók (46%) és a vállalkozó szülők gyermekei (42%) tartották szükségesnek. Azt, hogy a számítógéphez jobban értsenek az apa iskolai végzettségétől függetlenül az átlag körül tartották a fiatalok fontosnak. Felsőoktatási intézményben a legnagyobb arányban a szellemi foglalkozású alkalmazott apák gyerekei tartják nagyon szükségesnek a továbbtanulást (33%).

A végzettek jelenlegi munkaerőpiaci státuszát tekintve elmondható, hogy tanuló, és munka mellett tanuló válaszadók az idegen nyelv elsajátítását, a felsőoktatási intézményben való továbbtanulást nagyobb arányban tartják nagyon szükségesnek, más munkaerőpiaci státuszú válaszolókkal összehasonlításban. A számítógépes ismereteik fejlesztését minden munkaerőpiaci státuszú fiatal hasonló arányban tartja szükségesnek. Továbbá, a jelenleg vállalkozó végzettek magas arányban (57%) tekintik szükségesnek a szakmai továbbképzéseken való részvételt.

Emellett szakmacsoportonként eltérő, hogy az egyes tényezőket mennyire tartják fontosnak a végzettek. Azt, hogy jobban beszéljenek idegen nyelveket, a vendéglátás és turizmus (55%), az informatika (50%), az oktatás (52%), illetve kereskedelem és marketing, üzleti adminisztráció szakmacsoportok (51%) szakmacsoportban végzettek tartják a legnagyobb arányban szükségesnek. A szakmai továbbképzéseket az egyéb szolgáltatás területén dolgozók (63%), az egészségügyben dolgozók (54%), a közgazdasághoz (44%), az elektrotechnika és elektronikához (42%), és az oktatáshoz (42%) tartozó szakmákat tanulók tekintik fontosnak. A számítógép kezelési tudásukat leginkább a közgazdaságtannal foglalkozók (50%), és az informatikusok (49%) javítanák tovább. A felsőoktatásban való továbbtanulást a közgazdaság (30%) az informatika (25%) területén végzettek tartják magas arányban szükségesnek.

A kérdés időpontjában dolgozóktól azt is megkérdeztük, hogy terveznek-e a következő fél évben munkahelyváltást. A válaszadók 26%-a (az összes megkérdezett 17%-a) jelezte, hogy tervezi, hogy a következő fél év során munkahelyet vált. A legnagyobb arányban az informatika (36%) szakmákban végzettek váltanának munkahelyet.

A munkahelyváltást tervezők 52%-a olyan állást keres, ahol abban a szakmában dolgozhat, amit 2020-ban tanult, 25%-uk olyat, ahol teljesen eltérő szakmában dolgozhat,

17%-uk olyat, ahol ugyanabba a szakmacsoportba tartozó másik szakmában dolgozhat, 5%-uk pedig olyan munkát keres, ahol egy régebben szerzett szakmájában dolgozhat.

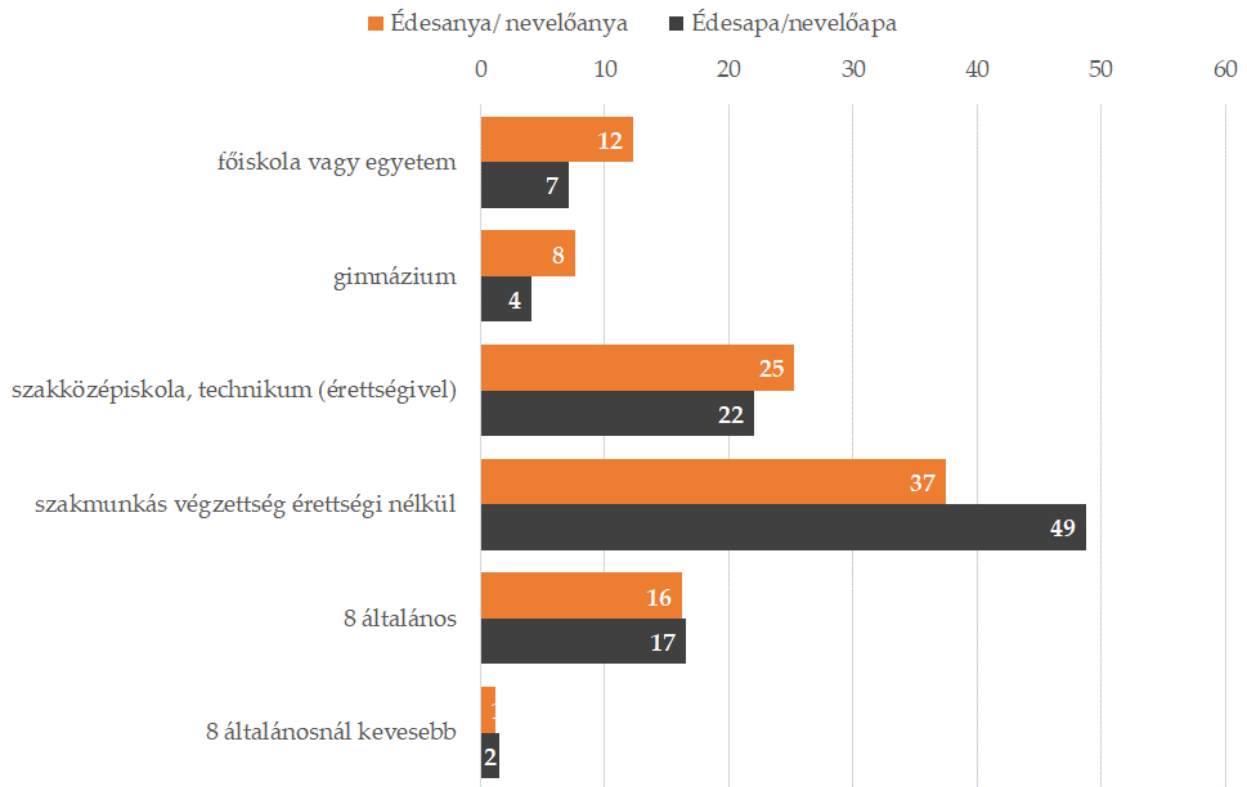
3. A 2018/19-es tanévben szakmát szerzettek pályájának alakulása

Az alábbi fejezetben azoknak a fiataloknak a pályafutását vizsgáljuk, akik a 2018/2019-es tanévben szereztek szakmát szakképzést nyújtó iskolában. E tanulókat 2019 tavaszán kerestük fel először, amikor végzősök voltak, majd 2019 telén másodszorra, 2020 telén – a várható végzésük után 19–20 hónappal – pedig harmadszorra. Idén – a harmadik hullámban – 1023 fővel tudtuk ismét felvenni a kérdőívet.

A válaszadók 67%-a férfi, 33%-a nő. A megkérdezettek átlagéletkora 27 év, 30%-uk legfeljebb 20 éves, 41%-uk 21 és 25 év közötti, 29%-uk pedig idősebb. Budapesten csupán 6%-uk, más városban 61%-uk, községben 33%-uk, míg külföldön kevesebb mint 1%-uk lakik.

A válaszadók közel felének (49%) apja szakmunkás végzettségű (érettségi nélkül), 22%-uk apja szakközépiskolát, technikumot végzett (érettséggel), 17%-uk apja pedig 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezik. Csekély hányaduk apja főiskolán vagy egyetemen (7%), illetve gimnáziumban (4%) végzett. Mindössze 2% azok aránya, akiknek az apja nem fejezte be a 8 általános iskolát. Összességében azt láthatjuk, hogy a válaszadók többségének (67%) apja nem rendelkezik érettséggel. A megkérdezettek 37%-ának anyja szakmunkás végzettségű (érettségi nélkül), 25%-uknak az anyja szakközépiskolai, technikai (érettséggel), 16%-uknak 8 általános iskolai, végzettséget szerzett. 12%-uknak az anyja főiskolán, egyetemen, 8%-uknak gimnáziumban végzett. 1%-uknak az anyja nem fejezte be a 8 általános iskolát. Tehát a megkérdezettek több mint felének (55%) anyja nem szerzett érettségit.

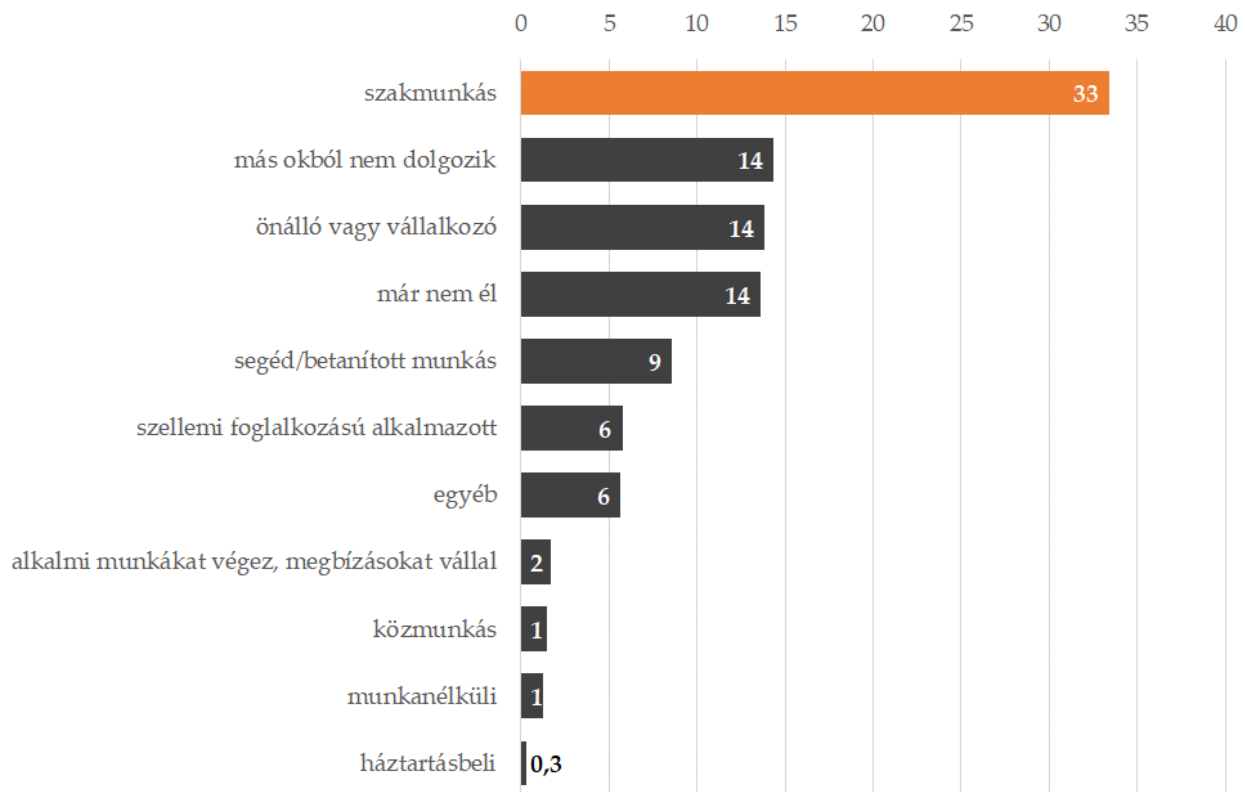
3.1. ábra: A megkérdezettek anyjának és apjának iskolai végzettsége, százalék, 2021, N=927–945

Forrás: KOVETES_2_2021

Az apa munkaerőpiaci státusza kapcsán azt láthatjuk, hogy kiemelkedően magas (33%) azok aránya, akiknek édesapja vagy nevelőapja szakmunkásként dolgozik. A megkérdezettek 14%-ának apja önálló vagy vállalkozó, közel tizedük (9%) esetében segédmunkás vagy betanított munkás. 6%-uknak apja szellemi foglalkozású alkalmazott. Összességében magas (25%) azoknak az aránya, akiknek apja bizonytalan munkaerőpiaci státuszú: az apák 14%-a egyéb okból nem dolgozik, 6%-uk egyéb munkaerőpiaci státuszú, 2%-uk alkalmi munkát végez, megbízásokat vállal, további 1-1%-uk közmunkás, illetve munkanélküli, a háztartásbelik aránya pedig nem éri el az 1%-ot sem.

3.2. ábra: A megkérdezettek apjának munkaerőpiaci státusza, százalék, 2021, N=954

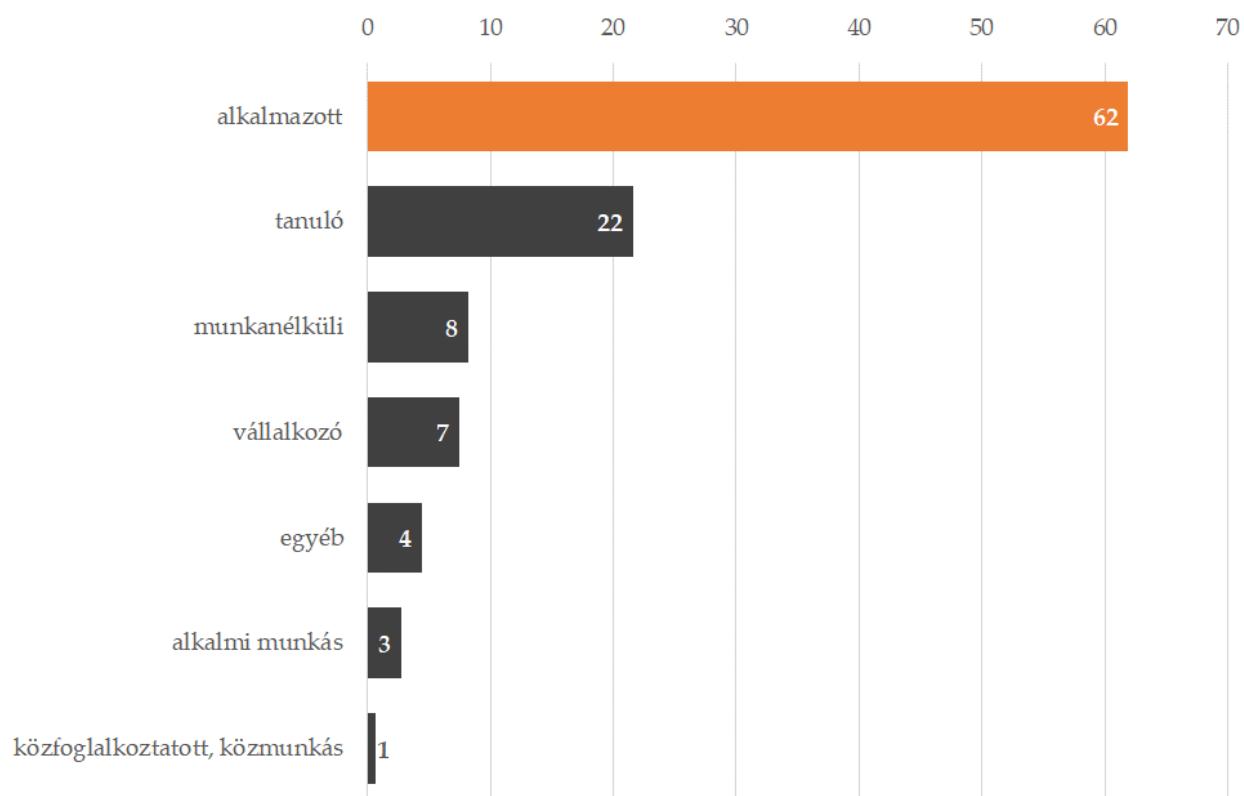
Forrás: KOVETES_2_2021

A válaszadók legnagyobb részének (27%) anyja szintén szakmunkásként dolgozik. 15%-uknak anyja szellemi foglalkozású, 11%-uknak segéd vagy betanított munkás, 7%-uké pedig önálló vagy vállalkozó. 16%-uk anyja egyéb okból nem dolgozik, 5%-uk anyja háztartásbeli, szintén 5%-uk anyja egyéb munkaerőpiaci státuszú. (A többi munkaerőpiaci kategóriába a megkérdezettek csekély hányadának anyja sorolható.)

A legnagyobb esetszámban a tehergépkocsi-vezető (75 fő), a szakács (70 fő), az autóbuszvezető (56 fő), a hegesztő (46 fő), a cukrász (46 fő) és a bolti eladó (46 fő) szakmát végzetteket sikerült újra elérni.

A megkérdezettek 62%-a jelenleg alkalmazott, több mint egyötödük (22%) tanuló, közel tizedük (8%) munkanélküli, 7%-uk vállalkozó, 4%-uk egyéb munkaerőpiaci státuszú, 3%-uk alkalmi munkás, gyakornok, illetve diákmunkás, 1%-uk pedig közfoglalkoztatott.

3.3. ábra: A megkérdezettek munkaerőpiaci státusza (százalék), 2021, N=1023

Forrás: KOVETES_2_2021

Megjegyzés: A megkérdezettek több választ is megjelölhettek.

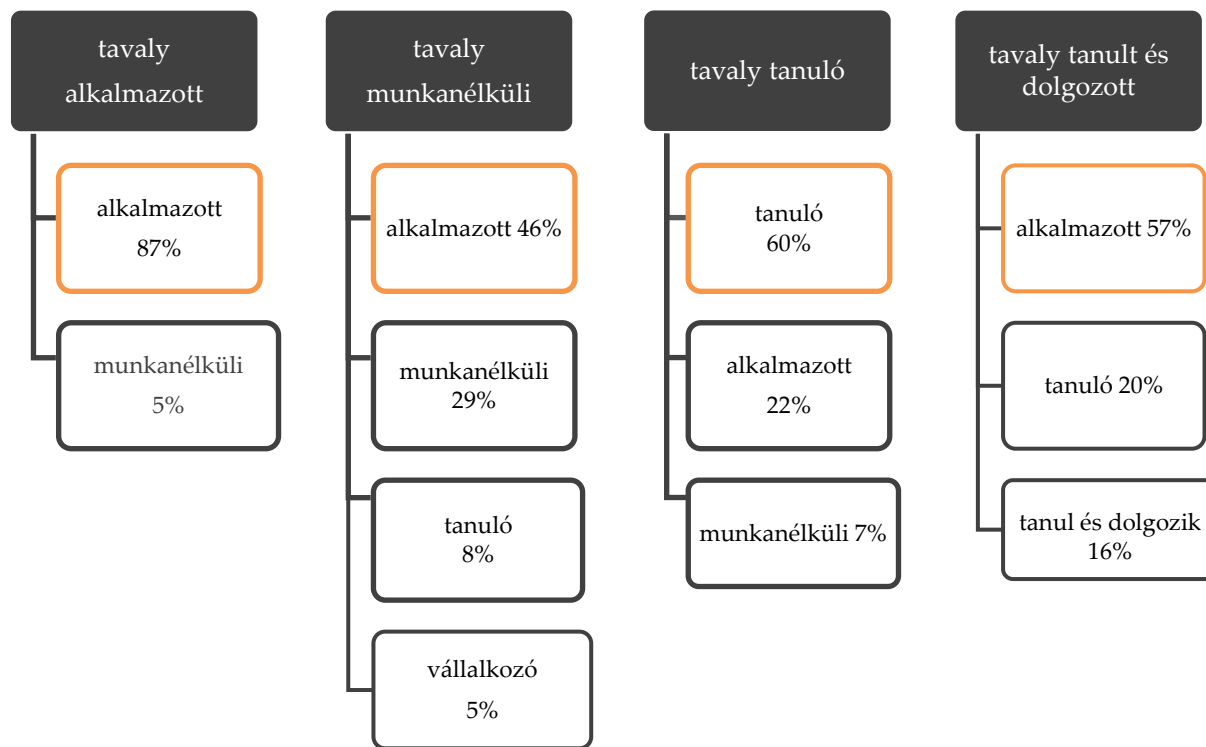
3.1. A munkaerőpiaci státusz változása a tavalyi évhez képest

A követéses adatfelvétel egyik fő előnye, hogy lehetőséget biztosít az egyének munkaerőpiaci helyzetében bekövetkezett változás, a különböző kategóriák közti mozgások megfigyelésére. Tehát első lépésként azt mutatjuk be, hogy milyen a fiatalok munkaerőpiaci státusza a 2020 eleji helyzetükhöz képest.

A 2020 elején alkalmazottként dolgozó megkérdezettek 87%-a 2021 elején is alkalmazott volt, 5%-uk munkanélkülivé vált. A 2020 elején munkanélküli státuszúak közel fele (46%) idén már alkalmazottként dolgozott, kevesebb mint harmaduk (29%) még mindig (vagy újra) munkanélküli, 8%-uk tanuló, 7%-uk pedig vállalkozó lett. A tavalyi tanuló státuszúak több, mint fele (60%) továbbra is tanuló maradt, bő egyötödük (22%) alkalmazott, 7%-uk pedig munkanélküli lett. A tavalyi év elején a tanulás mellett valamilyen munkát végzők (alkalmazott, vállalkozó, alkalmi munkás, gyakornok vagy diákmunkás, vagy közmunkás) több mint fele (57%) idén már csak alkalmazott volt, ötödük (20%) pedig csak tanuló, míg 16%-uknak nem változott a státusza az előző évhez képest. (A többi kategória közötti mozgásokra az alacsony esetszámok miatt nem térünk ki.)

Az adatokból az a következtetés vonható le, hogy az állásban lévők döntő többsége megtudta tartani munkáját. A munkanélküliek többsége ki tud lépni a munkanélküliségből, azonban nem elhanyagolható azok aránya sem, akiknek ez nem sikerül. Emellett az is látható, hogy a szakképzettség megszerzése utáni továbbtanulás jó befektetésnek számít, mivel (1) a továbbtanulók körében jóval nagyobb a későbbi elhelyezkedés esélye, mint a munkanélkülivé válásé és (2) a további tanulmányok az esetek jelentős részében hosszabb távú elköteleződést jelentenek, melyek nagy valószínűséggel magasabb bérekhez vezetnek.

3.1.1. ábra: A megkérdezettek munkaerőpiaci státuszának változása 2020 elejéhez képest (százalék), 2021, N=1023

Forrás: KOVETES_2_2021

Megjegyzés: Az ábrán nem tüntettük fel azokat a munkaerőpiaci státusz váltásokat, amelyek az adott kategórián belül a válaszadók kevesebb, mint 5%-át érintik.

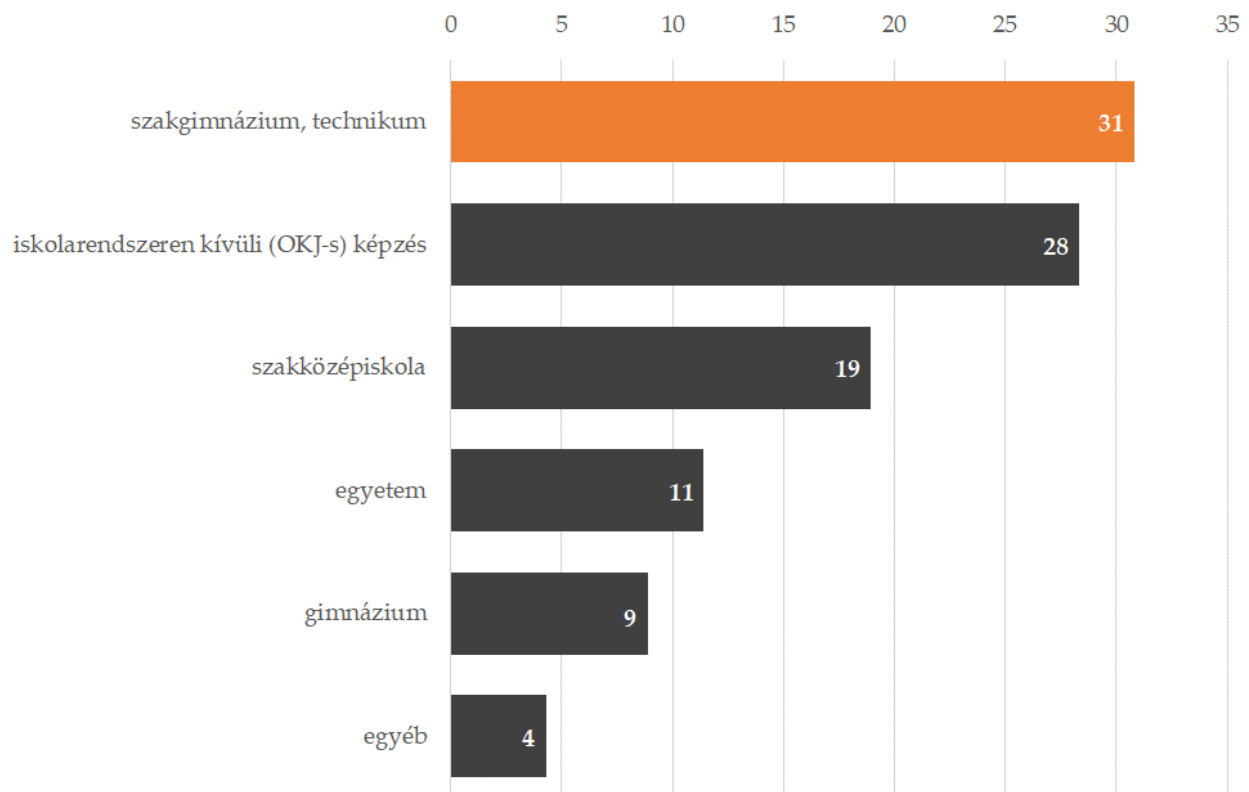
3.2. A tanulmányokat folytatók pályájának alakulása

Az alfejezetben azok pályájának alakulását mutatjuk be, akik a 2021-es év folyamán hosszabb-rövidebb ideig folytatták tanulmányaikat, az alfejezet végén pedig áttérünk azokra, akik az adatfelvétel időpontjában – tehát jelenlegi munkaerőpiaci státuszuk szerint is – tanulók.

Az eredmények szerint jelentős azok aránya, akik tanultak az elmúlt egy évben: az összes válaszadó bő kétötöde (43%), vagyis 438 fő vett részt valamilyen képzésben. Közülük csupán 19 fő olyan, akinek még ugyanaz a képzés van folyamatban, mint 2019-ben, a többiek új képzésben vesznek részt.

Többségük szakgimnáziumban (31%) vagy OKJ-s képzésen (28%), illetve szakközépiskolában (19%) tanult. Nagyjából minden tizedik (11%) fiatal vett részt egyetemi képzésben az elmúlt egy évben.

3.2.1. A legutóbbi kérdés óta továbbtanulók megoszlása a képzés típusa szerint (százalék), 2021, N=438

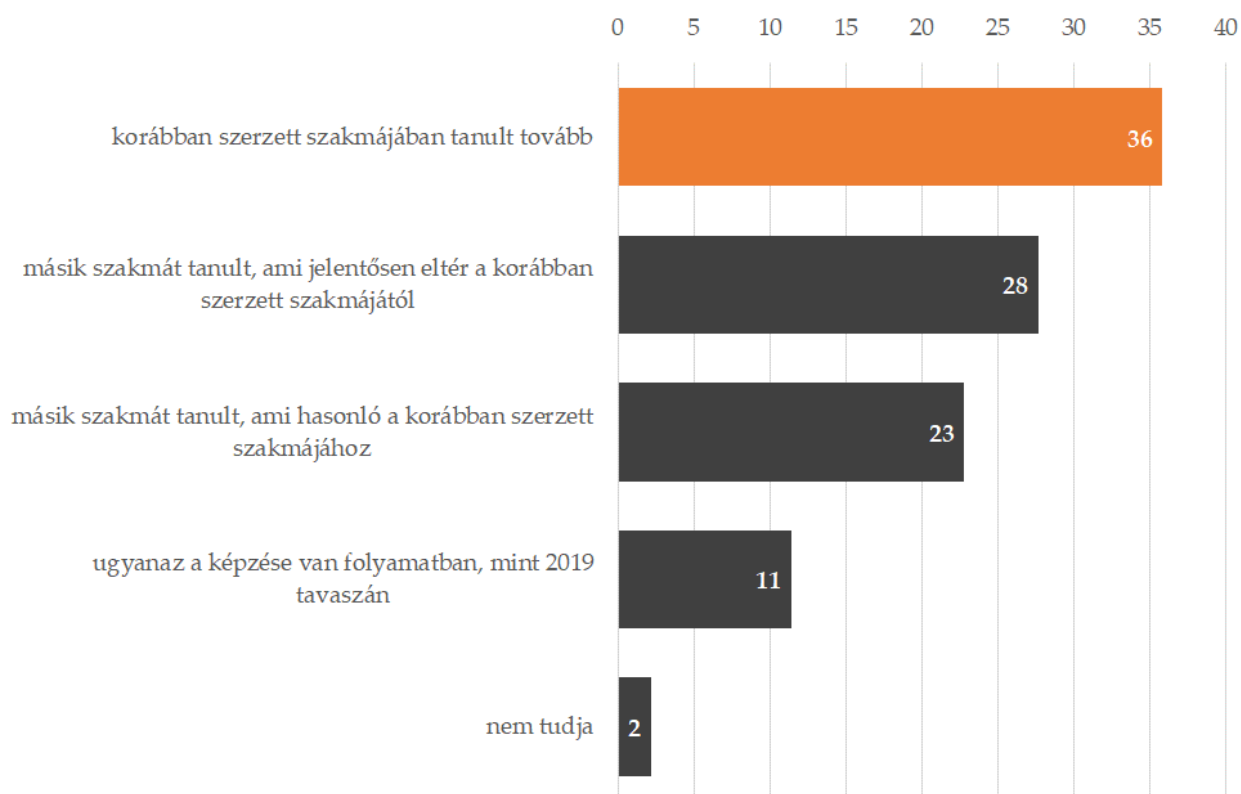
Forrás: KOVETES_2_2021

A fiatalok közel negyede (24%) legfeljebb 4 hónapot, nagyjából ötödük (20%) 5–8 hónapot, 56%-uk pedig 9 hónapot töltött tanulással a 2019-es tanév folyamán. A 438 főből, aki tanult az elmúlt egy évben, 66 fő szerzett érettségit 2019 januárja óta.

Az elmúlt egy évben 42%-uk (183 fő) tanult szakmát: többségük (36%) korábban szerzett szakmájában tanult tovább vagy (28%) másik szakmát tanult, ami jelentősen eltér a korábban szerzett szakmájától. Nagyjából negyedük (23%) másik szakmát tanult, ami hasonló a korábban szerzett szakmájához, 11%-uknak pedig ugyanaz a képzése van folyamatban, mint 2019-ben.

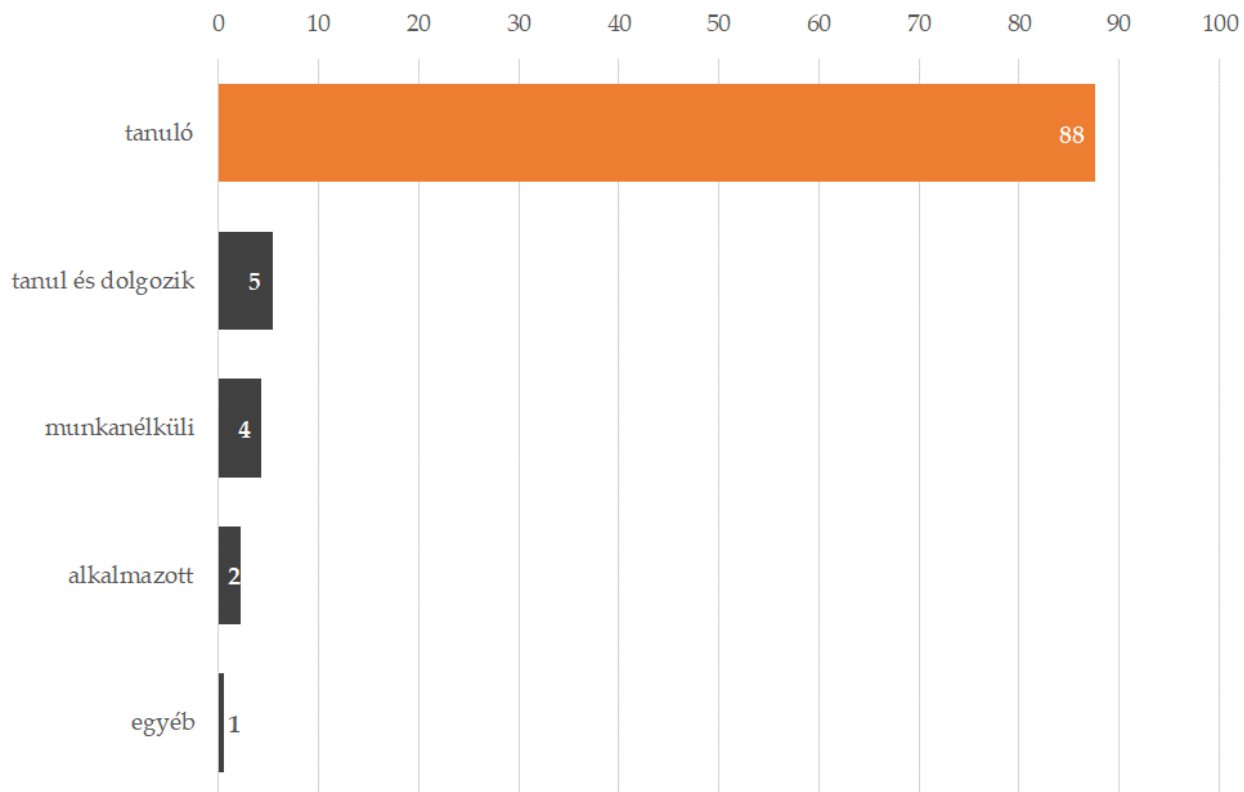
3.2.2. A legutóbbi kérdés óta szakmát tanulók megoszlása a szakma jellege szerint (százalék), 2021, N=183

Forrás: KOVETES_2_2021

A megkérdezettek 22%-a az idei adatfelvétel időpontjában, tehát 19–20 hónappal a várható végzés után is tanuló volt még. Összevetve a tavalyi évvel azt láthatjuk, hogy a tanulók 88%-a tavaly is diák volt. 5%-uk a tanulás mellett dolgozott is, további 4%-uk munkanélküli, 2%-uk pedig alkalmazott volt a tavalyi adatfelvétel időpontjában.

3.2.3. A jelenleg tanulók megoszlása a tavalyi munkaerőpiaci státuszuk szerint (százalék), 2021, N=185

Forrás: KOVETES_2_2021

A jelenleg is tanulók legnagyobb hányada (39%) szakgimnáziumban, technikumban tanul. Bő negyedük (28%) szakközépiskolában, közel ötödük (17%) egyetemen, főiskolán tanul, 7%-uk pedig gimnáziumban. Szintén 7%-uk végez OKJ-s képzést, míg 2%-uk egyéb képzésben vesz részt. Közel harmaduk (58 fő) tanul szakmát.

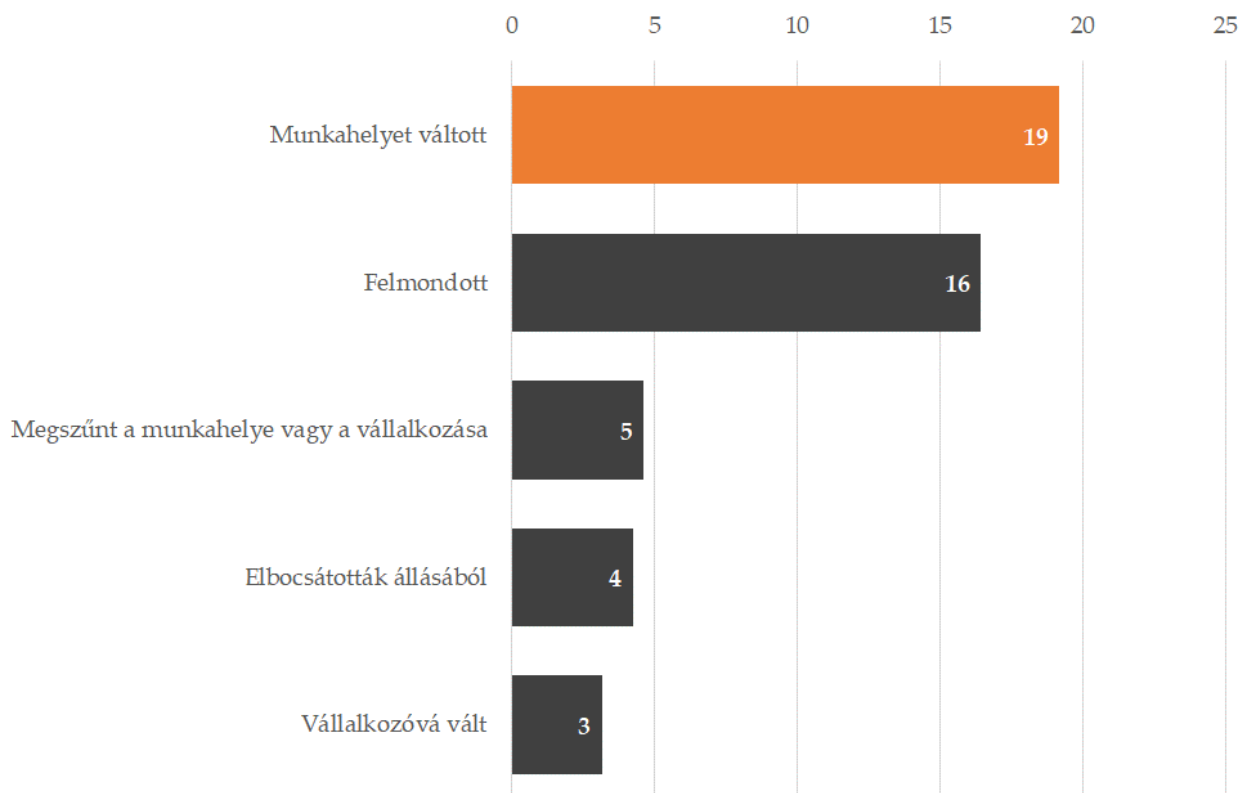
3.3. A dolgozók pályájának alakulása

3.3.1. A tavalyi év folyamán dolgozók pályájának alakulása

Az alfejezetben azokat a 2019-ben végzősöket vizsgáljuk, akik 2020 folyamán rövidebb-hosszabb ideig – alkalmazottként, vállalkozóként, alkalmi munkásként vagy közfoglalkoztatottként – dolgoztak. 2020 januárja óta az összes megkérdezett 80%-a dolgozott, vagyis 820 fő. 14%-uk legfeljebb 4 hónapot, 11%-uk 5-8 hónapot, közel 75%-uk pedig több mint 8 hónapot dolgozott az elmúlt egy évben.

A megkérdezettek közel ötöde (19%) munkahelyet váltott 2020 januárja óta, 16%-uk pedig felmondott egy munkahelyén. A vállalkozóvá válás nem jellemző a válaszadók körében. Nagyon kevés válaszadónak szűnt meg a munkahelye vagy a vállalkozása, illetve az elbocsátás sem jellemző.

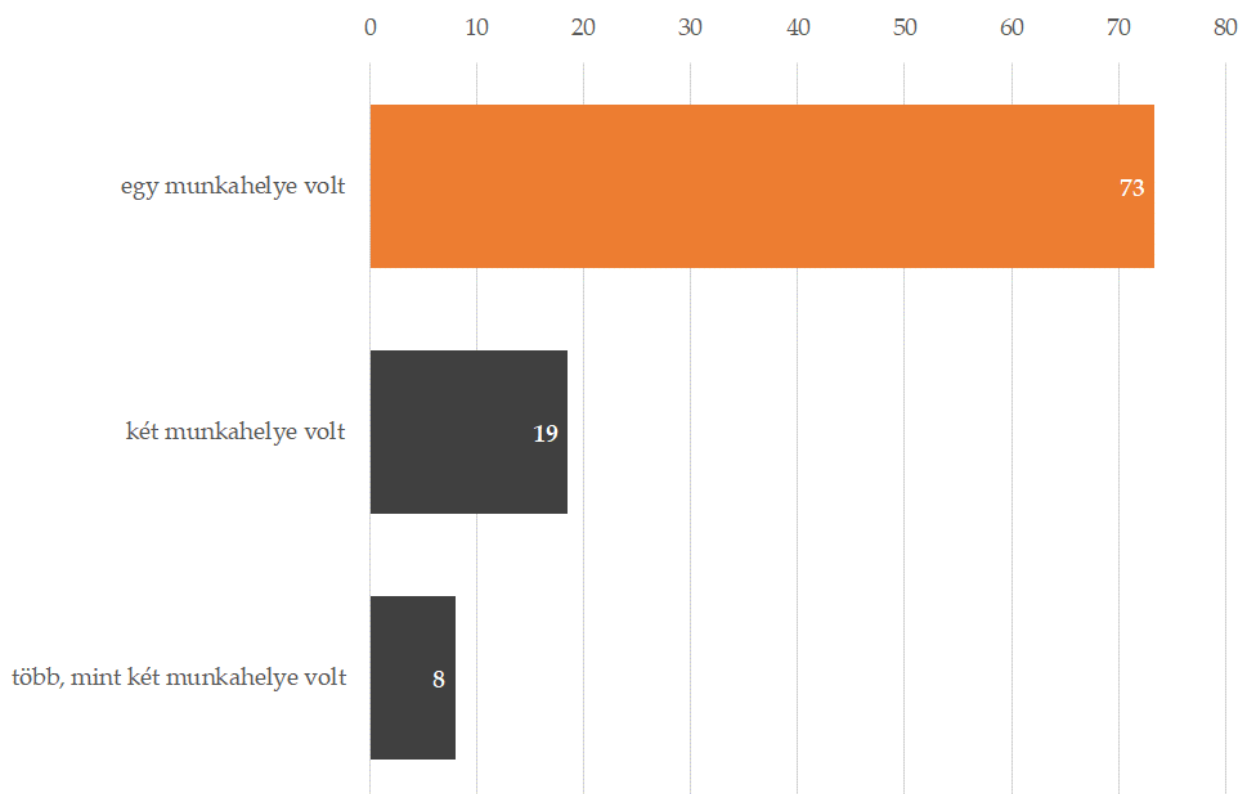
3.3.1.1. Munkaerőpiaci státuszt érintő események bekövetkezése (százalék), 2021, N=1023

Forrás: KOVETES_2_2021

Azt is vizsgáltuk, hogy hány munkahelyen dolgoztak válaszadóink 2020 januárja óta. A többség (73%) egy munkahelyen dolgozott az elmúlt egy évben, azonban nagyjából minden negyedik (27%) megkérdezettnek kettő vagy több munkahelye is volt. Vagyis azt láthatjuk, hogy a megkérdezettek egy jelentős hányada viszonylag gyakran váltott munkahelyet 2020-ban.

3.3.1.2. A megkérdezettek megoszlása a szerint, hogy hány munkahelyük volt 2020 januárja óta (százalék), 2021, N=820

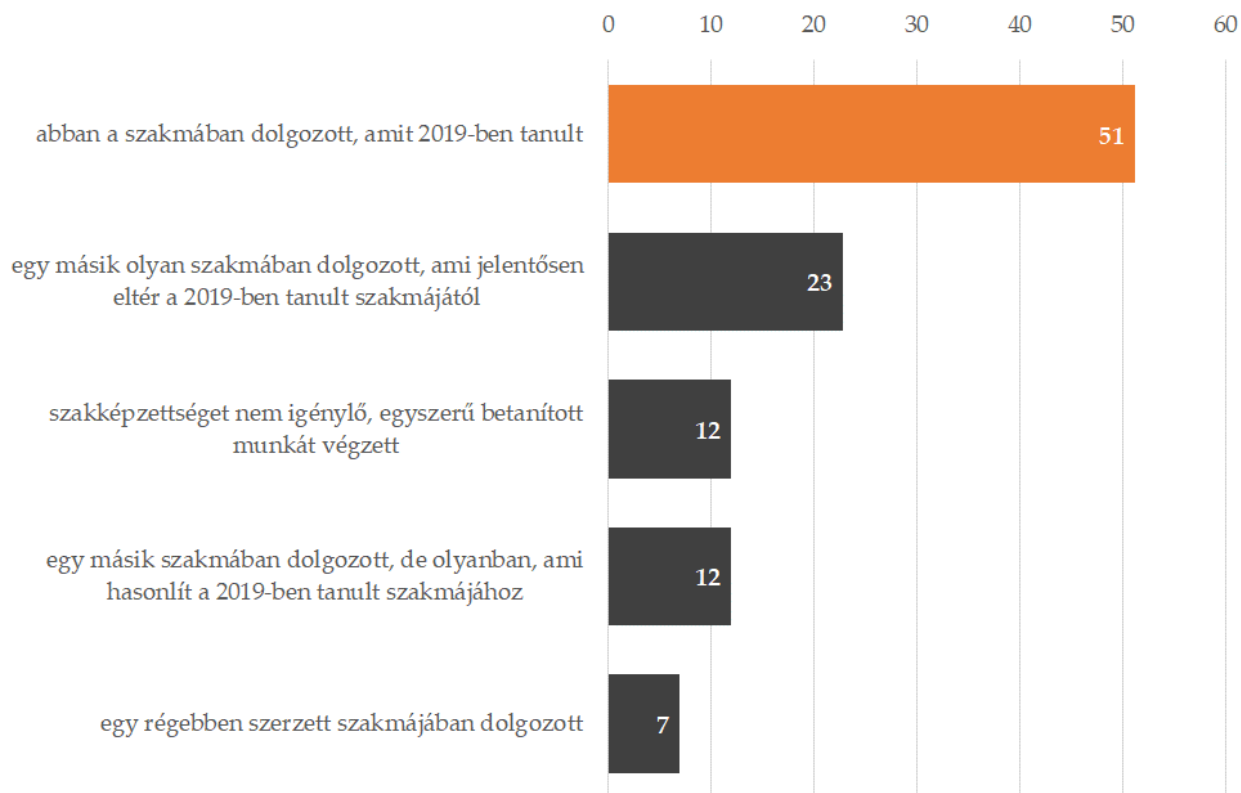
Forrás: KOVETES_2_2021

A megkérdezettek több mint negyedének (29%) volt olyan munkahelye 2020 folyamán, ahova korábban gyakorlati képzésre járt. Tehát a gyakorlati képzés sok esetben segítette a fiatalok elhelyezkedését.

A válaszadók nagyjából fele (51%) a 2019-ben szerzett szakmájában helyezkedett el az elmúlt egy évben, további 12%-uknak pedig olyan munkája volt, ami ugyanabba a szakmacsoportba tartozik, mint a 2019-ben szerzett végzettsége. Közel minden negyedik (23%) fiatalnak volt olyan munkája 2020 folyamán, amely teljesen eltérő szakma a 2019-

ben szerzett szakmájához képest. 7%-uk egy korábban szerzett szakmájában is tevékenykedett, 12%-uk pedig egyszerű betanított munkásként is dolgozott tavaly.

3.3.1.3. A megkérdezettek megoszlása a szerint, hogy milyen szakmában volt a munkahelyük/munkahelyeik 2020-ban (százalék), 2021, N=826

Forrás: KOVETES_2_2021

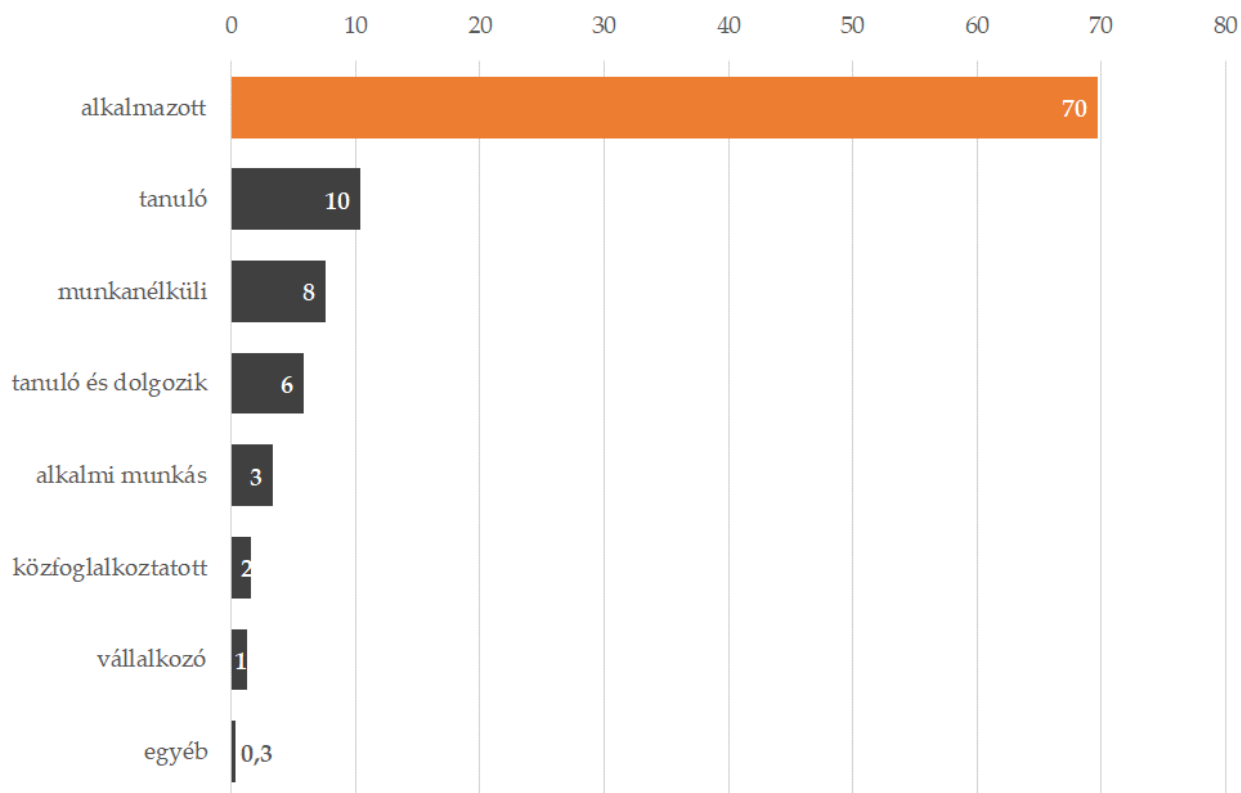
Azoktól, akik dolgoztak 2020-ban, azt is megkérdeztük, hogy mekkora volt a nettó jövedelmük, erre a kérdésre 63%-uk (530 fő) válaszolt. A havi nettó átlagjövedelem 221 ezer forint volt a megkérdezettek körében. Ha sorba rendezzük a válaszadókat jövedelmük alapján, akkor a sor közepén álló szakképzett fiatal jövedelme (más szóval a mediánjövedelem) 200 ezer forint volt.

3.3.2. A jelenleg dolgozók pályájának alakulása

A 2019-ben végzősök közül a megkérdezettek 70%-a (730 fő) dolgozik jelenleg, döntő többségük (88%) alkalmazott, 8%-uk vállalkozó, 4%-uk alkalmi munkás, kevesebb mint 1%-uk pedig közfoglalkoztatott.

Az alkalmazottként dolgozók többsége (70%) tavaly is alkalmazott volt, 10%-uk tanuló, 8%-uk munkanélküli volt, 6%-uk pedig tanult is és dolgozott is az előző adatfelvételkor.

3.3.2.1. A jelenleg alkalmazottak megoszlása a tavalyi munkaerőpiaci státuszuk szerint (százalék), 2021, N=635

Forrás: KOVETES_2_2021

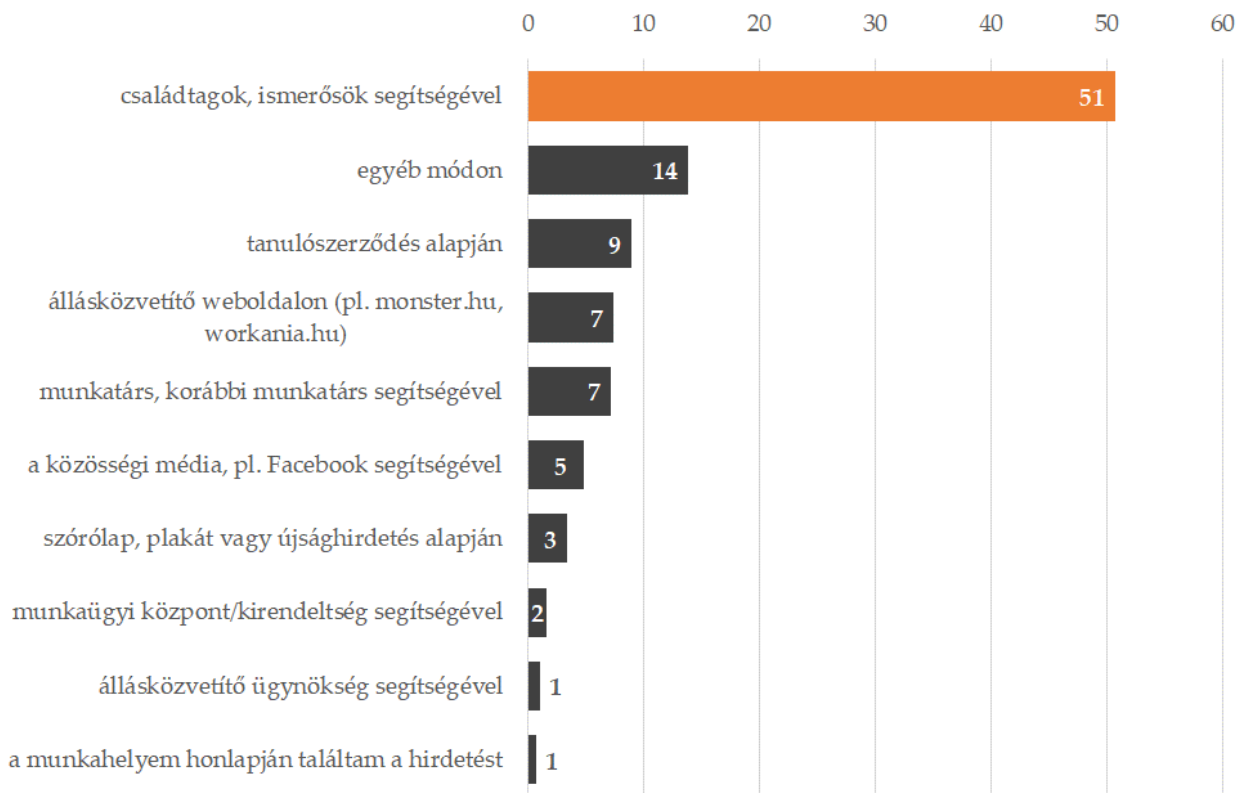
A vállalkozók 56%-a tavaly is vállalkozó volt, több mint 16%-uk alkalmazottként dolgozott, 9%-uk tanult, és szintén 9%-uk munkanélküli volt az előző adatfelvételkor. A 25 fő alkalmi munkás többsége (9 fő) tavaly tanuló volt.

A megkérdezettek többsége nagyon gyorsan el tudott helyezkedni: 64%-uk kevesebb, mint egy hónap alatt helyezkedett el jelenlegi állásában, 17%-uk egy-két hónap alatt

szerzett állást, nagyjából tizedüknek három-öt hónapba telt munkához jutni, és nagyjából 8%-uknak kellett fél évet vagy annál többet szánnia az álláskeresésre.

A jelenleg is dolgozó fiatalok fele (51%) családtagok, ismerősök segítségével találta jelenlegi munkáját. Tanulószerződésen keresztül jutott jelenlegi állásához a megkérdezettek közel 10%-a. A fiatalok 7-7%-a találta munkáját állásközvetítő weboldalon vagy (korábbi) munkatárs segítségével. Más módokon a válaszadók csekély hányada szerezte mostani állását.

3.3.2.2. ábra: A jelenleg dolgozó fiatalok megoszlása a szerint, hogy hogyan találták jelenlegi munkájukat, (százalék), 2021, N=554

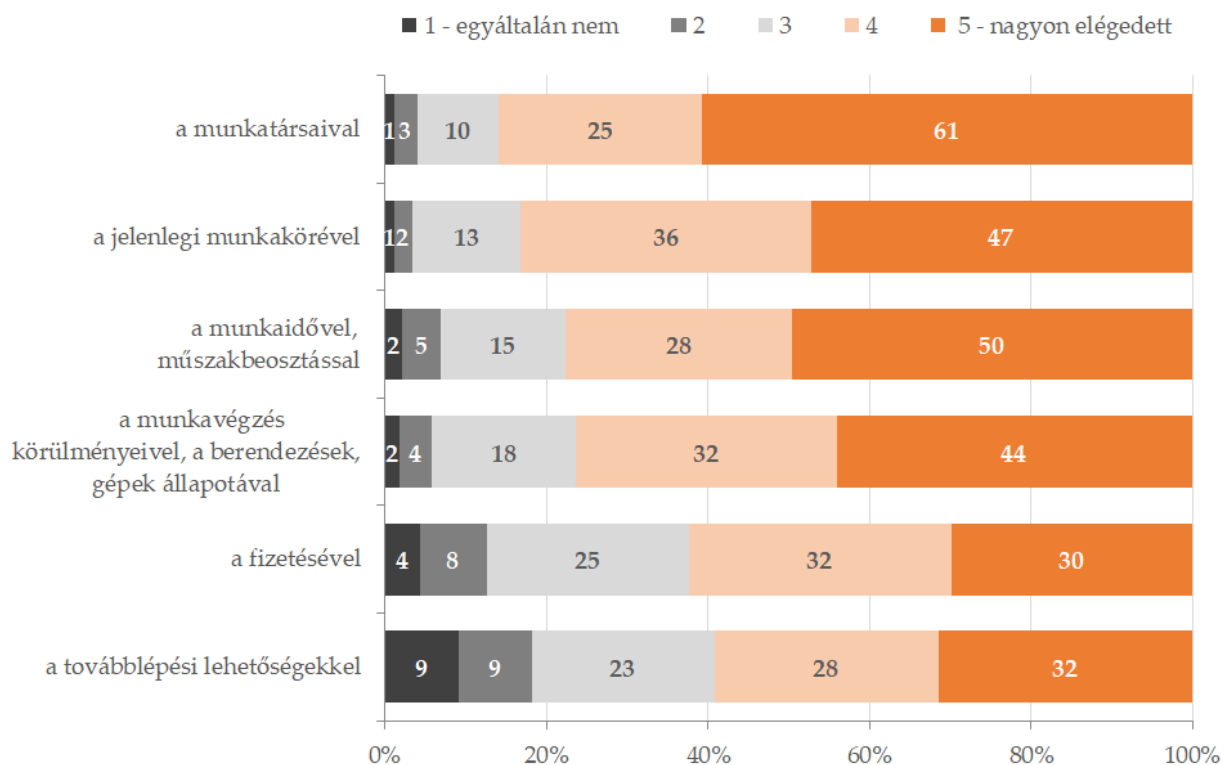

Forrás: KOVETES_2_2021

A válaszadókat arról is megkérdeztük, hogy különböző szempontok szerint mennyire elégedettek munkájukkal. A megkérdezettek döntő többsége nagyon elégedett vagy inkább elégedett a munkatársaival (86%), a jelenlegi munkakörével (83%), a munkaidővel, a műszakbeosztással (78%), a munkavégzés körülményeivel, a berendezések, gépek állapotával (76%). Az előbbi területekhez képest kevésbé elégedettek a fiatalok a

továbblépési lehetőségekkel és a fizetésükkel: közel hattizedük (59%) nagyon vagy inkább elégedett a továbblépési lehetőségekkel, de 18%-uk jelezte, hogy inkább vagy nagyon elégedetlen velük, a fizetéssel 62%-uk elégedett, míg 13%-uk elégedetlen.

3.3.2.3. ábra: A jelenleg dolgozó fiatalok megoszlása aszerint, hogy mennyire elégedettek munkájukkal különböző szempontok mentén, (százalék), 2021, N=530–559

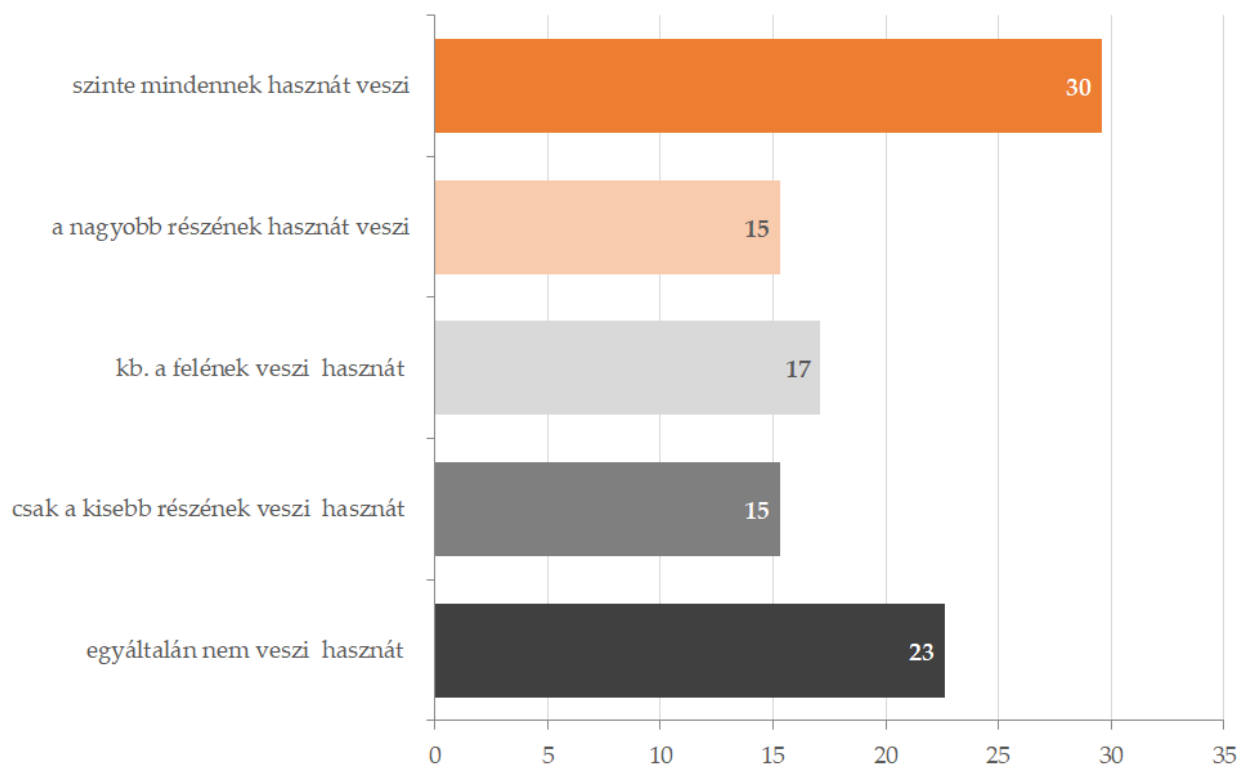

Forrás: KOVETES_2_2021

Lényeges kérdés, hogy a fiatalok mennyiben látják hasznosulni munkájuk során a szakképzésben tanultakat. A jelenleg dolgozók háromtizede (30%) úgy gondolja, hogy szinte mindennek hasznát veszi, amit a szakképzés során tanult, 15%-uk a tanultak nagyobb részét tudja hasznosítani. 17%-uk a képzés során elsajátítottak körülbelül felét tudja használni, 15%-uk úgy látja, hogy csak a tanultak kisebb részét tudja hasznosítani. Majdnem minden negyedik (23%) válaszadó úgy véli, hogy a szakképzés során tanultaknak egyáltalán nem veszi hasznát munkavégzésében.

3.3.2.4. ábra: A jelenleg dolgozó fiatalok véleménye arról, hogy munkavégzésükben mennyire veszik hasznát annak, amit a szakképzés során tanultak, (százalék), 2021 N=561

Forrás: KOVETES_2_2021

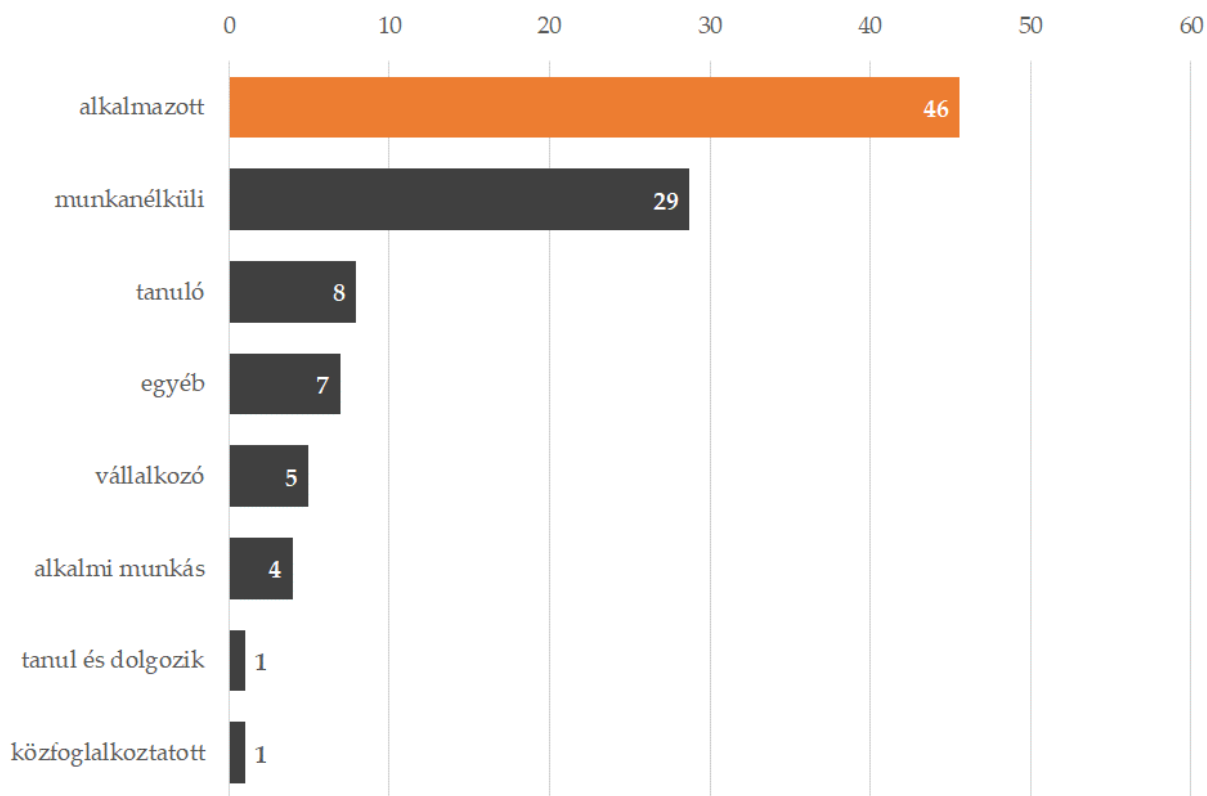
3.4. A munkanélküliek pályájának alakulása

Az alfejezetben egyrészt megvizsgáljuk, hogy a 2019-ben végzős válaszadók mekkora hányada volt érintett a munkanélküliségben 2020 folyamán, másrészt azt is elemezzük, hogy azok, akik a tavalyi adatfelvétel időpontjában munkanélküliek voltak, milyen arányban léptek ki a munkanélküliségből és milyen munkaerőpiaci státuszt tudtak elérni. Emellett azoknak a vizsgálatára is kitérünk, akik tavaly még nem voltak állástalanok, de az idej adatfelvételkor már munkanélkülinek vallották magukat.

Elsőként azt vizsgáltuk, hogy a 2020-as év folyamán előfordult-e akár csak egy hónapig, hogy munkanélküliek voltak válaszadóink. Az összes megkérdezett 28%-a (285 fő) volt álláskereső munkanélküli rövidebb- hosszabb ideig a tavalyi év során. 43%-uk legfeljebb 3 hónapig, 20%-uk 4–7 hónapig, 37%-uk pedig 8–12 hónapig volt munkanélküli. Vagyis azt láthatjuk, hogy a döntő többség esetében a munkanélküliség csupán átmeneti állapot volt, azonban a válaszadók több mint harmada hosszabb távon is érintett volt a munkanélküliségben.

Tavaly az összes olyan megkérdezettnek, akit idén is elértünk, 10%-a (101 fő) volt munkanélküli. Több mint kétharmaduknak (71%) 2021-re sikerült kilépni a munkanélküliségből, azonban jelentős (29%) azok aránya, akik továbbra is állástalanok. 46%-uknak sikerült alkalmazottként elhelyezkedni, további 5% pedig vállalkozó lett. A válaszadók 8%-a visszatért a tanuláshoz, 4%-uk pedig ugyan kilépett a munkanélküliségből és alkalmi munkássá vált, de munkaerőpiaci státuszuk továbbra is bizonytalan.

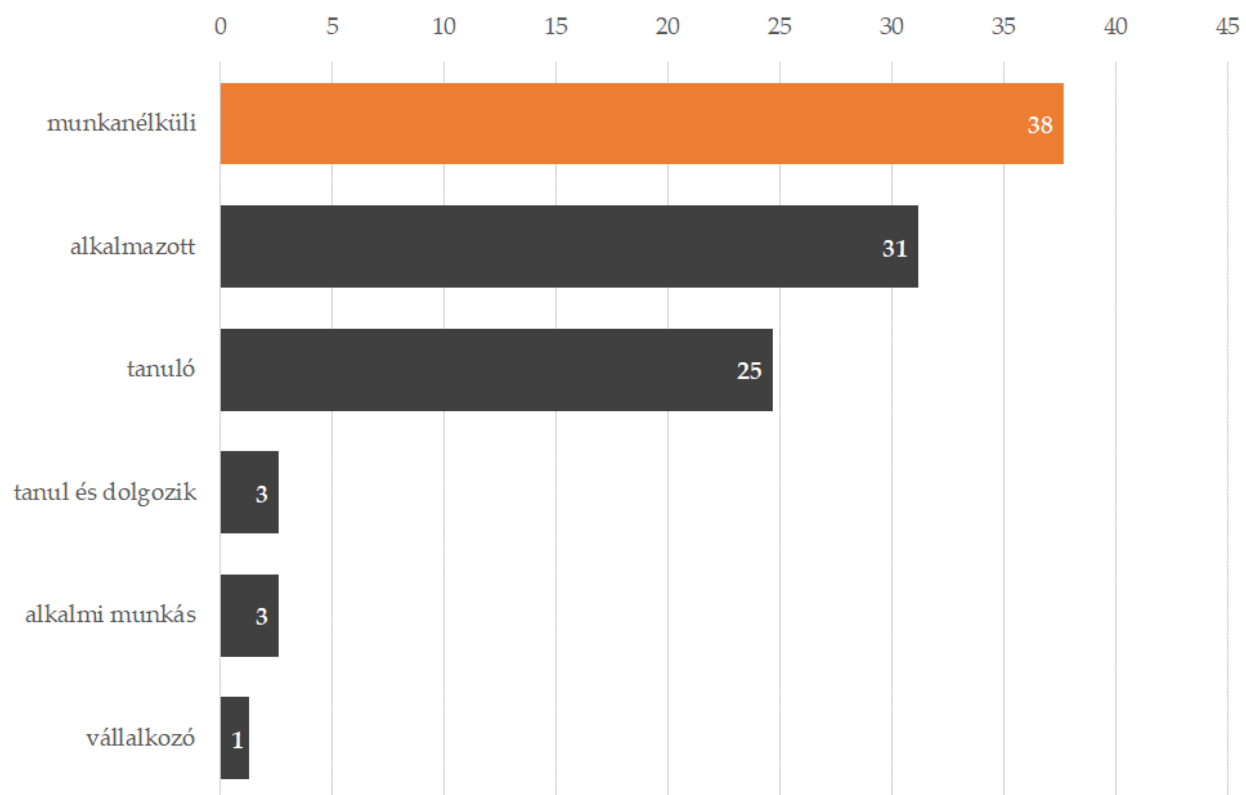
3.4.1. A tavaly munkanélküliek megoszlása az idei munkaerőpiaci státuszuk szerint (százalék), 2021, N=101

Forrás: KOVETES_2_2021

Ahogy korábban már említettük, az összes megkérdezett 8%-a (77 fő) munkanélküli jelenleg. 62%-uk tavaly még nem volt munkanélküli, azonban majdnem kétötödük (38%) tavaly is állástalan volt a kérdezés időpontjában. A munkanélküliek közel harmada (31%) az előző adatfelvételkor még alkalmazottként dolgozott, 25%-uk tanult, 3%-uk a tanulás mellett dolgozott is, további 3%-uk pedig alkalmi munkát végzett.

3.4.2. A jelenleg munkanélküliek megoszlása a tavalyi munkaerőpiaci státuszuk szerint (százalék), 2021, N=77

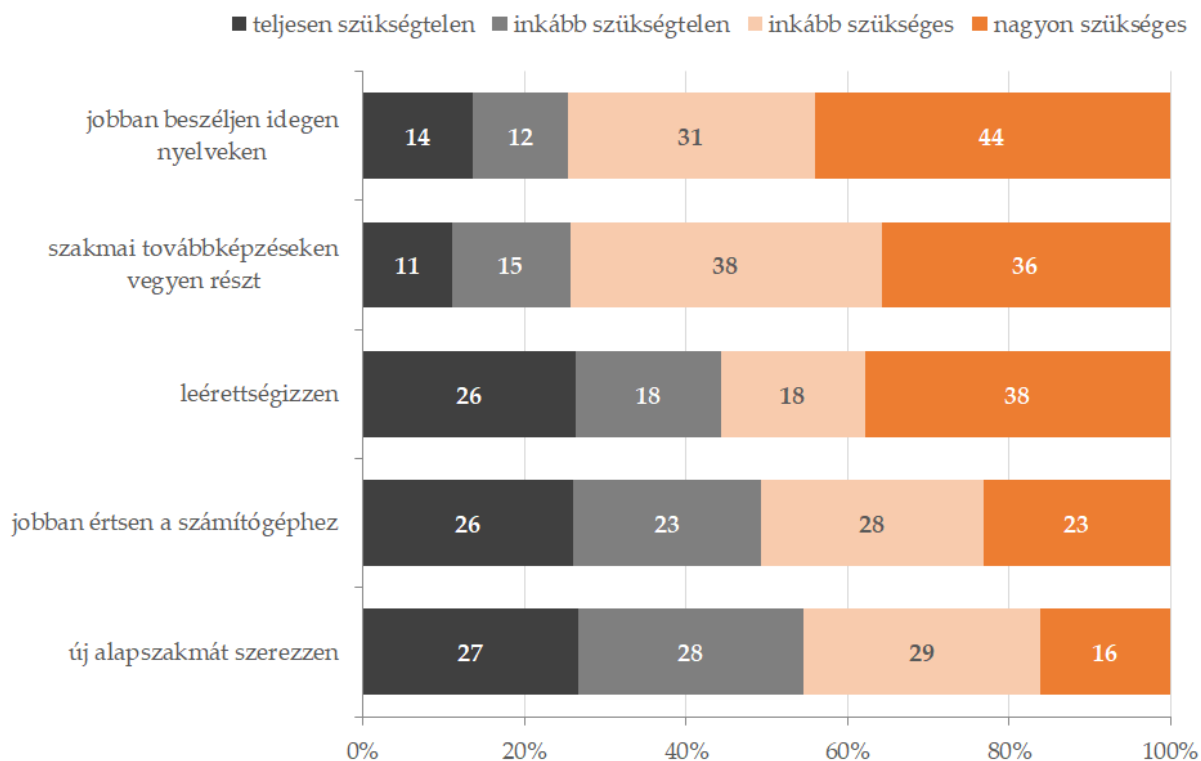

Forrás: KOVETES_2_2021

3.5. A szakképzettek véleménye az előmenetelükhöz szükséges tényezőkről

A 2019-ben végzett válaszadókat arról is kérdeztük, hogy milyen területeken látják úgy, hogy fejlődniük kellene még karrierjük érdekében. A megkérdezettek háromnegyede (75%) úgy látja, hogy saját pályája szempontjából nagyon vagy inkább szükséges, hogy jobban beszéljen idegen nyelveken, 74%-uk szerint pedig a szakmai továbbképzésen való részvétel is nagyon vagy inkább szükséges. Az érettségivel nem rendelkező válaszadók 56%-a szerint nagyon vagy inkább szükséges az érettségi megszerzése. A válaszadók több mint fele (23%: nagyon szükséges, 28%: inkább szükséges) úgy látja, szükséges, hogy jobban értsen a számítógéphez, és a válaszadók 16%-a szerint nagyon, valamint 29%-uk szerint inkább fontos az is, hogy új alapszakmát szerezzen.

3.5.1. ábra: A megkérdezettek véleménye arról, hogy saját pályájuk, karrierjük szempontjából mennyire szükségesek az alábbi tényezők, (százalék), 2021, N=476-1005

Forrás: KOVETES_2_2021

3.6. Külföldi munkavállalási szándék

Kutatásunkban a külföldi munkavállalási szándékot is vizsgáltuk. A 2019-ben végzett válaszadók 18%-a dolgozott már korábban külföldön, ebből 9% kevesebb mint három hónapot, és 6% több mint fél évet.

A válaszadók túlnyomó többsége (92%) nem szeretne hosszabb távra külföldre költözni a következő 12 hónapban, 6%-uk viszont szeretne más országba költözni (elsősorban Németországba és Nagy-Britanniába), míg 2%-uk nem tudott válaszolni erre a kérdésre.

Következtetések

Kutatássorozatunk legújabb állomása 2021-ben sok fontos információt szolgáltatott a szakképzett pályakezdők munkaerőpiaci pályájának alakulásáról. A követéses vizsgálat lehetővé teszi, hogy a szakképzettek karrierjének alakulását hosszabb távon is vizsgálni tudjuk. Elemzésünkben egyrészt olyan fiatalok válaszait elemeztük:

- akik 2020 tavaszán szakközépiskolai vagy szakgimnáziumi osztályban végzős tanulóként már válaszoltak a kutatás első adatfelvételének kérdőívére. Esetükben idén az **első utánkövetés** valósult meg, a várható végzésük után 7-8 hónappal.
- akik 2019 tavaszán voltak végzősök és nem csak abban az évben, hanem a várható végzésük után 7-8 hónappal is válaszoltak már a kutatás kérdőívére. Esetükben idén a **második utánkövetés** valósult meg, a várható végzésük után 19-20 hónappal.

A **2020-ban végzett pályakezdők** munkaerőpiaci pozíciójának vizsgálata azt mutatja, hogy valamivel több, mint fele (52%) dolgozik valamilyen formában jelenleg: 40%-uk alkalmazott, 9%-a munkanélküli, míg a vállalkozók, alkalmi munkások, közfoglalkoztatottak együttes aránya 5%. A válaszadók 38%-a tanuló és 7%-uk alkalmazott és tanuló egyszerre. Az eredmények azt mutatják, hogy a szakképzett pályakezdők jelentős hányadának a továbbtanulás is a munkaerőpiaci pálya fontos részét képezi.

Első munkahelyként 56%-uk azt a szakmát végezte, amit 2020 májusában tanult, 44% százalékuk nem a tanult szakmájában helyezkedett el. 19 százalékuk egy másik szakmacsoportba tartozó munkát kezdett, mint amit tanult, illetve 15%-uk szakképzettséget nem igénylő, egyszerű betanított munkát végzett. 10%-uk egy másik szakmában dolgozott, ami hasonlít a 2020 májusában tanult szakmájára. A szakképzettek körében előforduló szakmaváltás tehát már az első munkahelyükön tetten érhető, mely felhívja a figyelmet a munka során történő átképzés, továbbképzés és az ezt biztosító tanulási készségek fontosságára.

A kutatás fontos eredménye, hogy a szakképzett pályakezdők között 7-8 hónappal az iskola elvégzése után jelentős arányban találunk olyanokat, akik nem a saját szakmájukban, vagy egyáltalán nem dolgoznak („kilépők”). A valós munkakínálat

mutatója szerint 2021-ben a szakképzett fiatalok közel háromnegyede (68,5%) képezte részét a szakmájára vonatkozó munkakínálatnak és 31,5%-uk hagyta el ezt a munkapiacot. A társadalmi hasznosság mutatója szerint a végzettek 77%-a használta valamilyen formában (munka, vagy tanulás során) a megszerzett szakmáját.

Az adatok szerint azok a megkérdezettek, akik dolgoznak, legkevésbé a fizetésükkel elégedettek. Az eredmények szerint a szakképzett fiatalok a legnagyobb arányban azt tartják fontosnak, hogy szakmai továbbképzéseken vegyenek részt: 78%-uk szerint ez nagyon vagy inkább szükséges lenne karrierje szempontjából.

Az álláskeresési tervek és megvalósulásuk elemzése azt mutatja, hogy elsősorban az éppen tanult szakmára koncentrálnak keresnek állást a szakképzett pályakezdők, de számottevő (17%) a teljesen eltérő szakmában állást keresők aránya is. Ez is felhívja a figyelmet a szakképzettek későbbi szakmaváltásának munkaerőpiaci jelentőségére, és a későbbiekben szükséges továbbképzés és átképzés fontosságára.

Az adatelemzés eredményei azt mutatják, hogy az iskolai végzettség magas arányban „továbböröklődik” a családban: ha az apa szakképzett, akkor ez azt valószínűsíti, hogy gyermeke is szakképzettséget, vagy magasabb iskolai végzettséget szerez, és végül szakképzettként helyezkedik el a munkaerőpiacon. A családi háttér jelentősen befolyásolja a fiatalok iskolai előmenetelét, idegennyelv-tudását és munkaerőpiaci pályafutásukat is, beleértve ebbe az elhelyezkedési esélyeket, az álláskeresés időtartamát és a továbbtanulásra vonatkozó ambíciókat.

A **2019-ben végzettek** második követéses vizsgálatának eredményei szerint a megkérdezettek közel kétharmada (62%) jelenleg alkalmazott, bő ötödük (22%) továbbra is tanuló, közel tizedük (8%) munkanélküli, 7%-uk pedig vállalkozó. A többi kategóriába a válaszadók csekély hányada sorolható.

A követéses vizsgálat egyik fő előnye, hogy lehetőséget biztosít arra, hogy megvizsgáljuk, hogyan változott a fiatalok munkaerőpiaci státusza tavalyi helyzetükhöz képest.

- A 2020 elején alkalmazottként dolgozó megkérdezettek 87%-a 2021 elején is alkalmazott volt, 5%-uk munkanélkülivé vált. Vagyis a fiatalok döntő többsége meg tudta tartani alkalmazotti státuszát az elmúlt egy év során.
- A tavaly munkanélküli státuszúak közel fele (46%) idén már alkalmazottként dolgozott, kevesebb mint harmaduk (29%) még mindig (vagy újra) munkanélküli, 8%-uk tanuló, 5%-uk pedig vállalkozó lett. Tehát

a többség ki tudott lépni a munkanélküliségből, ugyanakkor jelentős azok aránya is, akiknek ez nem sikerült.

- A 2020 elején tanuló státuszúak hattizede (60%) továbbra is tanuló maradt, bő ötödük (22%) alkalmazott, 7%-uk pedig munkanélküli lett.
- Azok, akik tavaly a tanulás mellett valamilyen munkát is végeztek többségében (57%) alkalmazottá váltak idén, ötödük (20%) kizárólag tanuló lett, 16%-uknak pedig nem változott a munkaerőpiaci státusza.

Az eredmények azt jelzik, hogy a várható végzés után 19–20 hónappal még mindig magas a tanulók aránya: bő ötödük (22%) az ideai adatfelvétel időpontjában is tanuló volt még. Összevetve a tavalyi évvel azt láthatjuk, hogy a tanulók 88%-a tavaly is tanuló volt, míg 12%-uk egyéb munkaerőpiaci státuszokból tért vissza a tanuláshoz.

Az összes megkérdezett 70%-a dolgozik jelenleg, döntő többségük (88%) alkalmazott, 8%-uk vállalkozó, 4%-uk alkalmi munkás, kevesebb mint 1%-uk pedig közfoglalkoztatott. Az alkalmazottként dolgozók többsége (70%) tavaly is alkalmazott volt, 10%-uk tanuló, 8%-uk munkanélküli volt, 6%-uk pedig tanult is és dolgozott is az előző adatfelvételkor.

Fontos eredmény, hogy a megkérdezettek döntő többsége (64%) nagyon gyorsan, kevesebb, mint egy hónap alatt el tudott helyezkedni. A fiatalok többsége családtagok, ismerősök segítségével találta jelenlegi állását, a második leggyakrabban említett csatorna a tanulószereződés.

A fiatalok zöme elégedett jelenlegi munkatársaival, munkakörével, munkaidejével és a munkavégzés körülményeivel, az előbbiekhöz képest kisebb részük elégedett a fizetésével és a továbblépési lehetőségekkel.

Lényeges kiemelni, hogy amellet, hogy a fiatalok közel harmada (30%) úgy véli, szinte mindennek hasznát veszi, amit a szakképzés során tanult, jelentős (23%) azok aránya is, akik úgy látják, hogy a szakképzés során tanultaknak egyáltalán nem veszik hasznát munkavégzésükben.

Fontos kérdés, hogy mennyire és milyen távon érinti a szakképzett pályakezdőket a munkanélküliség. Az összes megkérdezett 28%-a volt álláskereső munkanélküli rövidebb-hosszabb ideig a tavalyi év során. A döntő többség esetében a munkanélküliség csupán átmeneti állapot volt, azonban a válaszadók több mint harmada hosszabb távon (4–12 hónap) volt érintett a munkanélküliségben. A tavalyi adatfelvételkor magukat

munkanélkülinek vallók több mint héttizedének (71%) 2021-re sikerült kilépni a munkanélküliségből, azonban jelentős (29%) azok aránya, akik továbbra is munkanélküliek. Az összes megkérdezett 8%-a munkanélküli jelenleg. 62%-uk tavaly még nem volt munkanélküli, azonban majdnem kétötödük (38%) tavaly is állástalan volt a kérdéses időpontjában.

A kutatási eredmények tehát azt mutatják, hogy a szakképzés kibocsátása nem tekinthető közvetlenül tényleges munkaerőpiaci kínálatnak a továbbtanulás, az átképzés, a munkaerőpiacról történő – rövid vagy hosszú távú – kilépés, valamint a szakmaváltás elterjedt gyakorlata miatt. Látható, hogy a munkaerőpiaci boldogulás jelentős mértékben függ a szakképzett pályakezdő családi háttérétől, valamint azt is fontos kiemelni, hogy az adatok szakmacsoportok szerint jelentős eltéréseket mutatnak. Ezért a megalapozott döntés szempontjából fontos figyelembe venni a szakképzettek életpályájának sajátosságait is, melyeket leginkább további követéses vizsgálatok képesek feltárni.